

يەكەمەين گۇفارى كارگىرى و گەشەپىلچى مەۋىيى
لە كوردستادا

31

لە يىلتاۋ گەلىكى خاۋەن بىر ياردا

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

مەكتەپكە تەييارە بە كارگىرى و گەشەپىلچى مەۋىيى

سالى سىيەم كانولى يەكەمەي ۲۰۱۰

قۇپىيىكردن!

بەرپۇۋەبەرەكت
بناسە

براۋەكان سزا دەدرين!

چاۋپىيىكەۋتنىك لەگەل نەريمان ئەنۋەر
داھىنەرى يەكەمەين فرۇكەي كوردى

سالىكى نوئو
مروڭيىكى نوئو

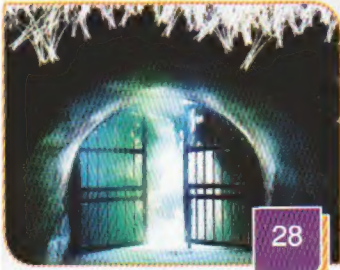
خاوهنی نیعتیار

نەندازیار مەسعود تاهیر رۆژبەیان

سەر نووسەر

عادل محمد شیخانی

sarnosar@yahoo.com

بۆ دابه‌شکردنی بێزار

هه‌ولێر: خانەى سێروان ٠٧٥٠٤٦٧٢٩٦٣

کەرکوک: ٠٧٧٠٨٥٦٣٢٢٤ هه‌له‌بجە: ٠٧٧٠١٩٣٢٩٦٧ - ٠٧٥٠١١٢٩٤٢٧

دەربەندێخان: ٠٧٧٠١٥٨١٠١٨ کفری: ٠٧٧٠١٥٦٦٨٧٦ کەلار: ٠٧٧٠٢١٠١٢٨٨

چەمچەمال: ٠٧٧٠٨٥٥٠٥٨٦ کۆیە: ٠٧٥٠١١٥٥٠٣٧ سۆران: ٠٧٥٠٤٥٠١٩٣٣

چۆمان: ٠٧٥٠٤٥٦٧٩٩٢ قەڵانزێ: ٠٧٧٠١٥٨٥٢٠١ رانیە: ٠٧٧٠١٥٨٠٤٤٢

ناونیشانی گۆڤار

سلیمانی - شەقامی سالم - تەلاری سلیمانی مۆل - نەۆمی نووهم

بەرامبەر بەرپۆه‌بەرایەتی گشتی پەرورە

٠٧٧٠٢١٧٨٦٨٢ ٣١٩٣٩٤٦

E-mail: bryarmagazin@gmail.com

هه‌ولێر ٠٧٥٠٤٤٦٣٢٣٠

چاپخانه‌ی سەردەم

نرخ 2500 دینار

له پێتڤاو گه‌لیکی خاوه‌ن بێزاردا

بێزار

مانگانه‌یه‌کی تایبه‌ته‌ به‌ کارگیري و گه‌شه‌پێدانی مرۆی
سالی سێیه‌م - ژماره 31 - کانۆنی یه‌که‌می 2010

به‌رپۆه‌به‌ری نووسین

به‌رزان نەبۆه‌کەر

سکرێتری نووسین

نەسکە‌نده‌ر رەحیم

ب: په‌یوه‌ندییه‌کان

محمد هاشم محمد

ده‌سته‌ی نووسه‌ران

هاژە شیروانی پەیمان به‌رزنجی

بیگه‌رد فارس پەری شیخ‌کەریم

وه‌هاب حەسێب محمد مه‌مد میزگی

راویژکاری یاسایی

پاریژەر: نازاد محیدین

دیزاین

جەمال دەرویش

پشتیوان عەبدولرەحمان

به‌شی ریکلام

07480112787

حساب بانکی گۆڤار

بانکی گوردستالی نیوده‌وله‌تی سلیمانی 3371

ئەگەر ئامانجىڭ نىيە لە ژياندا

با ئامانجى يەكەمت

پەيدا كىردى ئامانجىڭ بىت!

ئەم لاپەرەيە بە سېۋىسىرى

گروپى كۆمپانىياكانى رەسەن بىلەن دەكرىتەو

سەر نووسەر

سەر نووسەر

ژيانى ئېمەش لەو ساتو چرگانەى تەمەن پىك دىت، سوود وەرگرتنى دروست لە کاتەکانمان، سوود وەرگرتنە لە ژيانمان. گەرەتريـن ھۆکارو نزيکترين رېگا، بۆ گەشتن بە سەرکەوتن و گەشەپيدان و پيشکەوتن، ئەومەيه کە ھەر يەكێک لە ئيمە ھەست بە بەرپرسىارى بکات بەرامبەر بە کاتو نەيەليـت چرکەيمەکی ژيانى بى سوود وەرگرتن رابوريت!

دەبا ھەموومان بە گيانیکى نوێ ديدیکى فراوان و نەخشەو بەرنامەى جۆريەجۆرەو، بـيـيـنـە مەيدان و لە کۆتايى ئەم ساليـشـدا بە بۆنەى سەرکەوتنى پـرـۆژەکان و جـيـبـەجـيـکردنى بەرنامەکانمان ناھەنگ بگيرين و شادمان بين بەو کە گەلایەکی تەمەنمان لە پـيـتاوی کاری بەسوودو خزمەتی وڵاتو نەتەودا وەريو!

با ھەريەکیک لە ئيمە، لە خۆى بپرسيت: لەم سالدا چەند کتیب دەخوينمەو؟ چەند بابەتی جوان دەنووسم؟ چەند بیروۆکەى جوان پيشکەش دەکەم؟

چۆن بتوانم یارمەتى ھاوکارانم بدەم؟ چۆن خەندە بخەمە سەر لێوان و فرميسکی چاوان بسپرم؟

بۆ ئاوەدانکردنەوێ وڵاتەکەم، بۆ پيشکەوتن و سەرکەوتنى، دەبیت چى بکەم؟ بۆ گرنگيدان بە ژيان و تەندروستيم، بۆ ماو و خيزان و کەسو کارم، بۆ گەرەکو شارو لاديم. دەبیت چى بکەم؟ ھەر شاد بن...

زۆربەى مرقەھەکان سالى نوێ بە ناھەنگو پيرۆزبایى و دەرپىنى شادى پيشوازی ئى دىکەن، بـيـنـەوـى ناوړیک لە رابردوو بدەنەو و بەرنامەيەکیشيان بۆ ناپندە داناييت.

بەم کارمەش چاوەروانى ھيچ شتيکی نوێ لە سالى نوێ ناکەن و ژيانيان وەکو فيلمیکی کۆن، دووبارە دەبیتەو.

سالىک تەمەن کە زیتەر (۳۱۰) پۆژەو زیتەر لە (۸۵۰۰) کاتزميرو (۵۰۰ ۰۰۰) نيومليۆن چرکە پیک دیت.

مرقەھە ھۆشیارەکان رېگەندەن بە سانايى بەسەرياندا تتيەي ببیت، بـيـنـەوـى سود لە ھەموو چرکەکانى ژيانيان وەرنەگرن.

بۆ ئەوان سەرى سالى نوێ ویتستگەيەکی ھەمەنە بۆ پيداچوونەوێ سالى رابردوو بە وړى لە رابردوو رادەمیتن و بۆ خالە لاوەرەکان چارەسەر دیاری دەکەن و بەھتەرکاتيش بەھتەر دىکەن و زیاتر بەرھەيان پى دەدەن.

دەخۆش بەو پـرۆژانەى کە لە ماوێ ئەو سالدا ئەنجاميان داو و بەو سەرکەوتنەنەى کە تۆماريان کردو و. ئەوان تەنھا بە رابوردنى سالەکانى تەمەنيان دەخۆش نين، بەلکو بەو کارانە دەخۆش کە ئەنجاميان داو، چونکە بەسەرچوون بى سودى تەمەن، مايەى نیکەرانىيە، نەک ناھەنگگيران.

ھاوکات بۆ سالى ناپندە، تەنھا ھيواو خۆزگەو ناواتيان پى نيە، بەلکو بە دلتيکی پى ھيواو ناواتەو، چەندىن بەرنامەو پـرۆژەيان بۆ سالى نوێ داناو.

ھەول دەدەن ئەم ساليان لە پار باشتەر بـيـتـو زۆرتريـن پـرۆژەى بەنرخى تيدا بەرھەم بھيـن.

خۆشەويستان.. تەمەن سەرمايەى مرقەھەو ئەو مەودايەى کە پەرورەگار بەخشيوييتى بە ئادەمیزاد تا تيايدا بتوانيت جیھان و بوونەو، ئاوەدان بکاتەو و سوود بە خۆيى و دەورووبەرى بگەيەنيت.

ساليکی نوێ و مرقیکی نوێ

کارگيري به گوختار

خراپترین و وزیر نه و وزیریه که پیشتر وزیریه کهسانی خراپ بووه، پیش تو

عەلی خوری نه بو تالب

زورجوانه مروف له پیناو نیشتمانیه کهیدا بمریت.. له ویش جوانتر نه ویه له پیناویدا بزی

نەلیکس کارل

ئایندهی کور دایکی دروستی دهکات

نابلیون پۆنپارت

پالەوان نه و کهسه نییه که له هه موو کهس نازانیه.. به لکو نه و کهسه یه ته نها

بو ماوهی پینج خوله له کهسانی تر نازانیه

نهمه رسون

هه موو سپیه له بهز نییه.. هه موو رهشیکیش خورما نییه

په ندیکی عه ره بی

جیهان کتیبکی جوانه.. به لالم بی سوده بو که سیل که نه توانیت بیخوینیت هه

کارل کۆلدۆنی

فزمه تگوزارییه کی ناوازه

نهم لاپه ریه به سپۆنسه ری

کۆمپانیای ئیکسیلینز بلاو ده کریته وه

تەلەفۆن: 0533206011 - 0533281472

كارگيرى به چيروك

تەنھا مەتەنە بەخۇببون

دەگىرئەو ە بازگانىكى گەورە نوقمى قەرزارى ببو، خەرىكبوو ئىفلاسى دەگرد، ھىچ رىگايەكىشى لە بەردەمدا نەبوو بۇ رىزگاروبون لەم گىرئە، ناچار بۇئەو ە تۇزىك پشوو بدات، روى كىردە باخچەى گىستى شارو لەسەر كورسىيەك دانىشتو بەوپەرى خەمبارى نىگەرانيەو ە بىرى لەو دەگردەو كە دەپىت كەسىك ەمبىت بتوانىت خۇيو كۇمپانىيەك لە ئىفلاسى ببون رىزگار بىكات!

لە ناكاو كاپرايەكى پىر پەيدا بوو، لە تەنىشتىيەو لەسەر كورسىيەك دانىشتو لى پىرسى: وەكو ئەو ە شتىك بىزارت بىكات؟ ئەمىش ەمموو باسەكەى بۇ گىرپاەو، دواى ئەو ە گوىيىستى وەكانى بوو، گوتى: مە دەتوانم يارمەتەت بەدەم، تا لەم قەيرانە رىزگار بىت، دواتر پىرسىارى ناوەكەى لىكىردە چەكىكى نىو مىلۇن دۇلارى بۇ كىردە خستىيە نىو چىگىو پى گوت: سالىكى ترو لەم شوىنەمدا يەكتى دەبىنىيەو ە پارەكەم بۇ دەگىرپاەو، پاشان شوىنەكەى بەجىتەشت.

كاپراى بازگان، سەرى سورمابوو، چەكىكى نىو مىلۇن دۇلارى لە دەست داپەو بە نىمزاى (جون، دى، رۇكفلر) كە يەككە لە گەورە دەلەمەندەكانى جىهان. لە ئەنجامدا بەوپەرى ەمماسەتەو گوتى: ئىستادەتوانم بەم پارانە ەمموو كىشەكانم چارەسەر بىكەم، نىگەرانىم بىسپەمەو، پاش بىرگىردنەو ەكەى كورت بىرپارى دا كە پارىزگارى لەو چەكە بىكاتو ەمولى پاراستنى كۇمپانىيەكەى بدات لە ئىفلاسى ببون ەمولى بدات تا دەتوانىت ھىچ لەو پارەيە سەرف نەكات.

باخچەيەو ە.. وا گومان دەبات «چۇن دى رۇكفلر»! كاپرا لە سەرسورماندا ەپەساو بىرى لە سالى رابىردو دەگردەو.. كە چۇن تىوانى كۇمپانىيەكەى رىزگار بىكاتو لە ئىفلاسىبون بىپارىزىت!

لەم چىرۇكەو ە قىر دەبىن كە: ۱- ەمموو كىشەيەك چارەسەرى ەمىو زۇر چار ەكارى چارەسەرەكە لى كەسىكى ترو دەتوانىن سودى لى وەربىرىن.

۲- پىويستە بۇ چارەسەرى كىشەكان لە كەشىكى ەمىندا بىر بىكەيەو ە ناكىرت لە كەش ەمىندەكى جەنجالدا. بتوانىن چارەسەر دىارى بىكەن.

۳- مەتەنە بەخۇببون ەمىمەتەبەرىزى، خالى سەركەى ەيزو تىوانى ئىمەيەو بە بىرپاەخۇببون دەتوانىن بەسەر ەمموو كىشەكاندا زال بىبن.

۴- كاتىك كاپراى بازگان تىوانى بەسەر كىشەكانىدا زال بىتەو بىئەو ە ھىچ لە چەكەكە سەرف بىكات، بۇمان دەردەكەو ەت كە نەئىنى سەركەو ەتن لە خودى خۇيەو ە سەرجاوى وەركىتبوو.. نەك لەو بىر پارەيە كە لەسەر چەكىكى وەمى نووسرابوو.

۵- بىرخودان ەلسانەو ە دواى شىكت.. گورپ تىنىكى نوى بە خاوەنەكەى دەبەخىش ە داھاتوويەكى باشتر چاومروانى دەكات.

ھاوكات ئەو چەكە بوو بە سەرجاوى دىلپايى ەيز بۇ ئەو، لەبەرئەو ە بەوپەرى ەمىو ەدەستى بە كاركىن كىردەو ە سەركەو ەتووانە دانوستانى ئەنجام دا، لەگەل ئەو لاپەنانەدا كە قەرزىان لەسەرىتو ەتوانى مۇلەتىان لى وەربىرەت بۇ دواخستى كاتى قەرزەكان.

دواى ئەنجامدانى زىنجىرىيەك كارى بازگانى سەركەو ەتو ەتوانى ەمموو قەرزەكان بداتەو ە دواتر كۇمپانىيەكەى گەپاەو ە دۇخى چارانو چارىكى تر قازانچى باش دەستى بىكىردەو ە.

دواى تەواو ەو ەنى سالىكى دىارىكارو لە لاپەنە پىرەمىردەكەو ە كاپرا گەپاەو ە بۇ لاپەنە پىرەمىردەكەو ە بىنى لە باخچەكەدا لەسەر كورسىيەك دانىشتو ەو چاومروانى ئەم دەكات. لە خۇشىدا خۇى پى نەگىراو يەكسەر چەكەكەى دەرەئناو بەوپەرى سوپاسەو ە ەمموو باسەكەى بۇ گىرپاەو، بۇ باسكرد كە چۇن تىوانىو ەتە كىشەكان چارەسەر بىكات بى ئەو ە چەكەكە سەرف بىكات.

لەم كاتەدا پەرسىتارىك قەسەكانى پى بىرى دەستى پىرەمىردەكەى گرتو گوتى: سوپاس بۇ خودا تۇم دۇزىيەو ە. بە دەلەمەندەكەشى گوت: ەمىوادارم نەبوو ەتە مایە بىزاركىردنى جەنابت.. چونكە ئەم بەردەوام لە نەخۇشخانەى شىتان رادەكات.. كە لە نىزىكى ئەم

جواترىن كاشى
بۇ رازاندەو ە مالىكانتاتن

ناویشان:
سلىمانى، شەقامى ەملىك مەمەود- نىزىك سوپەماركىتى ئالتون

۰۷۷۰۱۹۲۵۹۷۶-۰۷۷۰۱۹۰۹۸۸۲
۰۷۷۰۱۵۶۲۳۸۰

ژمارە 31 كانۇنەت يەكەمە 2010

نەم لاپەرىيە بە سىپۇنسەرى
بازور كاشى بلاو دەكرىتەو ە

سەرکردايەتى

بەشى چوارەم

ئ. ھەلگورد مەسعود شاكر

گوڭيان لېڭرېت، تاكو بە روونى بزانىت
ئەوان چيان دەوئىتو چىشيان لا گرنگە،
بىگومان سەرگىردى لېھاتوو بۇ ئەم لايەنە
گوڭرېكى لېزانە، بەم جۆرە دەتوانىت بە
باشى ئەوان تېڭىت، چونكە ئەو بە روونى
تىگەيشتوو كە ئەوان دەيانەوئىت چىيان
بۇ بىكرېت.

لېردا (سى) رېڭا ھەيە بۇ خۇپاراستن
لەخراب تېنەگەيشترو ھەست بېرىندار
نەكردى كەسەكان لە بەرامبەر گوڭتارو
كەسايەتى سەرگىردەدا؛

يەكەم؛ دەبىت سەرگىردە پرسىيار لە
عمقلى خۇى بىكات، ئايا نەخشەى كارەكانى
بە شىوئەيەكى عەقلاى كىشاو سەبارەت
بەوئى كە بىنيويەتىو بېستووئەتى لە
شويىنكەوتووئەكانى؟

دووم؛ بە باشى لېكەندەوئە بىكات بۇ ئەو
دەرنجامەى كەوا پىي گەيشتووئە ھەستى
بەرامبەرى بەو دەرنجامانە بزانە، ئايا ئەو
دەرنجامانە شايستەى جېبەجى كىردن؟
ئەگەر ھاتوو ئەو مانايەى كەوا بەدەستى
ھىناو بەشىوئەيەكى كىردارى ھەمان
ئەو مانايە بىت كە شويىنكەوتووئەكانى
مەبەستى بوو.

بوو، بەلام (رۇڭفېلت) سەرگىردەيەكى چاك
بوو. لە دواجاردا دەتوانىت ئەو شتە
بدۇزىتەوئە كە بە لاى ئەوانەوئە گرنگە،
دەبىت تۆ ئەو ھۆكارە گرنگە بىكەيتە
ئامرازىك لە راكېشانى سەرنجى ئەوان
بۇ لاى خۇت، بۇ ئەوئە لە كۇتايىدا تۆ
وئەك سەرگىردە، ئەوانىش بە سىقەتى
شويىنكەوتووئەى بېكەوئە بگەن بە ئامانجە
ھاوبەشەكەتەن.

كەواتە زانىنى شتە گرنگەكانى ئەوان
دەبىتە بەردى بناغەى پردى ئېوان
سەرگىردە ئەوان، لەو كاتەى كە تۆ
ئەو كارە ئەنجام دەدەيت دەتوانى بېيتە
سەرگىردەى كەسانى ترو دەتوانىت خۇت
لەگەلئاندا بگونجىنېت، بەلام گرنگى نەمان
بە ھەلئەسوكەوتو بەھاكانيان بىگومان
خۇگونجەندىن كارىكى ئەستەم دەبىت،
ئەگەر ئەم ھەولەش سەرى نەگرت ئەو
كات چۆن بەو رازى دەبىن تۆ سەرگىردەيان
بىت، ياخود وئەك سەرگىردەيەك مامەلەت
لەگەلدا بگەن.

سەرگىردە بۇ ئەوئە دلى
شويىنكەوتووئەكانى بەدەست بەيىنېتو
بەو جۆرە بگونجىت لەگەلئاندا، دەبىت

خۇگونجەندى سەرگىردەيەكە:

لەو كاتەى دەتەوئىت سەرگىردەيەتى
كەسانى تر بىكەيت بە پىشەكەت، دەبىت
لەوئەو دەست پى بىكەيت بەوئەى كە
ھىزو تەوانو زانىارى ئەوان لە گوڭدان،
يان راستىيەكان لە كوئىيە سەبارەت
بە وان، لە كوئىيە دەست پىدەكات؟ لە
بەرنامەى زمانەوانى دەمارى <NLP> (*)
ئەمىيان ھەمووكات ھەنگاو دەنېت بۇ
خۇگونجەندىن.

يەكەم شت كە رووبەرەوئە خەلك
دەبىتەوئە سەرەتا ستايشيان دەكەين لە
جىھانى تاپىيەتى خۇياندا، دەتەوئىت بزانى
جى گرنگە بە لاى ئەوانەوئە بە بى ئەوئەى
ھەولى گۆرىنى بەدەيت، چونكە تۆ لەو
كاتەى ھەول دەدەيت بزانىت جى گرنگە
بە لاى ئەوان ئەو كات دەست دەكەيت بە
بىناكردىنى مەمانە لە ھەستو دەروونى
ئەوان، لەم روانگەيەوئە دىك بەوئە دەكەيت
كە ئايا ئەوان پىويستيان بەج جۆرە
سەرگىردەيەكە «سەرگىردەيەكى كارىگەر،
ياخود چاك، چونكە خەلك جىاوازى لە
ئېوان ئەم دوو چەمكەدا ناكەن كە زۆر لىك
جىاوازن، (ھىتلەر) سەرگىردەيەكى كارىگەر

سۆيىم: دەپىت دۇنيا بىت لە ھەنگاۋەكانى، داۋايان لى بىكات كەوا چۇن گەپشۈۋەتە ئەو دەرەنەنچامە، سەپرى ئەۋەش بىكە ئايا ھىچ زىرمىكەيەك ھەبوۋە لە ھەنگاۋەكانياندا؟

جۈرەكانى سەرگردايەتى:

لېرەدا تىشك دەخەينە سەر جۈرەكانى سەرگەردە بەپىي جياۋازىيەكانيان لە ۋوۋ پالئەرايەتىۋ تۋاناي بېرىاردان و شىۋازى ھەئىسۋەكەۋتەكانيان، كە ئەۋەش ھەر يەك لە سەرگەردى خۇسەپىن، سەرگەردى دىمۋىكراتى، سەرگەردى فەرمى، سەرگەردى نا فەرمى، سەرگەردى ئۆتۈقراتى، سەرگەردى كەسى، سەرگەردى نا كەسى، سەرگەردى كارا، سەرگەردى بىسەرۋېر، سەرگەردى سەرگەرتۈۋ. ھەر لە باسى سۆيىيەمدا باس لە تىۋرەكانى (نظريات) سەرگردايەتى دىكەين كە خۇ لە تىۋرى نىشانەكان، تىۋرى ھەلۋىست، تىۋرى كارلىككردن دەپىنئەۋە، دواتر ھەر يەك لە چەمكەنە بە پۈختى بە ۋوۋنى دەخەينەۋو.

يەكەم/دابەشخردلى جۈرەكانى سەرگردايەتى:

ھىچ يەكەك لەم جۇرانە سەرگردايەتى ناتۋان جىگاي جۇرىكى تر بگرنەۋە، ئەم جۇرانە ھەمان گرنگيان نىيە ۋەكو يەك، ھەر يەك لە مانە تىشك دەخاتە سەر تايبەتمەندىيەكى دىارىگراۋ لە كەسايەتى سەرگەردە، ئەمەش لە دۋاي باسكردى جۈرەكانيان بە ۋوۋنى دەرەكەۋىت.

۱- سەرگردايەتى خۇسەپىن:

ئەم جۈرە لەسەر ئەو بىنچىنەيە دروست دەپىت كە سەرگردايەتى مافىكە دەدرىتە ئەو كەسەي كە دەسەلاتى بە دەستە، سەرگەردەش لېرەدا بەۋە جيا دەكرىتەۋە كە زۇر تۈۋندۈتۈرە "شىۋازىكى خراپو نەشياۋ بەكاردەھىنئىت لە شىۋە سزادان و دەرگەردى ترساندن و فشار خستەر" بۇ ئەو كەسانەي كە لەبەر دەستى كار دىكەن لەگەل چاۋدېرىيەكى تۈۋند لەسەريان، ھىچ كاتىك ھاۋبەشى كەسانى تر قبول ناكاتو بە تەنھا بېرىارەكان دەرەكاتو كەسانى بەردەستىشى جىبەجىتى دىكەن، بە بۇچۈۋنى ئەم جۈرە سەرگەردىيە پىشت بەستىن بە تۈۋندۈتۈرۈ بەكارھىنانى ئەم جۈرە شىۋازانە كەسەكان پابەند دىكات بۇ ئەۋەي كارەكانيان بە باشى ئەنچام بىدەن، ئەۋەش بۇ بە دەستەھىنانى ئامانچە دىارىگراۋەكانى خۇ.

۲- سەرگردايەتى دىمۋىكراتى:

ئەم جۈرەيان لە سەرگردايەتلىكردن

پىشت دەبەستىت بە ھاۋسەنگىۋ تىركردنى پىداۋىستىيەكان بۇ تاكەكان، تاۋەكو ھەردۈۋلا پىزى يەكتر بگرن، سەرگردايەتى دىمۋىكراتى بەۋە جيا دەكرىتەۋە لەۋانى تر كە ھاۋبەشى بە كەسانى بەردەست دىكاتو رايان ۋەردەگرىت "شىۋازى ھاۋكارىۋ لىك تىگەيشتن بەكاردەھىنئىت بۇ جىبەجىكردنى كارەكان، چۈنكە خۇدى سەرگەردە يەكەكە لەم كۆمەلە كەسەي كە سەرگردايەتلىك دىكات" لېرەدا سەرگەردە پىشنىارى كارەكانى دىكاتو راي خۇدى دەرەبىرئىت، بەلام چاۋدېرىيە رەزامەندى كۆمەل دىكات پىش ئەۋەي بىخاتە بۋارى جىبەجىكردنەۋە، ئەو جۈرە شىۋازە يارمەتيدەردەپىت بۇ ئەۋەي بارۋۇخىكى رېكخراۋو گۈنچاۋ بېتە كايەۋە بۇ كاركردن و دروستكردنى گيانى يەك دەستەيى لە نىۋان ھەموۋ ئەندامان.

۳- سەرگردايەتى فەرمى:

سەرگردايەتى فەرمى لە فەرمانىبەرايەتىۋ جىگاي تايبەت لە ھەيكەلى كارگىرى دروست دەپىت لە ناۋ دەزگادا، بوۋنى ئەم جۈرە سەرگردايەتىيە بە خۇيىندەۋەي پىشۋو پىۋىست دەپىت بۇ تەۋاۋكردنى كارەكان و گرنگى پىۋىستە، چۈنكە لېرەدا سەرگەردە بە گۈيرەي رېزىيەندى فەرمانىبەرىتى دەپىت، ياخود بە پىي ھەلېزاردى خاۋەنى ئەو دەزگايە دەپىت كە كەسەكە ھەلېدەبىزىرئىت بۇ سەرگردايەتى كىردى دەزگايەكە. پىدانى پۇستو دەسەلاتەكانى سەرگردايەتى كىردىش بە شىۋەي نوسراۋ و مەراسىمى فەرمى دەپىت.

۴- سەرگردايەتى نا فەرمى:

ئەم سەرگردايەتىيە كە لە ناۋ كۆمەلەك كەسانى كاركەر دروست دەپىت بىلەۋەي بىسەرتىتەۋە بە كارىكى فەرمى، ياخود پۇستىك، بەلام بە شىۋەيەكى نارېكۋېك دروست دەپىت كە پىشتر خۇيىندەۋەي بۇ نەگراۋو پالانى بۇ دانەنراۋە، ئەۋەي لېرەدا كەسى سەرگەردە جياۋەكاتەۋە لە كەسانى تر، بىرىتەيە لە تەمەن و زمان پاراۋو لىتاتۋوۋى كەسەكە لەۋانى دىكە. واتە لە شىۋىتىكى ۋەك كۆمپانىيەك بە سىفەتى ئەۋەي كەسەكە ھەيە لە ۋوۋى ئەزمۈۋو شەرزايى باشتەر دىتۋانئىت رۋلى خۇى بىبىنئىت، بۇيە رۋلى سەرگەردە پى دەبەخىش.

۵- سەرگردايەتى ئۆتۈقراتى:

ئەم جۈرە سەرگردايەتىيە لە سەرگردايەتى خۇسەپىن دەجىت، بەلام خالى جياۋاز لە نىۋان ئەو دوۋجۈرە

سەرگردايەتى كىردەدا ئەۋەيە كە سەرگردايەتى ئۆتۈقراتى ھەلەدەدات كەسانى بەردەستى رازى بىكات، بەۋەي گۈايە گۈى لە بىروبوۋچۈۋەكانيان دەگرىت بە شىۋەي گىتۈگۈيەكى كراۋە، كە ئامانچ تىپدا ئەۋەيە كە ۋا نىشانى بەردەستەكان بىدات رايەكانيان ۋەرگىراۋە، بەلام لە راستىدا ئەم جۈرە سەرگەردانە ھىچ جىسابىك بۇ كەسانى تر ناكەن، چۈنكە بە پىي ئەو دەسەلاتە بەرزى ھەيەنە جىبەجىكردنى كارەكان و بېرىاردان ھەر ھەموۋى خۇدى خۇدى دەرەيان دىكات، بەپىئەۋەي گرنگى بە بىروبوۋچۈۋنى كەسانى ترى ناۋ دەزگا بىدات.

۶- سەرگردايەتى كەسى:

ئەم سەرگردايەتىيە بىرىتەيە لە شىۋەيەكى كەسى كە ۋوۋبەۋو ئەنچام دەدرىت، بە چالاۋو سانايى جياۋەكرىتەۋە لە جۈرەكانى ترى سەرگردايەتلىكردن، لەگەل رېزىگرتى كەسانى تر لە ناۋ سنوۋرى رېكخراۋەكە.

۷- سەرگردايەتى ناخەسى:

ئەم سەرگردايەتىيە كە لە رېگاي يارمەتيدانى كەسانى تر بۇ سەرگەردە دەپىت لەسەر بىنەماي سىاردنى دەسەلات بە كەسانى تر، بە تايبەت لە دامو دەزگا گەۋرەكاندا كە چالاكى جۇراۋجۇريان ھەيە ھەندىچار كارىگەرى كەسى لەسەر بەردەستەكان دەپىت بە ھۇي ئەۋەي كە ھاۋرېيى كارن، بەلام بە پەلى نىزىمى.

۸- سەرگردايەتى بى سەرۋېر:

نازاۋەگىرىۋ بى سەرۋېرى ئەم جۈرە سەرگەردىيە لەۋەدايە ماۋە دەدات بە ئەندامەكانى دەزگايە بە ئارەزۋوۋى خۇيان كارىكەن و بېرىار بىدەن، ھەرچى بىكەن بە رەۋاي دەزانن، بۇيە ئەنچامى ئەم جۈرە سەرگردايەتى كىردە دەپىتە ھۇي بە ھىرۋدانى كاتو پىشتىگۈيخستىن چالاكى گرنگو ماندوبوۋوۋ پارايەكى بى سوۋد.

۹- سەرگردايەتى سەرگەۋتۈۋ:

يەكەك لە نىشانەكانى ئەم جۈرە سەرگردايەتىيە ئەۋەيە، كە سەرگەۋتۈۋ گەيشتن بە ئامانچەكان لە نىۋان پەلەكانى ۋەزىفى دا ھەر يەكەۋ لە ئاستى خۇيدا بوۋنى ھەيە، چۈنكە كارىگەرىۋ سىفەتەكانى ئەم جۈرە سەرگەردىيە بۇ سەر تەۋاۋى ئەندامانىۋ خۇدى دەزگايەكە يەكجىار زۇرە، ئەمەش لە ئەنچامى پىشتەستىن بە راستىيەكان و پارۋەرگرتن و تۋاناي ھەلگرتى بەرپىرسىارىۋ بوۋنى تۋاناي ۋەرگرتى مەتەنەي خەلك لە سەرگردايەتى كىردەكەيدا.

بەرپۆلەبەرەكەت بناسە

بەشى يەكەم

د. محەممەد فەتحي

بەسپۇر لە گەشەبەندانی مەزەبە

بەشەبەندانی مەزەبە

و: گۆران جەمیل

بەخەرە پێش چا، یان رافەهە هۆی
هەلەكەهە بۆ بەكە بە هەمەنە، ئەگەر تۆ
هەلەكەت كەردبۆو ئەو دان بە هەلەكەتدا
بەن.

۱- ئەگەر تۆرەبۆونەكە لە تۆو
نەبۆو، بەلگە لە یەكەك لە هەویشەكانت
بۆو، لە هەمان كاتدا شایەنە ئەو
تۆرەبۆونە سەرەنشتە نەبۆو، چاوەروان
بە، هەتا سەرۆكەكەت هەمەن دەبێتەو،
پاشان ئەو بە سووودە پێشكەشی
بەكە سەبارەت بەو بە هەویشەكەت
بەرپرس نەهە ئەو هەلەهە، بە شێوەیەك
قەسە بەكە كە سەرەنشتە سەرۆكەكەت
نەكەیت، لە سەرەنشتە كە توند بۆو
لەگەڵ هەویشەكەتدا، باوا گومان نەبات
كە تۆ دەست دەخەیتە كاروبارەكانیەو،
یان خۆت لە كارێك هەلەقورتنیت كە
پەمەندە بە تۆو نەهە، ئەمە وا دەكات كە
بەبێ هۆ هەلەقورتنیت لە تۆش تۆرە بێت.

بەرپۆلەبەرەكەت رەوێكەهە:

كەسایەتی ئاواهیە:

۱- تێروانین و بۆچوونەكانی تەسكە.
۲- تۆنچ دەدات لە تەگەرەو هەلەكان.
۳- بەدواداچوون بۆ هەموو كارەكان
دەكات، بە وردی زیادەروە تێدا دەكات.

هەلچوونی سەرۆكەكەت دەیورۆژنیت بۆ
تۆرەبۆون.

۲- خۆت بپاریزە لە تۆرەبۆون، گۆی
لێ بگرە بە بێ دەنگیەكی تەواووە.

۳- رۆوبەرۆوی تۆرەبۆونەكە
مەبەرەو، هەوڵ مەدە هێرش هەویشەو
بەكەیتە سەر، ئەمەش بۆ ئەو كێشەكە
گەرەترو ئالۆزتر نەبێتەو، تا لێكترزان
دابەران رۆونەدات لە نێوان تۆو سەرۆكەكەتدا
لە هەموو بوارەكاندا.

۴- ئەگەر پێی بە زەویدا دا، تۆ پێت
بەخەرە لاو.

۵- مادام دەموچاوی داو بە یەكداو
خۆی مەرومۆچ كەردو، تۆ وا لە دەموچاوت
بەكە هەمەن بێت نەك پێكەنیاو.

۶- مادام ئەو دەستی توند نەهاندووە،
تۆ دەست بەكەرەو.

۷- كاتێك كە هاوار دەكات تۆ با دەنگت
هەمەن لەسەر خۆت بێت.

۸- هەمەشە ئەم وشانە بەخەرە سەر
زارت (ناكرێت سەرەنشتە بەكەم)، (ئەگەر
مەن لە جێگای تۆ بۆوماهە هەمان هەستی
تۆم دەبۆو).

۹- چاوەروان بە هەتا تەواو هەمەن
دەبێتەو، پاشان بۆچوونەكانی خۆت

گومانێ تێدا نەهە كە جۆرەها
بەرپرس سەرۆك كار هەهە لە واقعی
كەرداری ژیانی رۆژانەماندا، بەلام
ئەو جۆرە كە راپەراندنی كارەكان پەك
دەخەن و لە هەمان كاتدا بەرپەست
دەخەن سەر رێگای تەواوکردنی، ئەم
جۆرە بەرپۆلەبەرەكەت پێویستی بە وەهە كە
هەلەسوكەوتی تایبەتیان لەگەڵدا بكرێت!
لە خوا دەپارێنەو كە بەرپۆلەبەرەكە
تۆ، یان سەرۆكەكەت لەم جۆرە نەبێت،
ئەو جۆرە سەرۆك بەرپۆلەبەرەكەش
نەمانە:

بەرپۆلەبەرەكەت تۆرە:

كەسایەتی ئاواهیە:

۱- دلی باشە.

۲- زوو تۆرە دەبێت.

۳- مەزاجییەو زوو هەلەدەجێت.

۴- هەست دەكات كە پێویستە پەلە
بكات لە هێرش كەردنە سەر كەسانی تر،
پێش ئەو كە ئەوان هێرش بەكەنە سەر.
۵- متمانە بە كەس نەهە.

چۆنێهەتی هەلەسوكەوتەكەردن لەگەڵ

ئەم جۆرە بەرپۆلەبەرەكەت؟

۱- لێرەدا با نامانجێت ئەو بەكە
دووربێت لەو شتانەكە كە كارەكەنە سەر

۴- كەسكى گىرەشتۈيۈنە، ھەمىشە پەنا دەباتە بەر تۈندۈتۈرۈپ لە قەمەردىدا.
۵- ئارمۇزومەندە كارمەكان بە شىۋەيەكى نمونەنى ئەنجام بىرئىت.

چۈنئىيەتى ھەلسۈكەوتكردن لەگەل ئەم جۆرە بەرئۆمبەرئەندە؟

۱- با ئامانجەت ئەو بەيت كە دەرىجىت لە سەندۈقى كۆيلايەتى ئەم سەرۋكە، ئارمۇزومەند بە كە ھەناسەيەك ھەلمۇزىت بەيئ بوونى ئەم سەرۋكە لەگەل تەواكردىنى كارەكەت بە باشى.

۲- سەردەتا سەرۋكەكەت لە سەر حەقە، لەوئى پىداچوونەوئى كارەكانت بە وردى بىكات، جا ئەگەر ھەول بەدات دلتىابەيت لەوئى كە ئايە كارەكەت ھەروەك داواكراوئە ئەنجام دراوئە لە كاتى خۇيدا.

۳- دادپەرەورى با رېگاۋ رېبازى تۆبەيت لە كارەكەتدا، بەلام زۆر وردتر بە.

۴- تۈرە مەبە لە ھەلسۈكەوتى سەرۋكەكەت، بەلكو با رېوخسارت ھېمەن بە بىزە بەيت بەرمە ئەنجامدانى كارەكەت بە يەكەمەجار، پاشان پىداچوونەوئى بۇ بىكە بە باشى.

۵- ئەگەر پېومەر ھەببو بۇ كاركردن، ئەوا ھەول بەدە پەپرەوئى بىكەيت، ئەگەر نا ئەو ھەول بەدە تۆ خۇت دايىبىنى، لەسەر رەزامەندى سەرۋكەكەت.

۶- ئەگەر ھەستەت كەد كە ھەلەيەك ھەيە لە كارەكەتدا، ئەو پېش ئەنجامدانى پېرسو را بە سەرۋكەكەت بىكە لە سەر چۈنئىيەتى دەرباز بوون لەو ھەلەيە، بەلام ئەگەر كەوتىتە ناو ھەلەكەوئە، سەرۋكەكەت رېووبەرۋوت ۋەستايەوئە، ھۆكارى ھەلەكەى بۇ رېوون بىكەرەوئە بە باشى كۆيى لى بىگرە بىزانە جى دەلتىتو كار بە ئامۇزگارپەيكانى بىكە.

۷- وريا بەو خۇت بېارپىزە لە دووبارەبوونەوئى ھەمان ھەلە بۇ جارىكى تر.

۸- سەرنجى رېاكىشە بۇ ئەو شتانەى كە گرنگىيان زىاترە، لە پېناوئى بەرژەوئەندى كاردا، بۇ نمونە يەكلايى بوونەوئە بۇ ئامانچە بلىندەكان، ئەمەش بە ھىواى ئەوئى كە دەست ھەلگىرئە لە چاودىرىو پىشكىنى كارەكانى تۆ.

بەرئۆمبەرى جەللاد،

كەسايەتى ناوھايە:

۱- پىي باشە كە تۆ ھەست بە گوناه بىكەيت، ئىدى گرنگ نىيە كە ھۆكارى راستەقىنەى مەسەلەكە چىيە.

۲- پىي باشە كە رەخنە بەكار بېئىت، ھەرجى رېووبىدات لە بەرژەوئەندى ئەودا بەيت.

۳- ھەلەكان بەكار دەھىنئەت، ھەتا قەناعەت بە تاوانبار دەكاتو بە سەرىدا زال دەيىت، بە دەستىيەوئە دىگرئەت، وا دەكات كە كەسەكە بېيت بە نىچىرى ھەستكردن بە تاوان.

۴- بەكارھىتانى ھونەرى سەرزەنشكردنى كەسانى تر، تا بلىت ئەوان شايەنى ئەوئە كە ئىستا ناوا نازار دەچىزن.

۵- ھەموو يارمەتتەيەك رەت دەكاتەوئە كە لە لايەن كەسى تاوانبارەوئە پېشكەش بىرئەت، پاش ئەوئى كە ھەستا بە سەرزەنشتو رەخنەگرتن لىي لە سەر ئەو كارەى كە ئەنجامى داوئە.

۶- مەمانەى بە كارى ھىچ كەس جىگە لە خۇى نىيە، تەنانەت ئەگەر كارەكە بە سەرگەوتوويىش ئەنجام درايت، ھەمىشە بەدوئى ئەوئە دىگرئەت كە دىلپاۋكى لە دىلى تاكدا دروست بىكات، وا دەكات كە ھەست بە گوناه بىكات.

چۈنئىتى ھەلسۈكەوت كىردن لەگەل ئەم جۆرە بەرئۆمبەرئەندە؟

۱- با ئامانجەت ئەو بەيت كە چۈن رىزگارت بەيت لە سەرزەنشتو ئازارو پەستى، كە سەرۋكەكەت بەرامبەرت ئەنجامى دەدات.

۲- بە رېوونى بى پىچوپەنا قەسى لەگەلدا بىكە، سەبارەت بە ھەلەكەتو مەوداى بەرگەگرتنى بەرپرسىيارىت چەندە، پىيۋىستە ئەم خالە تىپەپىرئەيت، ئەو بىزانىت كە چەند كارت ئەنجام داوئە رېاردو داھاتودا.

۳- ئەگەر ھەلەكە ھەلەى تۆ نەبوو، ھەلەى كەسانى تر لە ئەستۆ مەگرە، بە ھېمەنى بە ئەدەبەوئە ئەوئى بۇ رېوون بىكەرەوئە كە رۆلى راستەقىنەوئە بوئارى بەرپرسىيارىتى تۆ، ھەروەھا نەبوونى بەرپرسىيارى تۆ لە وئى كە رېوويداوئە.

۴- ئەگەر ھەلە لە لاي پەپىۋەبەرەكەت بوو، بەرپرسىيارىتتەيەكانى خۇى بۇ رېوون بىكەرەوئە، بە بى ھەست بىرىنداركردىنى، ئەو بە باشى ئەم ھونەرە دەزانىتو لە تۆيش لە پىشترە تىيدا.

۵- رەوشتە باشەكانى بىرىخەرەوئە ۋەكو: دادپەرەورى، لىيوردەيى، دىلپاكى، ھەموو راستىيەكانى بە رېزەوئە بۇ رېوون بىكەرەوئە.

۶- شىۋەى چارەسەركردىنى كىشەكانى بۇ باس بىكە، بە لۇجىك زىنجىرەبەندى گونجاو، ئەو كات رۆلى تۆۋ ئەوئە، ھەروەھا ھاۋرپىكانىشت دەردەكەوئەيت.

۷- لەو ھەلەيەى ئەنجامت داوئە

رامەكە، ھەموو شىتەك بە ئەندازەى خۇيەتى، ھەلەى كەسانى تر ھەلەمەگرە، تەنانەت ئەگەر ھى سەرۋكەكەشت بەيت.

بەرئۆمبەرى تۈندۈتۈرۈپ،

كەسايەتى ناوھايە:

۱- كار دەكات ۋەك ئەوئى كە چاۋ بەست لە چاۋيدا بەيت.

۲- كەسكى كەللە رەقە.

۳- زانىيارى سەبارەت بە مەسەلەكان زۆر كەمە.

۴- گوئى لە كەس ناگرئەت، تۈندە لەگەل كەسانىكدا كە موناھەشەى لەگەلدا دىگەن.

۵- دەيەوئەت ھەرجى ئەو وئى جىبەجى بىرئەت.

۶- ھەست بە خەجەلەتى دەكات ئەگەر بۇچوونى، پان نەخشەكەى لە سەرداۋاى سەروۋى خۇى، بىگۇرئەت.

چۈنئىيەتى ھەلسۈكەوتكردن لەگەل ئەم جۆرە بەرئۆمبەرئەندە؟

۱- با ئامانجەت ئەو بەيت كە كارەكەت رېابىپىرئەيت بەيئ كۆتۈبەند، بەيئ ئەوئى كە كەس دەستىخاتە كاروبارتەوئە، نازادى دەربىرىنى بۇچوونت ھەبىت.

۲- ئەگەر سەرۋك نەخشەى ئامادەكراۋى پىشكەش كرىدى، پىيۋىستە لە سەرت جىبەجى بىكەيت و بەس، بە دواى بىرى تازەدا بىگۇرئەت داۋاى لى بىكە، ئەگەر رېگا بەدات.

۳- ئەو ھەندى پىداچوونەوئى تازە بۇ نەخشە گەرەوئە نايابەكە بىرئەت پىشكىرى بۇ بۇچوونەكانت بىكە، پىشنىيارى بۇ بىكە سەبارەت بەوئى كە چۈن بىتوانرئەت تىچوون كەم بىرئەتەوئە، داھات زىاد بىرئەت، قەبارەى ئاستى ھەلەكان كەم بىرئەتەوئە.

۴- مەمانەت ھەبىت بەوئى كە سەرۋكەكەت بۇچوونى دىگۇرئەت.

۵- سۆزى سەرۋكەكەت بىجولئەوئە يارى لەگەل ھەستو زىرى بە يەكەوئە بىكە، ھەندىچار دادپەرەور دەبىت لەگەل پىشنىيارەكانتدا، بۇ ئەوئى ئاۋى دەموچاۋى بېارپىزىت لە بەرامبەرت، لەسەر ئەم كارەى ھاندەرى بە، ھەتا دىۋارى رقى دەروخىت كە بۇ دەروونى خۇى دروستى كىردوئە.

۶- ئەگەر سەرۋك بۇچوونى نەگۇرئە، گۇرپەلەى بىكە، نەكەيت ھەرگىز رەخنەى لى بىرئەت، بەلام ھەول بەدە بە نوسراۋ رەتكردنەوئە پىشنىيارەكانت لە لا ھەبىت. لە لاي كەس گىفتوگۇئى ئەم مەسەلەلەنە مەكە، با تەنھا لە نىۋانى تۆۋ ئەودا بەيت. ۷- ئارام بىگرە ھەتاكو لە پەلەكەى دىگۇرئەن، پان ۋاز لە دامەزراۋەكە دەھىنئەت، ياخود بۇ يەكجارى مائىناۋاى دەكات.

بەشى دووم

بەرپۆمەردنى داواكارى

ئا: ئىبراھىم مستەفا خدر

ھەول دەمدن چارەسەرىكى تايبەت بۇ پىكخراو ئامادە بىكەن بە شىئومىيەك كە پىكخراو گيانى تازە وەربىگرتت.

۵- داواكارى وەرزى: بۇ ھەندىك لە بەرھەمەكەن لە وەرزىكى تايبەتدا داواكارى دروست دەپىتو لە وەرزىكى تر داواكارىيان نىيە، بەرپۆمەردى دۆزىنەۋەى بازار دەتوانىت بە پىداچوونەۋە گردنى تايبەتمەندىيەكەن و پىكخراۋەكەنى بازارو بەرھەم يەكەك لە تىبىنىيەكەنى خوارەۋە رەچاۋ بىكات:

۱- داواكارى لەو بەرھەمە لە ھالەتى وەرزى بىنىتە دەرمە، بە بەكارھىنانى دۆزىنەۋەى بازارى چارەسەركراۋە (گۆرپىنى) ھاۋسەنگىيەك دروست بىكات لە نىۋان ھەموو وەرزەكەنى سالىا، بۇ نەموۋە:

* يەكەك لە ناونىشانە بازارگانىيەكەنى بە نوبانىگى (ئاپس كرىم) تۈنۈيۈمى بە بەكارھىنانى شىۋازەكەنى دۆزىنەۋەى بازار بە درىۋى وەرزەكەنى سەرمە بە ھەمان شىۋە بۇ ئاپس كرىمە بەرھەمەندەكەن داواكارى دروست بىكات.

* يەكەك لە شارى يارىيەكەن بە داپۇشىنى بالەخانەۋە داخراۋەردنى شارەكەۋ بە كارھىنانى پىكلامى بەھىز تۈنۈيۈمى بە درىۋى سال بۇ يارىيەكەنى خۇى داواكارى دروست بىكات.

ب- لە ھەندىك بەرھەمدا تۈنۈى دۆزىنەۋەى بازارى چارەسەركراۋە نىيە، بۇ نەموۋە داواكارى لە سەرم ئامىرى ساردەكەردەۋە كەرمەكەردەۋە پىشنىيارىك كە لە ھالەتە بە پىكخراۋە دەردىت نەمويە كە ھەر دوو بەرھەمى دۇ بە يەك بەرھەم بەپىت، تاكو بىتۈنەت لە تەۋاۋى سال كرىپارى ھەپىت نەموك لە ھەندىك وەرزى تايبەتدا.

رەخمىيەك كە ھەندىچار رۈۋەروۋى پىكخراۋەكەن دەپىتەۋە، نەمويە كە پىكخراۋە دەپىت لە كاتى دەستىشان كەردنى ناۋى بەرھەم وەردىن بە شىۋمەك كە ناۋى بەرھەم لەگەل تۈنۈى چۈنەتتى كارەردنى بەرھەم گۈنجاۋ بىت تاكو لە ھاۋاتۈۋدا رۈۋەروۋى ھىچ كىشەيەك نەپىتەۋە. بۇ نەموۋە شىۋەلەپىتى «نۇئا» لە ھەموو جىھان بە ناۋى كۆمپانىيە بە ھىزى دروستەردنى ئۆتۈمبىل ناسراۋە، بەلام لە نىسپانى سەركەۋەتنى بە دەست نەپىتا، چۈنكە لە ھەرمەنگى نەدەبى نىسپانى (نۇئا) بە مانا لەسەرخۇ دىت، دەستىشانەردنى ناۋى بەرھەم پىۋسەيەكى ئالۋوز زانستىيە كە پىۋىست بە لىكۈلەنەۋەيەكى زۆر دەكات.

ج- پىشنىيارى سىيەم نەمويە كە بەرھەمەكەن دروست بىكرىت كە دوو بە كارھىنانى ھەپىت بۇ نەموۋە سىلپىت لە زستاندا كەرم كەرمەۋەى لە ھاۋىندا كارى ساردەكەردەۋە دەكات، بەلام لىرە نەۋە گىرگە كە كارەردنى نەم ئامىرە لە ھەر دوو ھالەت دەپىت بەرز بىت، تاكو بىتۈنەت كەردارى راگىشانو پاراستنى كرىپار بە باشى نەنجام بىت.

تەۋاۋ بۈۋە ھىچ دەستەۋەتتىكى نىيەۋ پىكخراۋ بەرەۋ نەمانو پاشكەۋەتن دەپات، باشتر ۋايە لە زوۋترىن كاتدا بىر لە سىرپەۋەى نەۋ بەرھەمە بىكاتەۋەۋە بىپار بىت خۇى لەگەل بازار سازگارو ھەماھەنگ بىكات، بەلام ئەگەر كرىپارەكەن تەنبا ناونىشانى بازارگانى بەرھەم ھاتۋى پىكخراۋە نەكەرنو رۈۋ لە بەرھەمەكەنى ھاشىۋەۋە پىكەپەران دەكەن، نەۋە بەۋ ۋاتايە دىت كە كەردەكەنى بەرھەم ھىنانى شىۋەكەۋ دروستەردنى بەرھەم لە شىۋەتتىك ھەلەۋ تىدەپە. لە ھالەتە گۈنجاۋترىن كارو باشترىن پىشنىيار نەمويە كە رۈۋ لە كرىپارەكەن بىكرىتو گىتۈگۈزىان لەگەل بىكرىتو بە كۆكەرنەۋەى بىرۈگەۋە قىسەۋ دلىان پىكخراۋە بە خۇىدا بىچىتەۋە ھەلەكەن چاكسازى بىكات. پىكخراۋە بۇ بەردەۋام بۈۋە دەپىت بىزانىت ھەلە لە يەك بەش (بەرھەم- نىرخ- دابەشكەرن- ئامىرەكەنى پىشكەۋەتن- تەكەنەۋەۋىيا- پىكلام و...ھتد)، يان لە چەند بەشنىك دايە نەۋ كات دەكرىت رىزەۋ ناپەزايەتى كرىپارەكەن بە شىۋمەكى وردو زانستىيەنە لىك بىرپىتەۋە، نەگەر دىپارىكەردنى ھەلەكەن بە شىۋمەكى كورت نەنجام بىرپىت چارەسەركەردنى ئاسان دەپىت. لە ۸۰% قورسايى نەم كارە لە دىتەۋەۋە ھەلەكەۋە لە ۲۰% لە چارەسەركەردىنە، بەلام نەگەر ناسىنەۋەۋە ھەلەكەن بە باشى نەنجام نەدەپىت نەۋ كات بەكارھىنانى ئانتى باپۋەتتىك بۇ ماۋىيەكى كاتى تاي نەخۇش چارەسەر دەكات، بەلام نەخۇشەيەكە چارەسەر ناپىت. لەۋ بارۋدۇخەدا بەرپۆمەردو راۋىزكارانى بە تۈنبا بە پىداچوونەۋەۋە تەۋاۋى بارۋدۇخەكە

۴- داواكارى نىمىۋونەۋە: مەبەستمان نەمويە كە رىزەۋ داواكارى بۇ بەرھەمى پىكخراۋە بەرەۋ كەمىۋونەۋە دەۋەت لەۋ ھالەتە بەرپۆمەردى بازارسازى دەپىت ھەۋل بىت ۋەلامى نەم پىسپارى خوارەۋە بىتەۋە: "ئاپا داواكارى تەنبا لە رىزەۋ بەرھەم كەم بۈۋەتەۋە؟ يان كەمىۋونەۋەۋە داواكارى بۇ ناونىشانى بازارگانى پىكخراۋە دەكرىتەۋە؟" مەبەست لە رىزەۋ بەرھەم نەمويە كە بە شىۋمەكى گىشتى بۇ نەم بەرھەمە بە بىر گىرگەيدان بە ناۋو ناونىشانى، داۋاكارىيەكەن بەرەۋ كەمىۋونەۋەۋە پىشستەۋە، يان بە شىۋەۋەۋە تىر دەتۈنەن سۈۋىۋى ئىپانى نەم بەرھەمە بەرەۋ تەۋاۋىۋون دەۋەت. بۇ نەموۋە دەتۈنەن ئامازە بە داواكارى لەسەر ئۆتۈمبىل لە كوردستان بىكەن پىش رۈۋخانى رىزەۋ دىكتاتۈرىيەتو نىستى كوردستان.

ئەگەر ھالەتى سەرمەۋە رۈۋەۋەت ماناۋ نەمويە كە تەمەنى تەكەنەۋەۋەۋى نەم بەرھەمە بەرەۋ نەمان دەپىتو بەرھەمەكەنى نۆۋو باشتر لەگەل بەكارھىنانى جىۋاۋوز زىاتر (بۇ كرىپارەكەن) ھاتۋەتە ناۋ بازارو لەۋ رۈۋەكەيە كە كرىپار سۈۋىۋى بەدەست ھاتۋو لەۋ بەرھەمە دەكرىت نەك خۇدى بەرھەمەكە، چۈنكە بەرھەمەكەنى نۆۋ ھەمان سۈۋد بە شىۋمەكى زىاتر بە كارىگەرىيەكى بەھىزتر نىرخىكى ھەرزاتىر لە بەردەم كرىپارەكەن دىمەنتى، ئەۋا ۋادەكات كە سۈۋد لە بەرھەمى نۆۋ وەربىگرتن. لىرەدا بەرپۆمەردى دۆزىنەۋەۋە بازارى دەپىت بىزانىت كە دىخۇش بۈۋە بەۋ بەرھەمەنە كە تەمەنى خىزمەتگۈزارىيان

حوڵەكییهكان

دوای نەمانی باری توورەییو پەرێشانیت، لەوانەییە ئارەزووت لە ئەنجامدانی ئەو کارە نەمێنیتو دووبارەبوونەوێ ئەم بارودۆخەش.. وا دمکات لە کەسێتی تۆدا، کەمترخەمی بێیت بە خوو.

۷- ئاکامەکانی کەمترخەمیت هەمیشە لە یادبێت.. بەوێی کە ئەو لایەن و بوارەیی ژیان، کە کەمترخەمی تێیاندا بوو بە گرفت بۆت، بە بییری خۆتدا بەنیتەوێ.. دواتر هەوڵی دووبارەبوونەوێ ئەو باسو بابەتە لە داهااتوودا، بدە.

۸- لە بیرت بێت کە تۆ خاوەنی چەندین تواناو تایبەتمەندی خۆتیت، کە دەبێت کارەکانت لە کاتی خۆیداو بە بیرو ئەندێشەییەکێ ڕێک و دروست دەست پێ بکەیتو لە کاتی دیاریکراویشدا، بە کۆتایی بگەیەنیت.. کەواتە خۆت بە کەمو بێتوانا مەزانە.

۹- هەر چەند سەبارەت بە کارێک ئارەزو مەندتر بێت.. ئەوا زووتر ئەنجامی دەدەیت.

۱۰- زۆرجار هۆکاری کەمترخەمی، خۆشیو چێژی ئەو ساتە وەختیە کە تێیدا دەژیت.. ئەمەش بە پێچەوانەی کاری ئەو کەسانەیە کە لە بییری خۆشیو ئاسایشی درێژخایەن و بەردەوامدانو لە کاتی خۆیدا بە ورمیەکی بەرزو سەنگی فراوانەو، بەرمو پیری ناپەچەتییو ئەگەرەکانی نیشوکارەکیان دەچن.

کەوابوو با چاوت لەم ئەنجامی گەورەو بەردەوام بێت.. ئەویش بە ئەنجامدانی کارەکانت لە کاتو ساتی خۆیدا.. لەبەر

پێشەتایکی لە پری کارەکت، ئامادە بکە.. بە پێچەوانەی ئەم خالە، بە شێوەیەکی نادیارو ڕەها، بۆ ماوەیەک زۆر، ئەنجامدانی کارەکت دوادەخەیت.

۲- هەر کاتێک لە هەر کارێکدا زیاتر لە ئەندازەی توانای خۆت ئومێدەوار بێت، لە جێی ئەوێ بۆ بەردەوامبوونی کارەکت هان بدرێت.. لێی بێزار دەبێت.

۳- ئەگەر یاسایەکی دابنیت و جێبەجێکردنی بۆ کەسانێک بە ئەرکو پێویست بزانیت.. بە جێبەجێکردنی لە لایەن کەسانی پەيوەندیدارو کارپێسپێردارو توورە دەبێت.. ئەم توورەبوونەش، تاک بەرمو کەمترخەمی، نەیارو ڕەقەلسان لەو کەسانە کەمترخەمیان ئواندووو کاری دیاریکراویان ئەنجام نەداو، دەبات. ۴- هەمیشە بەر لە دەستپێکردنی کارێکی دیاریکراو، لە خۆت بپرسە، ئایا ئەنجامدانی ئەم کارە، پێویستو گرنگە، کاریگەری لە ژینی مندا هەیە؟

ئەگەر وەلامەکت ئەرئ بوو.. ئەوا دەستبەجێو بێیانوو هێنانەو، دەستی پێ بکە.

۵- هەر کاتێک لە ڕووبەر و یوونەوێ گرفتێک، یان ئەنجامدانی کارێکدا، خۆت بە لاوازو بێتوانا دیتە بەرچاو.. دووچارێ دوودلیو نیگەرانی دەبێت.. بەو جۆرەش بیانووی تەواوو پێویستت بۆ مێشکت ناردوو.

۶- هەر کاتێک توورەو شپۆزەیت.. بپار لە ئەنجامدانی کارێک مەدە.. چونکە لە

یەکیک لە گرتە گەورەکانی ئادەمیزاد کەمترخەمیو دواخستنی کارەکانییەتی تا دوایین ساتو وەخت، پاشان جێبەجێکردنیان لە کۆتاییەکانو مۆلەتی دیاریکراو. هەر ئەوێ کە لە ڕووی زمانەوانییەو بە خۆلەکی (۹۰) ناویان بەردوو.. زۆرجاریش لە هەندێک بواردا بەردەوام دەبێتو سەر بۆ کاتو خۆلەکی زیادکراو دەکێشێت.

ئایا تا ئێستە کتێبێکت کەپووە کە لە ساتو وەختی کەپنیدا، بە چاکترین کتێبی سەرگۆی زەوێت زانیبێت.. بەلام دوای تێپەرپوونی چەند مانگێک، هێشتا لاپەرەکانیت هەڵنەدایتەو؟ ئایا ئەو کەسانە کە سەرەڕای ئەوێ بە لای کەمەو بەر لە هەفتەیک پێش کاتی دیاریکراو، دەزانیت کە دەبێت بۆ بەشداریکردن لە بۆنەو مەراسیمێکدا، جلوبەرگیکی شیوا ئامادە بکەیت.. بەلام ئێستا کە تەنها چەند کاتژمێرێک ماوێ مەراسیمەکە دەست پێ بکات، هێشتا ئەو کارەت ئەنجام نەداو؟ ئایا بۆتەن ئەهاتوووتە پێش کە راپۆرتی سالانە کارەکتان دەبێت لە کاتی خۆیدا ئامادەبێتو بپرسێت بە پەرپووەبەر، تەنها ماوەیەکی کەم بەر لە دەستپێکردنی کۆبوونەو ئامادە کرابێت.

ئەگەر دمتەوێت بەسەر ئەم خووە ناپەسەنددا زال ببیت.. بێ دوودلی درێژەو ئەم بابەتە بخوێنەرەوێو کاری پێ بکە،

۱- بەر لە دەستپێکردنی هەر کارێک، خۆت بۆ ڕووبەر و یوونەوێ هەر ئەگەر

شیر و خمت!!

له سهر و بهندی جهنگی گرنگو چارمنو و سسازدا، سهرله شکرکی یابانی برپاری دا.. به لشکره زورو زومنده مکيه وه هیرش بکاته سهر دوژمن. متمانای زوری به خوی همبوو که له جهنگه کهدا سهرکهوتن به دست دهینیت، به لام سهریازمکانی له سهرکهوتن، دوو دل و در دؤنگ بوون.

له سهر ریگی جهنگه که یاندا له پهرستگه که لایان دا.. پاش نهوهی سهرله شکر له گهل سهریازمکانیدا نوژی کرد.. دراویکی ناسنی دهرهیناو کوتی، نیسته من هم دراوه هله دهمدم، نه گهر شیر دمرچوو.. نهوا له جهنگه کهدا سهر دمهکویه، به لام نه گهر خمت دمرچوو.. نهوا شکست دهینیت.

چارمنو و سسی خوی دهستنی شان کرد.. دراوی هله دا بۆ ناسمان و هممووان به تامم زرویه وه تماشایان دمکرد.. کاتیک دراوه که گهوتنه سهر زمو، شیر دمرچوو.. نییدی سهریازمکان دهنگی شادیان گهیش به تمشقی ناسمان.. له خوشی یاندا پییان زمو نه دمرگرت.. به تمواوه تی له سهرکهوتنیان دلتیابوون.. سهرمنجام به گورو تینه وه، په لاماری دوژمنیان داو سهرکهوتنیان به دهستنیانو جهنگه که یان بردمه.

دوای کوتایه پهانتی جهنگه که، نهفه سهریکی ناو لشکره که.. له سهرله شکرکه ی پرس:

فوربان.. جهنگیکی ناوا چارمنو و سساز، چون دهیت به شیر و خمت بسپردریت؟! نایا شیر و خمت توانای گۆرینی ناکامی جهنگی همیه؟! سهرله شکرکه له وه لامیدا کوتی:

ههق به تویه. پاشان دراوه که ی پیشانی نهفسهرکه دا.. به لام ههر دوو پرووی دراوه که..... شیر بوو!!

www.article.oxinads.com

۲۱- کاتیک کاریک دوا ده خهیت و درهنگ دهستی پی دهکیت.. له راستیدا شانس باشتر نه منجاردانی نهو کاره له دهست دمه دیت. کهواته ههر جهنده کاره که درمنگتر نه منجاردانی به دیت.. نه گهری خراب نه منجاردانی نهو کاره زیاتره.

۲۲- له گهل هاوریکانت، یان نه منجاردانی خیزانه کمت له سهر نه منجاردانی کاریک له کاتو ساتی خویدا ریگ بکه وهو به لینی بردنه سهری بده.

۲۳- به تماشاکردنی تهله فزیو، خویندنه وهی بینه منجارد، گویدانه موسیقا به بیانوی هیورکردنه وهو سهرکردنی دیممنی به مردم په منجهره، خوت فریو مهده.. نه مانه همموویان بیانوون بۆ که مته رخمی. له بهر نه وه له بیریان بکهو کاره سهر دکیه کمت نه منجارد بده.

۲۴- ناگاداری سهلامتی و باری تهن دروستی خوت به.. چونکه تهنه به لهشتیکی ساغو گیانو همستیکی تمواوو پیویسته وه.. دمتوانیت کاریک له کاتی خویدا به نه منجارد بکه یه نیت.

۲۵- ههولی به هیزکردنی بیروهرزت بده.. چونکه له ههندیگ بارودوخدا، هۆکاری تمواوی که مته رخمی له بیرچوونه وهیه.

به له بهر چا و گرتنی نهو خالانه.. دما جیدی وهک نهو یاریزانانه نه بین.. که له خوله کی کوتایی و کاتی زیادکراودا.. دهیان وهیت گۆلی بردنه وهو خالی سهرکهوتن. تۆمار بکه.. نهویش به خۆماندوو کردنیکی زورترو کاتیکی کهم.. که زور جاریش ههول و تهفه لایان سهرناگریتو به دۆراوی دهستی به تاله وه، یاریگه جی دهین.. له کاتیکدا ۹۰ خوله که دهرهفتیان له بهر دهستدا بووه.. تا به خهیا لیک ناسوده تهکنیک و پلانیک تۆکه وه.. به بی شیر زموون نه منجارد پیویست به دست بهین.

دهبا نیلی ههله رهخساوو واده ۹۰ خوله کیه که یانمان.. به که مته رخمی و له بهر جهنده خوله کی که میضو خوشی ماوه کورت، به فیرو نه دیمین نهو کاتو دهرهفتانه ی پیمان دراوه.. به بی هوده به سهریان نه بین.. مادام ناتوانین دهرهفتی گونجاو بۆ جیه جیکردنی کارمکان بره خسین.. له م باره شه وه نه و تهیه بکه به گروکی کارو ژیان،

» تۆ که چاوهری ههله دهرهفتی له باریت.. چاک بزانه ژینت بۆ خوی که وهرترین ههله دهرهفته، که پیت به خساره».

جهنده ساتیک که میضو خوشی نیسته، به نه منجاردانی کاره که متو دوا خستنی، رازی مه به.

۱۱- گهشبین به.. له بری نهوهی ناوه نالمت بیت و بلنی، من که ناتوانم نهو کاره له کاتی خویدا تمواو بکه.. دهی بۆجی دهستی پی بکه؟ بلنی، من نهو کاره نه منجارد دمه وه له کاتی خوییدا تمواوی دهکمه.

۱۲- له سهرهتادا زوری کاروبارمکان، به سهختو دؤوار دینه بهر چاوو لیتان بیزاریت.. به لام گهر دست به نه منجاردانیان بکه میت.. نهوا لات خوشه ویست دهمین و دهمین به هۆی شادمانیت.

۱۳- به خوت بلنی، (دهیت نیسته دست بهم کاره بکه.. چونکه نهو رهنج نازاری له چاوهر و انیکردنی کاتو دهرهفتی شیاودا، تووشی دهم.. له نهرو نه منجاردانی کاره که که مته ریبه).

۱۴- به خوت مهلی، نیسته پیویستیم به حهوانه وهو پشووه.. نهو کارم له رۆژیکی پشوودا نه منجارد دمه.. پشوو بی پشو!

۱۵- له بیرت بیت که تپه ره بوونی کات.. له گرفت نیته کهم ناکاته وه.. کهواته نهو نومیده پووچ بینه مایه له سهرت دهر بکه.. که نیسته دست له هیچ کاریک ناده.. سا به لکو به تپه ره بوونی کات، گرفته که بۆ خوی چاره سهر بیت و نه مینیت.

۱۶- با نه منجاردانی کاره کانت به خواستو برپاری خوت بیت و له بهر خوت نه منجاردی بده.. نهک له بهر دهر و بهرو کهسانی دیکه.. چونکه نه گهر پستیوانی تهواوت له لایم نهوانه وه دست نه که وهیت.. دلسارد دهیت وهو که مته رخم دمر ده جیت.

۱۷- نه گهر کاریکت له کاتی خویدا نه منجارد نه دا.. نابیت خوت به تانابار بزانیت و هست به شهرمه زاری بکه میت.. چونکه نهفسوس و بهداخه و بوون و هستی شهرمه زاری، بهر وه لاوازی بیتوانایی و که مته رخم میت زیاتر دهبات.

۱۸- له خوت بیرسه نه گهر نیسته.. نهو کاره که به دله نه منجاردی نهمدم.. ج کارو چالاکیه کی دیکه، چاکتر راده پهریتیم؟ نایا ژیان بیهووه به فیرو ناجیت؟

۱۹- بۆ نه منجاردانی نهرو کارو جیه جیکراو له کاتو واده دیاریکراودا.. شهابش پاداشتی خوت بکه، بۆ نهوونه، تماشاکردنی فیلمیکی سینه مایی که جهزت لیته به مهرج بگروه بیخهره دوای تهواوکردن خویندنه وهی بهشتیک له وانیه کت.

۲۰- کاره کانت ههر بهو جۆره که گرنگو ریخهراوه، نه منجاردی بده.. نهک بهو ریخه خسته ی که دلت دمیخواریت.

داهيتانی رېځخراوه يی

بېشې يېکېم

ټا: وهاب حسېب محمېد

داهيتان جۇريکه له جادوو کسانیکي کم په پيدمېن، وانا داهيتان نه پيدمېن که خه لکانیکي کم خامونی نهم نه پيدمېن، برېک داهيتان په يووست دگن به شتيپه وه، کس داهيتان پيوسته شتيکی نا ناسای تيدا بېتو نهو مرؤفانه داهيتان دمېستنه وه به په شوکانو تيکچوونی دموونی، کس داهيتان زۇريک ناودارانی دنيا له ژر نهم ناساندنهدا ريزبه ندي دگن. له رۇزگاري رابردودا باوهريان واپو کسان داهيتان له يوازي هونەر، ياخود نه دمېدا کسانیکي ناسای نينو نازان چيدمگنو چۇن دمېفن، چونکه هيزيکی دمرکی نهوان دجوئينيستو سرويان پيدمېخشيت... هرجی ليکولينه وه تويزينه وه زانستيه کانی نهم رۇزگاريسه پېچه وانهی نهو رۇزگاريمان پيدملين، به واناپه کی تر هه موو کس دمکريت داهيتان بېت، به مارجيک بزانييت رېگای تواناکانی دپاري بکاتو گه شه پيدسات... واته زانايه کو خویندکارېکو کرېکارېک دمگونچيت داهيتان بن، هر پک له سنوري کاره کی خۇيدا.

داهيتان واته: دروستکردنی شتيکی نو، که پيستر بهو شيوپه نه بوو پيت. داهيتان واته: توانستی چارسه رې نو، يو نهو ناريشانهی ددخريته بهر دهمست. داهيتان برتيپه: له دۇزينه وهو ومرگرتو چيپه چيکردنی بيرؤکه و کردارو بهرهمو خزمه تگوزاري تازه. داهيتان برتيپه: له به کاربردی [بهرايی] يېکم جاري پکيک له چمکک کان له لايمن رېځخراوتکه وه که سر به گروپيکی هاوشيو دی خۇپه تي ونامانجه کانيان له يېکه وه نريکه.

واته دۇزينه وهی په يومندی تازه له نيوانی شته کاند. داهيتان به يکيک له کؤله گه کانی پيشکوه وتنی دنياي نه مرؤ ديتنه نه مار، که رؤلی کارپگه رو دپاري هميه له پيشخستن مرؤفی هاوچهرخو رووپه روو بوونه وهی کيشه کانی ژيانو بهرمنگاريپه کانی دواړؤزی، گرنگيدان به داهيتان به تايپت له رووی زانستی دموينيپه وه دمگريته وه بۇ دپه ی چواره مو پينچمی سهدی رابردوو. له رۇزگاريی نه مرؤدا نهو کؤمه لگاپانهی همنگای خيرا دمئن رووه پيشکوه وتن گرنگيه کی زۇر دمدم بهم بساره، بيگومان لهو کاروانه دا گه لک جه لهماو ناريشه جۇرارو جۇر له بهر دم پيشکوه وتن کؤمه لگادا سهره لدمدات، پيوستی به چارسه رې داهيتانه وه داهيتان هميه.

يوازي پيشه سازي له سر ناستی جيهاندا، بازرگانی يابانی سوود له هيزی مرؤی بهر دهمستی و مردمگريت که سازکراوه به زانستو تەکنیکو گیانی خۇنه ويستانه له کارگردنا له ٦٦,٧٪ دانيشتوانی نهو ولاته تمه نيان له نيوانی ١٥ بۇ ٦٥ ساليديپه، ناردنه دمره دی ولاتی يابان رېزوی ١٠٥٪، هاوردهی نهو ولاتش ٨٩٪ بازرگانی جيهان پيدمهينيستو ستيپم زلهيزی نابوری گيتيه... له کاتيکدا خاکه کی به بهر دموامی رووپه رووی زهمين له رزده بارمشی تسونامی دپيته وه.

رېځخراوچيپه؟ رېځخراو برتيپه له يېکه يېکی کؤمه لايه تی له دووکس، يان زياتر پيکديت، نامانچيکی هاوپه شيان ههيو تيدمکؤشن بۇ به دپه نيانی، که واته خيزان، ومزارت، زانکو، نه خۇشخانه... برتيپن له رېځخراو، له رېځخراوانه دا پيشه و بهر يوه بردی جياواز ههيه، گرنگترين سهرچاوه له رېځخراوانه دا سهرچاوهی نادميزاده، چونکه به بئ نهو سهرچاوپه مهاله سوود له سهرچاودکانی تر و مرگيريت.

داهيتان چيپه؟ همدیک پيان وايه داهيتان شتيکی نادياره و ناکريت تويزينه وهی به شيوپه کی سودمندانه بۇ بکريت، چونکه سهرچاوهی داهيتان هيزی دمرکيهيو نادميزاد هيچ دمسه لاتيکی به سهرده نيپه. نه ناساندنه هؤکاری بهر بهسته له تيگه يشتنی مرؤف له تواناکانی خوی، همدیکی تر لايان وايه

نهو گۇرانکاريپه گه ورنه کی که له پيکاته کی کؤمه لگای نيودمه لتيپدا له دويايپانه دا رووياندا، رننگ دمدا ته وه له گه شهی نابوری خيراو زيادبوونی دانيشتوانو گه پشتنی ولاتانی تازه گه شه کردو به قۇناغی دروستکردن، (دروستکردنی شمه کو پيداويستيه کانيان)، نهو گۇرانکاريپانه به تنها نه نجامی که له که بوونی سهرماپه يېکه نابوريپه کانو به کاره نيانی ته کنه لوجياي پيشکوه وتو نيپه، به لکو دمگريته وه بۇ باش به کاره نيانی هيزی مرؤی له يېکه نابوريپانه دا، تيپنی دمکريت کارکه ران رؤلیکی گرنگو بهرچاو دمبين له پيشخستن رېځخراودکه و نامانجه کانی، بۇپه پيشه و کارگيريپه کان بهر له جياوازی ناستو پله کانيان له کاتی دامه زرانندی هيزی مرؤيدا کارناسانی دگن بۇ هه ليزاردنی کسانی به تواناو خامن نه زموون، لهو باو دمدمان هيزی مرؤی نو پاشترين کهرسته ی رېځخراودگن، ليکولينه وهو تويزينه و دکان نهوميان دمرخستوه که هيزی مرؤی تازهو شيوازی بيرگردنه و ميان نامرازی سهرکی داهيتان، نامرازی گۇرانکاریو باشکردن و پيشخستن، دپارترين نموونه قوتابخانه ی يابانيپه، که توانويپه تی به فه لسه فهو شيوازی تايپت به خوی سهرچاوهی مرؤی يابانی بنرخينييتو ليی تيپگات، نه مهش کارپگه ريپه کی بهرچاوی هميه له بالا دمستی يابان له

زەۋىي ۋە ھەۋر

ن: ھەمدى ھاشىر ھەسەن

ۋ: ھەسەن ھەسەن

ئەي ھەۋرەكە، جارىكى تر ھەست بە لەخۇبايى بوون نەكەيت... لەو كاتەي بروسكە ۋە ھەۋرە ترىشقە ھىرشى بۇ ھىنايت، ھىچت دەست نەكەوت پەناي بۇ بىيەى جگە لە باۋىشى من نەيىت، لە ئاسماندا نەماۋىت، بەلكو ئىستا تۆ لەسەر زەۋىت، ئەو زەۋىيەى كە تۆ دەلىيت رەشە، بەلام كاتىك باران بارى، سەۋزۋو جوانو پىر بوو لە گۈلۋو گۈلزار... تۆش ئەي ھەۋر كاتىك دەبارىت، دەمىتە رووبارو خەلكى لىت دەخۇنەۋە، دارودرەختو گۈلەكانىش بە تۆۋە گەۋرە دەبن. دۋاى چەند رۆژىك ھەندى ھەۋر بە ئاسماندا تىپەربوونو بەرپىزۋە بە زەۋىيان گۈت: وانەيەكى ۋەھا لە تۆ ھىربوۋىن ھەركىز لە يادمان ناچىت... لە ئەمىرۋ بەدۋاۋە ئىتر لە خۇبايى نابىن.

رۆژىكىيانو لەو كاتەي خۆر كەۋتە پىشت ھەندىك ھەۋرەۋو دىار نەما، چەند خولەكىكى پى نەچۋو، ئاسمان پىرپوۋ لە ھەۋرو لەگەل زەۋى دەستيانكرد بە قسەو گىتوگۇ: ھەۋر: من لە ئاسمان نىشتەجىم، تۆش ئەي زەۋى ھەركىز ناتوانىت بگەيتە شوۋىنى من، منى ھەۋر جوانو سىپىم، تۆش رەشىو پىر لە قورۋو لىتاۋ. من لە ئاسمان دەرۋو كەس ناتوانىت دەستەم لىبات، تۆش لە ھەموو ساتىكدا دەكەۋىتە ژىر پىي خەلك. لە ناكاو لە ئاسماندا بروسكە ۋە ھەۋرە ترىشقە روۋىدا، باران لە ئاسمان بەخۇر ھاتە خوارمەۋ. لە چەند خولەكىكدا ھەۋرەكان بىر بوونو دىار نەمان، خۆر سەر لە نوئ بە دىار كەۋتەۋە. لەو كاتەدا زەۋى پىكەنىۋو گۈت:

مامۇستا

ھەسەن ھەسەن شۋانى

مامۇستاكەي خۆم خۇشەۋى من دەخۋازم، ھەر سەركەۋى دىسۆزە بۆم، ۋەگۈ بابم رىزى دەگىرم، تاكو مابم وانەكانم، باش دەخۋىنم تا نەمرەى چاك، بەدەست بىنم لە سەر كورسى، خۆم لاناچم لە ھەرمانى، قەت دەرناچم چى! مامۇستا، پىمان بلى گۈيى بۇ دەگىرم، دەلىم: بەلى گەر پىرسى لىم، بۇ ۋەلامى دەست ھەلەبىرم، بە ئارامى مامۇستاكەم، فىرى كردم لە نەزانىن، دەرى كردم بە خۋىندو ھەم بە نوۋسىن دەستى گىرم، تا بزانىن بە گۈيى دەكەم، باش دەخۋىنم تا ئاۋاتم، بە دەست بىنم لە پۆلەكەم، خۆى رابەرە مامۇستاكەم، تاجى سەرە

نەو خويندكارى مەلەمى مامۇستاكەمى سەلمانە

چىرۇكى سەركەموتى نىان ليۇپۆلد (Ian Leopold)

پرووى تافىكىردىنەمەمۇ ھەممو بەرھەمەكاندا كراوتەمەمۇ بەبى ئەمەمۇ ھىج بۇچوونىكى پىشودەختى بەرامبەريان ھەبىت، ھەلەمەتە توپزىكى لەمۇ شىومەش كالوكرج لە پرووى بازارمە ھەممو بەرپەرسىكى فرۇش خەونىان پىئو دەبىنەت لە ھەر جىگاپەك پىت.

لە سەروو ھەممو ئەوانەمە، ئەمۇ كۇمپانىا، يان ماركە بازارگانىيە بىتوانىت دلى بە كاربەرىكى سەر بەم توپزە بە لاي خۇيدا رابكىشىت، ئەمە بە كاربەرىك بۇ بەرھەمەكانى خۇى دەست دەمەكەپت ھەتا مردن، ئەمەش خەونى ھەر دامەزراومەكە لە چەمكى فرۇشى سەركەموتو تىبىكات.

دىسان بىرۇكەمەمۇ ليۇپۆلد پىشەستوو لە رىكلامى ئاراستەكراو بۇ خويندكاران لە شونى گەردىبونەمەكاندا، ۋەك تابلۇ رانگەماندنو بلاوكرادە ناوخۇپەكان كە بەردەوام ۋادە يارىيەكانى داھاتوو، يان ئەنجام نەرمەكانى سالى رابردوويان بلاودەكردەمە.

ليۇپۆلد دانىشت بۇ نووسىنەمەمۇ پلانى كارى پىرۇكەمەمۇ ھەرچى لە مەشكىدا بوو خىستىيە سەر كاغەز، دواى تەواوونىش ناوى كامپوس كۇنسىپتس (Campus Concepts) ى ھەلپزارد بۇ ئەمۇ پىرۇكە

پىرۇكەمەمۇ ئەمەمۇ دەبىنى گە ئەمۇ كەمەكورتىيە بايەخدانى مەيدايى چارەسەر بىكات. ئامانچىشى ئەمەمۇ كە ئەمۇ پىنومە خويندكارىيە دىيويست دەرىبىكات كۇمەلەك زانىارىسى تىدەبىت كە لەمەنرەمەمۇ ئاراستە خويندكارانى زانكۇكان كرابەن، بەتاپەتەش ئەوانەمۇ لەشارە زانكۇپەكاندا نىشتەجىن، (رەنگە ئەمۇ بىرۇكەمەمۇ نامۇ پىت بۇ ئەمەمۇ دانىشتوو ۋالاتانى پىرۇكەمەمۇ بەلام ئەمەمۇ سەردانى ۋالاتانى دەردەمەمۇ كەردىت زۆر بە باشى شارە زانكۇپەكانو مەلەكانى خويندكاران دەزانىت جىن).

لەمۇ سەردەمانەمۇ دانىشتووانى ئەمۇ شارە زانكۇپەكانە تووشى داپرانىكى ناوخۇشى ھاتبەون بەرامبەر بە دىنەمۇ دەردەمەمۇ، جىگە لەمەمۇ پىرۇكرامەكانى خويندەن تەواو كاتى ئەوانى داگىر دەكردو يوارى ئەمەمۇ بۇ نەمەمۇ شىنەمۇ پىرۇنامەكان بىخونەمەمۇ، يان سەمىرى تەلەمەزىون بىكەن، ئەمۇ توپزى خويندكارانە يەكەمەمۇ ھەمەكانى خۇى دەنا بەرەمۇ كەپىن پىشت بە خۇبەستەن، توپزەكەش لە خۇيدا توپزىكى بە كاربەردەمۇ ھىج ۋابەستەمۇ ئەمەمۇ كىكى نىيە بۇ بەرھەمەمۇ داپرانىكارا، بەلكو بە

نىان ليۇپۆلد خويندكار (Ian Leopold) لە زانكۇ ھۆبىرتى ئەمەمۇ كەمۇ خۇى زۆر ماندووكرد لە كاتى ئامادەكردىنى پىرۇكەمەمۇ تەواوكردىنى خويندەكەمۇ لە يوارى سىستەمە ئابوورىيە نوپەكانى كەمۇ سەرمەيەگوزارى بۇ سالى (۱۹۸۵-۱۹۸۶)، پىرۇكەمەمۇ لە فەلەكى بىرۇكەمەمۇ دەسەپەمۇ بىرتى بوو، لە بلاوكرەنەمۇ پىنومەمۇ كەپىن گەران، پىكەتەمۇ لە ۴۴ لاپەمۇ ئاراستەكراو بە تەواوتى بۇ خويندكارانى زانكۇكان، بەمۇ مەرجە ئەمۇ پىنومەمۇ بە خۇراپى بە سەر ئەمۇ خويندكارانەمۇ دابەش بىكرىتو ھازانچەكەمۇ لە رىكى رىكلامى خاۋەن رىكلامەكانەمۇ پىت. ئەمۇ مامۇستا زانكۇپەمۇ سەرمەشتى لىكۇلەنەمۇكەمۇ ليۇپۆلد دەكرد لەگەل ئەمۇ بۇچوونە ئەمۇ كە مەشكى ئەمۇ لاۋە بچووكەمۇ بۇ چووبو، ئەمەش ۋاى لىكرد لەوانەكەمۇ خۇيدا بىخاتو رىكەمۇ تەواوكردىنى خويندەمۇ زانكۇ لى بىستەت.

ليۇپۆلد پىرواى تەواو ھەممو بەمۇ كە توپزى لاۋانى نىوان تەمەمۇ ۱۸ سالان تا ۲۴ سالان تەركىزى تەواويان ناخىرتەسەر لە لاپەن خاۋەن رىكلامەكانەمۇ، لەمۇ

5

وانەى گرنە لە بارزگانیدا

- ۱- نەینی سەرکەوتن لە بازەرگانیدا.. لە توانای هێنانە پێش چاو، پێشبینی و متمانه بە خۆی و بوندای خۆی دەنوێنیت.. لای هیچ کەسێکی شاراوە نییە کە چەندین کەس، بە دەستی خۆیان کۆتایی خۆیان نەخشانوو.. ئەمۆش لە ئەنجامی بێتەمانەیی لە بریاردان، پان خراپی مەزەندەکردن و پێشبینیەکانیانەوه.
- ۲- پێویستە لە کار و بازەرگانیدا، هەروەها تەنانەت لە ژانی ئاسایی پۆزێشتدا بە هەلۆیست بیت.. هەر لەبەر ئەمۆشە گوتراوە، گەر خاوەن هەلۆیست نەبیت.. ئەوا لە گشت هەلۆیستەکاندا سەرکەوتو ناییت.
- ۳- پێداگری و دووبارە پوونکردنەوهی تیروانین و هەلۆیستت بۆ دەرووبەرت.. کارێکی زۆر گرنە بۆ گەياندن پەيام و ئاشکراکردن هەلۆیستت بۆ پەیرەوانت.
- ۴- هیچ کەس بە کەم مەگرە.. چونکە پێی تێدەچیت لە هەر کەسێکەوه شتێک فێر بیت.
- ۵- لە کاتێکدا تۆ لە لوتکەدايت و کاتی دەست لە کارکێشەوه دەگات.. دەست لە کار بکێشەوه.

دوو سالیش دواى ئەم دەستبەجێکردنە رێنوماى خۆبەندکاران و مەهای لێهات ۷۵ هەزار دۆلار داھاتی بوو، ئەمۆش دواى ئەمۆی کە پانتایی دا بەشکردنەکەى فراوانترکردو و مەهای لێکرد هەموو زانکۆکانی ئەمریکا بگرێتەوه.

لە سالی ۱۹۹۰ دا ئەم بێرۆکەبەى کە پێشوەخت حوکمی شکستخواردنی بەسەردا درا کۆى داھاتەکانی گەیشتە نزیکەى پەک چارەمەمیلیۆن دۆلاری ئەمریکی، ئیدی لیۆپۆلد چاری ئەم ئەمۆ نەبێت واز لە کارەکەى بێتەیت لە پەکێک لە کۆمپانیایا بە ناویانگەکانی دنیایی کە دوو سالی تەمەنی تێدا بە سەربردوو، بپاریدا لە شاری بالتیمۆرەوه لە سالی ۱۹۹۱ مۆه خۆى تەرخان بکات بۆ بەرپۆمەردنی ئەم پڕۆژە تازمیەى خۆى.

لە سالی ۱۹۹۲ دا رێنوماکەى خۆبەندکاران فراوانتریوو، و مەهای لێهات خەزمەتگوزاریی فرۆشى پێشکەش دەکردو چاودێری رەسمى بۆ پەکێتییەکانی چالاکیە و مەرزشییەکانی خۆبەندکارانی زانکۆ ئەمریکیەکان پەیدا دەکرد. لە سالی ۱۹۹۵ دا ئەم کۆمپانیایە پالەوانتیپییەکی تایبەت بە خۆى سازکرد کە هەموو خەلاتەکانی دیاریی چاودێرە رەسمىیەکان بوون، لە سەرمتای سالی ۱۹۹۶ یەشەوه کۆمپانیایا زەبەلاحەکان خزانە ناو گۆرەیانى ریکلامى ئاراستەکراو بۆ خۆبەندکاران، وەک Nike و بیبسی و دواى ئەوانیش مایکروسۆفت.

لە سالی ۱۹۹۸ دا کۆى داھاتەکانی کۆمپانیاکە گەیشتە ۱۰ ملیۆن دۆلار، هەروەک بوو بە دەرۆزەمەک بۆ گەیشتن بە نزیکەى ۲ ملیۆن خۆبەندکاری زانکۆی ئەمریکی، سنووری چالاکیەکانی کۆمپانیاکەش فراوانتر بوو، وای لێهات ریکلامو راگەياندنو بلاوکردنەوهی فرۆشى دەگرتەوهو بێرۆکەکەش گوازیارەوه بۆ دەرۆه و ولاتو کۆمپانیاکە کەوتە هەولێ هێنانەریزی کۆمپانیایاکی دیکە بە لای خۆیدا تا بوو بە زەبەلاحیکی بازەرگانیی و مەهای ناکرێت بە هەند و مەرنەگیرێت.

کەس لەوه پەشیمان نەبووئەوه کە، هەموو توانای خۆى لە شتێکدا خەرجکردوو، بەلام ئەوانە زۆرن کە پەشیمان لە تەمەلێیان.

سەرچاوه: ۲۵ قەسە نجاج، نووسینی: رەئوف شەبایک. (وەک مژدەیک بۆ خۆبەندکارانی بەرپۆز هەموو کتێبەکە کراوه بە گوردی و پشت بەخوا بەمزوانە پێی شاد دەبن).

گرێمانەکراوی پلانی کاری بۆ دادەپشت. پاشان دا بە دەستی ئەم مامۆستا زانکۆییە کە سەرپەرشتی پڕۆژەى دەرچوونەکەى دەکرد. بێرۆکەکە نوێو بوێرانەو زۆر سەرنجراکێشو جوان بوو، بەلام ئەم لاه بە هەلەبەى لە خۆبەند دواخستو بە هۆیەوه دەرەچوو. مامۆستاکی پێیوابوو بێرۆکەبەى لەو جۆرە لە ژانی پراکتیکی سەرکەوتوو ناییت. لیۆپۆلد خۆى ئەدا بەدەستەوه، چونکە لە راستیدا ناچاربوو بێتەیتەوه تا لەو وانەیدا دەرچیت کە تێیدا ماوەتەوه، هیچ کارێکیشی نەبوو لە هاویندا، وێرێ ئەمۆش کە سەر لەبەری گیرفانی لە ۴۸ دۆلار تێپەری نەدەکرد، بەلام بپاریدا پڕۆژەکەى جێبەجێ بکات. سووریش بوو لەسەر ئەمۆی هەلەى مامۆستاکی بەسەلمێت.

لیۆپۆلد تیمی فرۆشتەکەى لە ناو برادەرەکانی زانکۆیدا هەلەزارو بە سیستەمی دەلالانە کاری پێدەکرد، واتە رێژەبەکە دیاریکراو لە قازانجەکان بەرامبەر بە فرۆشتنی ریکلامى ئەم کۆمپانیایانەى کە بەرەمەى ئاراستەکراویان هەیه بۆ خۆبەندکارانی زانکۆ. ئەم ریکلامەنەشى خستە ناو رێنوماى زانیاریەکانی تایبەت بەخۆبەندکاران (کە ناوی نابوو رێنوماى نافەرەمیی خۆبەندکاران)، هەموو ئەمۆ شتەنەشى تێداوو کە رەنگە خۆبەندکارانی زانکۆ با بەخێ پێدەن، وەک کۆمەلێک تێبێنی بۆ ئەوانەى بەدواى کاردا دەگەرن و پێویستە لە کاتی چاوپێکەوتنەکانی کاردا ئاگاداری چ شتێک بۆ کۆمەلێک ئامۆژگاری بۆ ئەوانەى جەزبان لە تەواوکردنی خۆبەندە لە دەرۆه و ولاتو جۆنییەتى مامەلەکردنی خۆبەندکاران لەگەڵ ئەم گۆشارانەى لەسەرپانە بە هۆی چاوپێکەوتنەوه، پان بە هۆی تاقیکردنەوهوه.

دا بەشکردنی پەکەمین رێنوماى چاپکراو لە مانگی یەناپەری سالی ۱۹۸۶ دا بوو لە نزیک زانکۆی هۆبەرت، ئیدی خۆبەندکاران دەستەبەجێ خوشیان وێست، خاوەن ریکلامەکانیش هیچیان بۆ نەمایەوه ئەمۆ نەبێت کە ئەوانیش خوشیان بووێت. کۆى داھاتى پەکەمین ژمارە گەیشتە ۲۰۰۰ دۆلار کە نیووی راستی قازانجی پوخت بوو، لیۆپۆلد یەکیکی دامەزراند وەک بلاوکردنەوه دا بەشکاری رێنوماکەو خۆى تەرخانکرد بۆ هەولەدان لە پێناوی بەدەستەتێنانی پڕۆژەمەى ماستەر لە بەرپۆمەردنی سەرماپەگوزاریدا (MBA)،

لیدوانه کاتی

کوئتر له بازار سازیدا

بەشی دووهم

هاژە شیروانی

کوالیتییه ههیهو ئامادهن که نرخه کهی بدن؟ نهو تیجیوونهش چهنده که مۆتۆرۆلا داویمتی بۆ گهیشتن به کوالیتییه که به شمش توخمی؟ لهوانه شه زیاتری لهسهر بکهوئت بۆ نهوهی بگات به ناستی کوالیتی بهرتر.

۲- قازانج بکه له رینگای باشترین خزمهت:

ههموومان خزمهتیکسی باشمان دهوئت. بهلام کرپارهکان به رینگای حیواوز دهیناسن بۆ نهوونه خزمهتکردن له چیشخانه، ههندیك کرپار دهیانوهوئت که (گارسۆن) هکه خیرا بێتو داواکارییهکانیان تۆمار بکاتو خوارندهکهیان به خیرایی بۆ بهینیت. کرپاری تر ههست دهکمن که نهو خزمهتکردنه خیرایه واتا خیرا دهرجوونیان لهو شوینه کاتیک نهوان دهیانوهوئت چێژ لهو ئیواره خانه وهریگر. ههر بۆیه که دهتوانین خزمهت دابهش بکهینه سهر جوار جۆر: خیرا، زیرهکی، زانین، چارسههری گرفتهکان، بهم شیوهیه ههر کهستیک قورسایى حیواوز له کاتی حیواوزو رهفتاری حیواوز دهکات سهربهت به ههر توخمیکیان، بانگهشهکردنیش بۆ پێشکهشکردنی باشترین خزمهت بهس نییه.

۲- قازانج بکه له رینگای نرخى کهمتر:

ستراتیژییهتی کهمترین نرخ سهرکهوتنی بۆ گهلیك دامهزراو دهسته بهرکرد، که

له مانایهك ههچ مانای نییه. دووهم/ زۆربهی خهلك ناتوانن که تهحهكموم به کوالیتی بهرههم بکهن به تمنها سهیرکردنی، بهر بکهروه له کرینی نامیری تهلهفزیۆن، کاتیک دهچینه ناو کۆگاکانی (سیرکت سیتی) و سهدان نامیری حیواوز دهیینیت که دهنگو رهنگ به پوونی نمایش دهکمن، سههری ههندیك جۆری به ناوبانگی دهکهیت که پێت باشتره لهوانی تر. کوالیتی رهنگ بهوانی تر دهچیت، لهوانهیه که بۆکسی نامیرهکان حیواوز بن، بهلام گوزارشت نین به ههچ شتیکى تایبهت به کوالیتی نامیر، تۆ پرسیار له نوێنههری فروشتن ناکهیت که نامیرهکەت بۆ بکاتهوه تا کوالیتی پارچهکانی بپشکنی. له کۆتاییداو به باشترین گریمانوه نهگهر تۆ بهیروکهیهکی باشت لهسهر کوالیتییه کهی دهبیت به بێ بوونی ههچ بهلگهیهك لهسهری.

سییهم/ زۆربهی کۆمپانیایان ههول ددهن که به یهك بگهن له کوالیتیو له زۆربهی بازارهکانو کاتیکیش که نهوه روودمات نهوه کاته کوالیتی نابیته نهوه توخمی که ههلبژاردنی جۆری بهرههم دیاری دهکات.

جواره/ ههندیك له کۆمپانیا ناسراوهکان به کوالیتی بهرز وهکو مۆتۆرۆلا کاتیک که ستایشی دهکرت به کوالیتییه خاوهن شمش توخمه کهی، بهلام نایا کرپار ههیه بهو ناسته که پێویستیان بهم

نایا به نهجامکهیالدى قازانجدار ههیه له بازارسازى؟

سهرباری به نهجامکهیالدى کاره قازانجدارهکان، نایا به نهجامکهیالدى قازانجدار ههیه له بازارسازیدا؟ مرۆف زۆر گوپیستی هاوکیشه یهك لایهنهکان دهبیت که به سهرکهوتنی بازارسازى ههژمار دهکرت. لێرهدا نۆ خال له هاوکیشهیهی که زۆر بهربلاونو پشت بهستوو به یهك بهیروکه One – Liner له خوارهوه دهخهینه روو:

۱- قازانج بکه له رینگای کوالیتی بهرزوه:

زۆربهی خهلك هاوارن له سههرنهوهی که کوالیتی نزم شتیکى خرابه بۆ کاره بازارگانیهکان، نهو کرپارانهی که سووتاوی دهستی کوالیتی خراپ جاریکى تر روو له کۆمپانیا ناگهنهوهو به خراپهش لهسهری دهوئ. بهلام جی سهربهت به سهرکهوتن له رینگای کوالیتی باش؟ لێرهدا جوار گرفت هه، یهکه/ کوالیتی گهلیك مانای ههیه، مانای جیه نهگهر کۆمپانیایهك بانگهشه کوالیتی بهرز بکات؟ نایا نهمه مانای نهوهیه که نۆتۆمبێلهکانیان کار دهکات به رینگایه که پشتی پێ بیهسترت؟ نایا مانای نهوهیه که خیراییه کهی زیاتره؟ نایا پارچهکانی داههزیت به پێژمیهکی کهمتر به تێمهپێنى کات؟ کرپارهکان گرنگی به شت گهلیك ددهن، ههر بۆیه دهیینین که بانگهشه کوالیتی به دیاریکردنی زیاتر

تياپاندا گەۋدەلەرنى كۆمپانىيا بۇ فرۇشتىنى كەلۈ پەلى ۋەك، ئىككى، گەۋدەلەرنى كۆمپانىياش لى جىھان بۇ فرۇشتىنى كالاى تاك (ۋۆل مارت)، يەككە لى كۆمپانىيا ھەمە قازانچ كىرۋەدەكەنىش (ساۋپ اىست)، سەمەراى ئەمەش پىشەۋاينى نىرخى كەم ھەم دەپىت بە ناگابن، ئەۋانەيە بە كىتو پىرى كارگەيەك بېتە ناۋ بازارى بە نىرخى كەمەتر، ھەمەروك كۆمپانىيا سىرۋ ماۋەيەكى دىرۋخايەن نىرخى كەمى پىادەكەرد تا ئەۋ كاتەي كۆمپانىيا (ۋۆل مارت) سەمەكەموت لى نىرخى كەمەدا. ھەمەرودا نىرخى كەمەش بە تەنھا بەس نىيە بۇ دامەزەندى كارىكى ۋەمەرىنەن. چۈنكە كۆمپانىيا (يۈفۇ) بۇ ئۆتۈمبىل نىرخەكانى كەم بوۋ، ھەمەرودا كۋالىتتەيەكەشى نىزم بوۋ ھەم بۇيە ۋەنېۋو! لەبەرئەۋە پىۋىستە كە پىۋەرىك ھەمەت بۇ كۋالىتتو خىزمەت تاۋەكو كىپار ھەمەت بىكات كە شتىك دەكەرت كە بەھايەكى ھەيە ئەۋەكو تەنھا نىرخ.

۴- قازانچ بىكە لى رىگەي گەۋدەلەرنى پىشك لى بازارى،

بە شىۋەيەكى گىشتى، پىشەۋاينى پىشكى گەۋدە لى بازارى قازانچى زىاتەر دىكەن لى رىگەيەكانىيان، چۈنكە ئەۋان دىناسىرئەۋە بە ئابۋورىيەكانى قەبارەۋ ھەلسەنگەندى نىشانەي بازاركانى ناسراۋ. دەمىنن كە (Band wagon effect) بۇ يەكەم جىار مەتەنەي دابىن كىر بۇ ۋەمەرىنەن لى ھەلۋازدى بەرھەمەكانى كۆمپانىيا. لى ھەمەن كاتدا زۆرىك لى كۆمپانىيا پىشەۋاكان لى پىشكى بازارى قازانچ ناكەن. ھەمەروك دەمىنن كە كۆمپانىيا (A & P) گەۋدەلەرنى زىجىرىيە لى بازارى ناۋەندى لى ئەمەرىكا بۇماۋەي چەمە سالىك. كەچى قازانچى زۆر كەم بوۋ كە جىگەي شەمەكەردن بوۋ، كەۋاتە بىر يەكەمەۋە لى كۆمپانىيا زەلەزەكانى ۋەك IBM ۋە سىرۋ، جەنەپال مۆتۈرۋ، لى سالانى ھەمەتاكەن كە ئەۋ كاتە ئەدايان دوۋ ھەندەي زۆرىك لى رىگەيەكانىيان بوۋ كە لى قەبارەدا بىچۈككە بوۋن.

۵- قازانچ بىكە لى رىگەي گۈنجانۋ گىشتەندى بەرھەم بە گۈيرەي پىداۋىستى كىپار،

زۆرىك لى كىپاران ئەۋەمەكانىيان لى فرۇشيار دەۋىت كە بەرھەمەكانىيان دىزەين بىكەرت بە جۆرىك كە ھەندەك شىۋە، يا خىزمەتگۈزارى تىا بېت كە پىۋىستەيەنە، ئەۋانەيە كارگەيەك بىيەۋىت كە لى بىرى كاتىزىر ھەۋى ئىۋارە، كاتىزىر پىنجى ئىۋارە پۇستەكەي لى فەدرال ئىكسپرىس

(پۇستەي خىرا) ۋەمەرىنەت. يا ئەۋانەيە گەشتىارىك بىيەۋىت كە زۆرىك لى ئوتىل بۇ يەمەشكە لى رۇۋەكەي بە كىرى بىگەرت، دابىنەكەندى ئەم پىداۋىستەيەنە ئەۋانەيە ھەلۈ دەمەت بىدات بە فرۇشيار، بە ھەمەر حال ئەۋانەيە كە تىچۈۋن سەمەرت بە فرۇشيار ئەۋەندە بەرۋ بېت كە ناتۋانەت خىستەنە پۈۋەكە دىزەين بىكات بە گۈيرەي نارەۋۋى كىپار. ئەۋانەشە كە دىزەينەكە سەمەكەموتو بېت بە گۈيرەي نارەۋۋى كىپار لى ھەندەك كۆمپانىيا، بەلام لى لى ھەندەك كۆمپانىيا تىر دەمىنن كە ستراتىيەتتى قازانچدار نىن.

۶- قازانچ بىكە لى رىگەي پەمەپىدانى بەرھەمەي بەرھەم،

لەمەدا پەمەپىدانى بەرھەمەي بەرھەم ستراتىيەتتىكى مەقۇلە بە تايبەتتى ئەمەر كۆمپانىيا تۋانى كە پىشەۋا بېت لى پەمەپىدانى بەرھەم، بەلام ھەمەۋ پەمەپىدانىكى بەرھەم فېۋلەكراۋو قازانچدار نىيە، ئايا كىپار چەمە دەمەت؟ ئەمەر بىستەيەن كە پاكەمەۋەيەكى باشتر، يا ئامەرىكى پىش تاشىنى تىزتر، يا ئۆتۈمبىل خىراتەر ھەيە؟ ھەندەك بەرھەم دەمەت ئەۋەپىر ئەمەرى پەمەپىدانى، ھەم بۇيە پەمەپىدانى كۆتايى كارىگەرى زۆر نىيە.

۷- قازانچ بىكە لى رىگەي داھىنانەكەردن لى بەرھەمەدا،

ۋەمەكى باۋ ھەيە كە دەلەت، «داھىنان بىكە، ياخۇد ۋن بە» ئەمەيان راستە، ھەندەك كۆمپانىيا گەۋدەي داھىنەم ھەم ۋەكو، سۆنى، ۲M كە قازانچى زۆر گەۋدەيەن كىرۋە بە داھىنان لى بەرھەمە نۆپىيە جۋانەكانىيان. بەلام كۆمپانىيا ناسايى زۆر سەمەكەموتو نەۋو لى پىشەكەشكەندى بەرھەمەي نۆپىدا، كە رىۋەي ھەمەسەپىنانى لى بەرھەمەي نۆپى تايبەت بە كالاى بەمەكەرىنەرى داخراۋ ۸۰% پەۋ بوۋى كالاى درۋستكراۋىش نىزىكەي ۲۰% يە، گەرتى لى پىشەكەشكەندى بەرھەمەي نۆپ كە ئەۋانەيە ۋن بېت، ئەمەر داھىنانەت لى بەرھەمەي نۆپ كىر ئەۋا ئەۋانەيە كە داراييەكى زۆر زىان بىكات.

۸- قازانچ بىكە لى رىگەي چۈۋە ناۋ بازارىك كە خاۋەن گەشەكەندىكى بەرۋە، بازارى خاۋەن گەشەي ناست بەرۋە رۋانەنەكان بۇ خۇي دەمەت، ۋەكو بازارى ئەمەلىكەرتۋەناتو رۇبۇتو گەيانەن لى دوۋر، كە ھەندەك لى كۆمپانىيا پىشەۋاكان قازانچى گەۋدەيەن كىرۋە لى پىشەسازىيەنە. ئەمەۋ جىكە ئەۋەي كە كارگەي ناسايى ئەۋانەيە

زىان بىكات ئەمەر ھاتوۋ چۈۋە نۆپ بوۋى بازارىك كە خاۋەن گەشەكەندىكى ناست بەرۋە، ئەۋانەيە سەمە كارگەي نۆپ ھەمەن كە پىرۋگەمەي كۆمپىۋەمەي ۋەنەكەشەن بەرھەمەي بېتەن كەچى زامەيەكى كەمەيان بەرھەمەي دەمەت. ئەمەر ھاتوۋ بازارى بەرھەمەي نۆپى ۋەمەرت بە رىۋەيەكى گىشتى، ئەۋا كۆمپانىيا بەرھەمەيەنەم دەمەت دەمەت بە چىۋەمەرتەن لى قەبارە گەۋدەكەي داھاتى داراييەكەي. ھەم بۇيە دەمەيەن كە كۆمپانىيا مايكرو سۇفۇت بوۋ بە رىچكەيەكى پىشەۋا لى كاتىكەدا كە ھەلۋازدى باشترى خىستە لاۋە، گەرتىكى تىر ئەۋەيە كە بەرھەمەكان بى سوۋ دەمەن (كۆن دەمەن) زۆر بەخىرايى لى بازارى خىرا گەشەكەندەكان ھەم بۇيە پىۋىستە لەمەم ھەمەۋ كۆمپانىيەكى بەرھەمەيەنە كە داراييەكەي ۋەمەرىنەت بە بەرھەمەي بۇ گەشەن بە كۆمپانىياكانى تىر، بە حال دەمەتەيەن كە قازانچ بىكات لى بەرھەمەيەكى تىرى نىشانەراۋ بەر ئەۋەي كە بەرھەمەي بېت لى پەمەپىدانى، يان گۈيرەي بە بەرھەمەيەكى تىر.

۹- قازانچ بىكە لى رىگەي بە پىشەكەۋتىنى پىشەيەيەكانى كىپار،

يەمەك لى كەشەمەكانى رىكلامەكەردن كە زۆر باۋە لى بازارىسازىدا دەلەت، كۆمپانىيا قازانچەكەردو ئەۋ كۆمپانىيەيە كە بە پىشەكەۋتىنى پىشەيەيەكانى كىپارو تەنھا پىرەندەۋەي پىشەيەيەكانى كىپارىش رەزەمەندەيەن دەمەتەخات، ھەرجى بە پىشەكەۋتىنى پىشەيەيەكانى ئەۋا دىخۇشەيەن دەمەت، ئەۋ كىپارەنەي كە لى گەل دابىنەكەرىيان دىخۇشەن ئەۋا ئەمەرى مانەۋەيەن لى گەلەدا زىاتەر. گەرتىش لى پىشەكەۋتىنى پىشەيەيەكانى كىپارەكان ۋا دەمەت كە پىشەيەيەكانى گەۋدەرت داۋاكەن لى چاۋ جارى پىشەۋ، ئەمە پىۋەسەيەش ناستەم دەمەتتو تىچۈۋەنىشى زىاتەر، ھەم بۇيە پىۋىستە لى سەمە كۆمپانىيا كە قەنەمەت بىكات بە پىرەندەۋەيەكى تىر لى تەنھا پىشەيەيەكانى.

يا بە شىۋازىك پۈۋەنى بىكەنەۋە، زۆرەي كىپارەكانى ئەمەپۇ بەرۋەرتىن ناستى كۋالىتتو خىزمەتو ھەمەنەۋە دىزەينى بەرھەمەيەن دەۋىت بە گۈيرەي پىداۋىستەيەنە ناسىنەۋە سەمەرىكانو گەمەتتەيەكان، ئەمەنەش ھەمەۋى بە كەمەرتىن نىرخ، لەمەم ھەم كۆمپانىيەك پىۋىستە كە بىپار بىدات كام لەم نارەۋوۋە جۇراۋجۇرانەي كىپار دەمەتەيەن كە بەس بېت بۇ گەشەن بە رىگەيەكى قازانچدار؟

ن. داھىنا

رېگەت بەرەو سەر كر دايمەتى دوار ۋۆز

ۋا بىشەن مارك كەرىم

۱۰- چۆن دەپت؟ ئەم ھەسارە بۇ
دۆزىنەۋەى چەند ۋەلامو رېگەچارمەك،
بە كاربەينە.

۱۱- بەكارھىنانەكانى دىكە.. ئاىا
دەتوانىت (۲۰) بەكارھىنانى دىكە- جگە
لە نووسىنو ۋىنەكېشان- بۇ قەلەم
بىدۆزىتەۋە؟ ئەم شىۋازە تاقى بىكەرمەۋە.
بە دىئايىيەۋە دەگەيت بە بىرۋەكە بە
سودەمگان.

۱۲- بە بەردەۋامى پەرە بىيىنەۋ لە
ھىچ شىكىدا، لە پەرمەندىن گۇرئانكارىدا،
مەۋستە.

چەند نەۋنەيەكۋ جىبەجىكرەنىان،
۱- ۋا بزانە دامەزراۋەكت بىراىدا.. تۆ
لە كارمەكت دەرىكات.. چى دەكەيت؟ ئاىا
بە شوپن كارىكى دىكەدا دەگەرەيت؟ يان
پىرۋە تايىبەتتەكت دەست پى دەكەيت؟
يان ھىچ شىكى ناكەيت؟

بىرىكەرمەۋە بىرۋەكەيەكى داھىنەرانەى
نوئى دابەينەۋ جىبەجى بىكە. لە بىرت
بىت.. ترسان لە ئانېرېن، كۆسپىكى بەردەم
داھىنانە.

۲- تەماشى ئەۋ شەكۋ كەلۈپەلانەى
مالەۋە بىكە.. كە پەراۋىز خراۋن، يان
فەرامۇش كراۋن. ئاىا دەتوانىت سوۋدىان
لى ۋەربىگىت؟ لەسەر مېزەكەم قوتۇۋىيەكى

فەركەردن، بوۋىت بە بەرۋەبەرىك..
ئەۋكات چى دەكەيت؟ يان ۋا بزانە، ئىمە
لە ژىر ئاۋدا دەۋىن.. ئەۋسا ژىنمان چۆن
دەپت؟

۶- كارتىكەرە ھەرمەكەيەكان..
سەردانى دوۋكانىكى يارىى مىدالان بىكە..
يان گەشت بىكە بۇ ۋاتىك، كە پىشتەر
سەردانت نەكرەۋە.. يان بە شوپىنىكىدا
بىگەر، كە پىشتەر سەردانت نەكرەپىت.
لە بىرىشت نەچىت.. دەفتەرىكى تىببىنى
لەگەل خۇتدا ھەلبىرەۋ با قەلەمىكىشت
پى بىت.. تا ھەر بىرۋەكەيەك، يان
يادەۋەرىيەك.. كە بە مىشكىدا دىت،
تۆمارى بىكەيت.

۷- داھىنان بە گۋاستنەۋە.. ۋاتە،
كۆپىنو گۋاستنەۋەى بىرۋەكەيەك كە
ۋا ديارە نادرۋستە، يان ئاپەسەندە.. بۇ
بىرۋەكەيەكى پەسەند.

۸- گۆشە نىگايەكى دىكە.. لە لايەنى
دوۋەم، ياخود سىيەمەۋە، سەپىرى گىرەكە،
ياخود داھىنانەكە، ياخود بابەتەكە بىكە..
تېروانىنەت لە مەۋداى بىيىنى خۇتدا
قەتەس مەكە.

۹- چى دەپت ئەگەر بە خۇت بلىى،
چى دەپت ئەگەر ئاۋا ئاۋا ۋاۋا بىدات؟
ئەۋا ئەنجامەكەى دەپت بە...

گەشتىن بە جىبەجىكرەنىكى
زانىستانە.. جۆنىش بىرۋەكە چارسەرى
نوئى دابەينىن.. بۇ ئەم مەبەستە ئەم
شىۋازانە دەخەينە ۋوۋ،

۱- ئامانجىكى ۋوۋو ئاشكرا، بۇ
داھىنانو بىرگەندەۋەت دىارى بىكە..
۲- بىرگەندەۋە بە پىچەۋانەۋە، ياخود
بە ھەلگەراۋەى.. ۋاتە، ئەۋدى لە ژىانتدا
دەپبىنىت، پىچەۋانەى بىكەرمەۋە، ياخود
ھەلبىگەرپىنەرمەۋە.. تا بىرۋەكەيەكى نوئى
لە لا دروست دەپت. بۇ نەۋنە، (قوتابيان
دەرۋۇن بۇ قوتابخانە). كاتىك پىچەۋانەى
دەكەيتەۋە، دەلىپت، (قوتابخانە دىت بۇ
لاى قوتابيان). ئەمەش لە رى خۇيىنەن لە
ئىنتەرنىتدا، ۋوۋى دا.

۲- تىكەلگەردن.. ۋاتە تىكەلگەردىنى
دوۋ رەگەز، يان زۇرتەر، بۇ گەشتىن بە
داھىنانىكى نوئى. بۇ نەۋنە، نۇتۇمبىل+
بەلەم= نۇتۇمبىلى وشكاۋەكى. ئەم
بىرۋەكەيەش جىبەجىكرە!

۴- سىيەۋە.. بەشىك، يان ھەنگاۋىك،
لە دەزگايەك، يان لە رۇمىكى كارگىرپىدا
بىسەرۋە.. بە مەرجىك ئەۋ بەشە بى سوۋد
بىت.

۵- داھىنان بە خەۋنو خەيال.. بۇ
نەۋنە، ۋا بزانە تۆ، لە ۋەزارەتى پەرومەردەۋ

گولدانى عەشق

خەلىفەى باومەردان ئەى ئەگەر نەھىلن
ئەو قۇمە ئاۋەى كە نۆشەىت لە ناو
لاشەىت بېتە دەردە، ئاىا نىۋەى مالى
خۇت دەبەخشەىت بۆنەۋەى بېتە دەردە؟
ھاروونە رەشىد وتى، بەلى، ئىبىن سەماكىش
قەرمۇۋى دەى كەۋاتە خېرو بىرەمكەىت لە
سامان دارايەكدا نىيە كە نرغۇ بەھەى
قۇمىك ئاۋى نەبىتو مەۋف لە پېئناو
دۇۋپە ئاۋىكدا سەرتاپاى بېەخشەىت!
جىرۇكانى ئەم جارەى گولدانەكەمان
بىرىتەىيە لە:

۱- لە نەبۇونى سامان دارايىدا، عەقلى
دەتوانىت كامەرانى دروست بىكات، بەلام
مەھالە سامان دارايى بىتوان لە نەبۇونى
عەقلىدا خۇشەبەختى ئاسودەىي قەراھەم
بىكەن.

۲- بەختەۋەرى سەركەۋەىن لە
بەگەرخسەتى ئەو خانە عەقلىانەىيە كە
بەدەپنەرى مەزىن بە تۆى بەخشىۋە،
تەننەىت لە تېرمانى چىرو بابەتەنەىت
بۆ بارودۇخۇ ۋەۋادەكان دەكەپتە ئەو
بىرۋايەى كە ئەو پارەو سامانەى خەلىكى
بەسەرچاۋەى ئاسودەىي دەزانن تۆ لە
بەرۋەردىكى ژىرانەدا تەنناۋ تەننا بەھەى
پەرداخەىك ئاۋى بۆ ھەزمار بىكەىت.

۳- دەشەىت بىلەىن مەۋفە نا تەندروستو
عەقلى دۇگماۋەكان لە مەى نارىشەو كېشە
بىچۈكەكاندا تەننەىت بە ھەمۇ دارايىۋى
ھەبۇونىيەۋە خۇيان كېنۇۋش بۆ شىكەىت
دەبەىن تەسلىم دەىن، بەلام بىن خەۋشۇ
تەندروستەكان قەبارەى كېشەو لەمپەرىكان
بىچۈكتر دەبەىن لەۋەى كە ھەن، ئەمەش لە
دەرىنجامى عەقلى كراۋىۋى دۇقراۋانىندا،
ۋەكو بىستە ھاروونە رەشىد لە بەرامبەر
تەننا قۇمىك ئاۋادا ئامادەى بەخشەىن
تەۋاۋى مالىكەى بوو، بەلام پىاۋە زاناكە
ھەمۇ سامانى خەلىفەى بە نرغۇ
پەرداخەىك ئاۋ بەراۋەرد كەرد.

۴- ھۇشەندەكان سامان پارەۋەۋول
جگە لە ئالىيەتو ۋەسەىلەىيەك بۆ
گوزەرانىكى ئاسودە زىاتەر نابەىن، بەلام
نەزان تاكە نەخۇشەكان سەرتاپاى
خولىاۋ ئارمۇزو كۇششۇ خەبەتەىن لە
پېئناو سامان خوارەىن خوارەنەۋەىيە.

۵- دەكرەىت سامان دارايى مەۋفەكان
نرخىان بۆ دابىرەىتو پىۋانە بىكرەىن، بەلام
ھىچ كات عەقلى مەۋفەكان نرغۇ بۆ
دانانرەىتو عەقلى ۋەك خەلەتەىكى خۋابىۋى
بە گەۋەرتەىن بەخششۇ خاسەىيەتى
مەۋف دېتە ھەزماركەردن.

ئاۋارە غەلى مستەفا

بەختىن سەلىمە

پەرداخە ئاۋەكەى پاشا

پەشۋو نادەن، چۈنكە ھەمەشە مەندوون،
فەرنابەن، چۈنكە ناخۇىن، ناخۇىنەۋە
چۈنكە خۇىندەۋار نەىن، ناشۋەىن
چۈنكە كەۋەندو بىن بەرھەمەن، پېئناكەن
چۈنكە خەمۇكەن، دەكرەىن چۈنكە لاۋازىن،
ھەمەشە ھەلەن چۈنكە بىرناكەنەۋە، كە
قەسە دەكەن بېسۋەىن، چۈنكە گۈىگرەىن
نىيە، كە بېدەنگەن بوونىان نىيە، چۈنكە
كەسەىتو سەنگەىن نىيە، كە ھەن كېشەن،
كە نەىن ھىچەن، بە بوونىان گەردوون
گېرۇدەى ئەسەتۇك بوونو كۈشەىت بە
كەترەى نەزانىۋ نارىشەكانى ئەۋان دەبەىت،
ئەىدى بوونىان دەبەىتە ئەۋ پەلە رەشەى
نىكارى گولدانى ژىان دەشەىتەىت.

دەگېرەۋە كە جارەىكان (ئىبىن سەماك)
دەبەىتە لای ھاروونە رەشىد، لەو كاتەدا
ھاروونە رەشىد تەىۋى دەبەىتو داۋاى ئاۋ
دەكات، ئىبىن سەماكىش پېى دەلەىت، ئەى
ئەمىرى باومەردان ئەگەر لە خوارەنەۋەى
ئەم قۇمە ئاۋە ھەدەغەىت بىكەن نەھىلن
بېخۇىتەۋە، ئاىا لە بەرامبەر خوارەنەۋەىدا
نىۋەى مالى سامانەكەىت دەبەخشەىت؟
ھاروونە رەشىد وتى، بەلى.

كاتەىك ھاروونە رەشىد ئاۋەكەى
خوارەۋەى ئىبىن سەماك پېى وت، ئەى

مەۋفەكان بە سەۋشەىت ھەندەىكان
تەندروستو ھەندەىكان چىروساۋەو
پەزەمەردەن، بۆ ئەۋەى لە يەك جىا
بىكرەىنەۋە دەبەىت لە نۇرىنگەۋ تاقەىگەى
ژىان پەشەىنەىن بۆ ئەنجام بىرەىت، مەۋفە
تەندروستو بىرەندەكان ھەمەشە دەژەىن
بۆنەۋەى سەركەۋەىن، ھەۋلەدەن تانەۋەى
ژەىن دروست بىكەن، مەندوۋ دەبەىن بۆنەۋەى
دەۋاتەر پەشۋو بىدەن، دەخۇىن تا فەرىبەىن،
دەخۇىنەۋە تا نوۋسەر بىن، دەشەۋەىن تا
ئەۋەى بەخشەىدەىن، دۇخۇش دەبەىن بۆنەۋەى
خەندە بېتە لىۋارى لىۋەكانەىن، ھەمەشە
دەپەىرەىن تا ئاسۋەىدەىن، بىر دەكەنەۋە
تاۋەكو نەكەۋە ھەلەۋە، كە قەسە دەكەن
بە سوۋەىن، كە بېدەنگەن بەرەىرەىن، بوونىان
خەلەتەىكى خۋابەىيە بۆ جىيەنەىن، كەشەى
گەردوون بەىن بوونى ئەۋان دەكەۋەىتە
بەر تەۋۋەو شەپەلە سەختو دۇۋارەكانى
ژىان لە دەرىۋى نەزانىۋ ھامكاىدا
نەغۇ دەبەىت، ئەىدى حەزەرىان ۋەك ئەۋ
جۋارچەۋە مەركانە ۋايە كە گولدانى
ژىان بە نەبۇونى ناۋازەىۋى بەرچاۋى
خۇى دەۋەىرەىت.

بەلام مەۋفە نەخۇشەكان دەژەىن
تاۋەكو نەمەىن، ھەۋلەدەىن تاكوۋ بۇىن،

براوۋەكان سزا دەدرېن!!!

هاوتا پەشىد / كەركوك

گەنەپپە گوتى: نەخېر.. چونكە من تەنھا وېستەم خۆم تاقى بىكەمەمە. پاشا پۈۋى لە خەلگەكە كەردو گوتى: ھەر ئېستەم ھەر لېرەدا.. ئەم گەنەپپە سزا دەمدەم. سزاكەشى ئەومەپ: گە (كچەكەى خۆمى لى مارە دەكەم)!

خەلگەكەو بەشداربوۋەكان بە تەۋاۋى سەرىيان سۈرپاۋ لە وتەكانى پادشا ھېچ تېنەگەشتەن.

پاشان پاشا پۈۋى لە دۇراۋەكان كەردو گوتى: ئېۋە تەنھا لەبەر خەلاتو پاداشت، ھەۋلى سەركەۋەتن دەمدەن سەركەۋەتنيشتان بە خەلاتو پاداشتەۋە دەۋىت. ئېۋە لەبەر خەلاتو پاداشت.. دەستبەردارى سەركەۋەتنيشتان بوۋن، ئېۋە ھەتا سەركەۋەتنيشتان بە خەلاتو پاداشتەۋە بوۋىتو لە ھەمەو سەركەۋەتنيشتا چاۋەرۋانى خەلاتو پاداشت بىن.. دىنباي ھەر شەكست چاۋەرۋانىتەن دەكات. ئېۋە دەبىت ئەۋە فېر بىن كە نابىت ھېچ كات لە ترسى سزا، دەستبەردارى سەركەۋەتنيشتان بىن.. چونكە (براۋە ھەر سەركەۋەتنيشتان.. نەك ئەۋانەى خەلاتو پاداشتنيشتان پىن دەبەخسەرت).

بوۋن، پادشا پىن گوتى: پېشېرېكېكە، لە تەۋاۋى پېشېرېكېكەنى دېكە جىۋاۋزە.. چونكە لەم پېشېرېكېكەدا، براۋەكان سزا دەدرېن دۇراۋەكانىش خەلاتنيان پىن دەدرېت.. ھەرچى دۇراۋە، خەلاتەكەى دە لېرەى زېرە.. براۋەش سزاپەكى زۇر سەختى بۇ دانراۋە.

خەلگە گەنەپپە بەشداربوۋەكان، بەم مەرجە بە تەۋاۋەتى سەرسام بوۋن. كاتېك پېشېرېكېكە دەستى پېكەرد.. تەۋاۋى بەشداربوۋەكان، خۇيان دوا دەخستو ھەۋلى دۇرانيان دەدا، جگە لە گەنەپپەكە بە پەرۋشەۋە بەرەو سەركەۋەتن ھەنگاۋى دەنا!!!

لە كۆتايىدا ھەمەۋان دۇرۋان گەنەپپەكەش بوۋ بە براۋەى پېشېرېكېكە، ھەمەۋ بەشداربوۋەكان گالتيەن پىن دەكەردو پىيان دەگوت، جىيە؟! دەلېت لە گىانى خۆت بېزارىت.. ناپا نازانى ئېستە سزاپەك چاۋەرۋىتە؟

گەنەپپەكە ھېچ ۋەلامىكى نەدانەۋە. دواتر پادشا لە ناۋ گۆرەپانەكەدا، دە لېرەى بە خەلات بە خشى بە ھەر يەكېك لە دۇراۋەكان.. پاشان پۈۋى لە گەنەپپە براۋەكە كەردو گوتى: پاشە تۆ لە سزا ناترسىت؟!

پاشاپەك ھەستېكەرد.. ئىدى خەرىكە بەرەو بەسالاچوۋن دەچىتو لەبەرئەۋەش كە كۆرى نىيە.. دەبىت بېر لە جېنەپپەكە بىكەمەۋە.. تا لە دۋارۋۇزدا فەرمانپەرۋەپەكەى بەرپۈۋە ببات. پاشا لەبەرئەۋەى تەنھا كچېكى ھەبۋو.. بە گۆپەرەى داپو نەرىتى ۋلاتەكەيان لە دۋاى خۆى زاۋاكەى دەبۋو بە پادشا. ھەر لەبەرئەۋە دەپۋىست كەسېكى دانائو لېتاتوۋ بىكات بە زاۋاى خۆى.. تا لە پاش مەركى، ھەم بۇ كچەكەى كەسېكى باش بىت.. ھەم بۇ ۋلاتىش پاشاپەكى دانائو دادپەرۋەر بىت.

بۇ ئەم مەبەستەش، داۋاى لە ۋەزىرەكانى كەرد كە بۇ سەبەى، خەلگى لە گۆرەپانېكەدا كۆ بىكەمەۋە. لە كاتى دىيارىكراۋدا خەلگىكى زۇرى ۋلات نامادە بوۋن.. پاشا بە خەلگەكەى راگەيانە كە ئەمەۋ پېشېرېكېكە ھەپە بۇ گەنەپپەكان.. بە گەنەپپەكانى گوت، ئەۋەى نارەزىۋى لە پېشېرېكە ھەپە.. با بىتە ناۋ گۆرەپانەۋە.

زىاتر لە سەد گەنج نامادەپى خۇيان بۇ پېشېرېكەكە پادشا نواند، كاتېك گەنەپپەكان چاۋەرۋانى فەرمانى پادشا

يەكە مېنەكان

بەشى يەكەم

ئا: جەلال جەبارى

ولاتى (ئەمەرىكا) دروستكرا لە لايمەن زانا (رايس كلوك)دو.

* يەكەم (دینەمۆ) لە سالى (۱۸۶۹)ز لە ولاتى (بەلجىكا) دروستكرا لە لايمەن زانا (زنۆب گرام)دو.

* يەكەم (گەرمپېئو) لە سالى (۱۸۵۲)ز لە ولاتى (ئىتالىا) دروستكرا لە لايمەن زانا (گالىئو)دو.

* يەكەم (مەنجهلى بوخار) لە سالى (۱۷۰۵)ز لە ولاتى (بەرىتانيا) دروستكرا لە لايمەن زانا (نيهگما)دو.

* يەكەم (گلۆب) لە سالى (۱۸۷۹)ز لە ولاتى (ئەمەرىكا) دروستكرا لە لايمەن زانا (ئەدىسۆن)دو.

* يەكەم (رەشاش) لە سالى (۱۸۶۱)ز لە ولاتى (ئەمەرىكا) دروستكرا لە لايمەن زانا (هاىل نىك)دو.

* يەكەم (شەمەندەفەر) لە سالى (۱۸۰۱)ز لە ولاتى (ئەمەرىكا) دروستكرا لە لايمەن زانا (تروتيك)دو.

* يەكەم (دەمانچەى چواردە خۆر) لە سالى (۱۹۱۶)ز لە ولاتى (ئەمەرىكا) دروستكرا لە لايمەن زانا (لانگسلى)دو.

سەرچاوه/ ئىنتەرنېت مالىھەزەكانى/
www.alsad.net, www.flying-
way.com, ar.wikipedia.org

* يەكەم كەس كە بوو سەرۆكى يەكەنى تۆپى پىي جىھانى (فيفا)، (رۆبەرت جىرنى) فەرنسى بوو، لە سالى (۱۹۰۶)ز.

* يەكەمىن كىتەبى كوردى لە سالى (۱۸۴۴)ز بە ناوى (مەولانا خالىد) لە ئەستەمبول چاپكرا.

* يەكەم بۆنەى كرىكارانى جىهان لە سالى (۱۸۸۸)ز بەرپۆدەچوو لە ولاتى ئەمەرىكا.

* يەكەم وێنەى فۆتوگرافى لە سالى (۱۸۲۶)ز گىرا لە لايمەن زانامەى فەرنسىيەو بە ناوى (نىبسى) كە ۸ كاتزەمىرى خاياند.

* يەكەم ئارىيالى تەلەفون لە سالى (۱۸۹۵)ز دروستكرا لە ولاتى پرووسيا لە لايمەن زانا (ئەلىكسەندەر برېفلى)دو.

* يەكەم ئامىرى تەلەفون لە سالى (۱۸۷۶)ز دروستكرا لە ولاتى ئەلمانىا لە لايمەن زانا (گراهامبېل)دو.

* يەكەم مەكىنەى دروومان لە سالى (۱۸۷۰)ز دروستكرا لە ولاتى ئىنگلەتەرا لە لايمەن زانا (تۆماس سېنت)دو.

* يەكەم (تايەى لاسىك) لە سالى (۱۸۸۹)ز لە ولاتى (ئىترلەندا) دروستكرا لە لايمەن زانا (دان لۆب)دو.

* يەكەم (سەمەعە) لە سالى (۱۹۲۴)ز لە

* يەكەم ئىزگە (رادىئو) لە ولاتە يەكگرتووكانى ئەمەرىكا دامەزرا، لە سالى (۱۹۰۹)ز دەستى بە پەخش كرد.

* يەكەم (رۆژنامە) لە ولاتى ئەلمانىا داھىنرا، لە سالى (۱۵۰۳)ز بە ناوى (نيوزتيك).

* يەكەم كۆمپيوتەر لە سالى (۱۹۴۴)ز لە زانكۆى (ھارفارد) ئەمەرىكى لە لايمەن زانا (ھوارد ئايكن)دو دروستكرا.

* يەكەم ھۆزىك كە (كاكاو)يان دۆزىيەو (ھىندىيە سوورەكان)بوون لە ئەمەرىكا.

* يەكەم كەس كە جلوبەرگى دوورى پېشەى خەياتى داھىنا پەيامبەر (ئىدرىس) بوو (سەلامى خوى لېيىت).

* يەكەم چاپەمەنى لە نىشتىمانى عەرەب لە سالى (۱۶۱۰) زانىنى دامەزرا لە ولاتى لوبنان بە ناوى چاپەمەنى (دېرفزحيا).

* يەكەم كەس كە نەخشەى جىھانى كېشا (شەرىف ئىدرىسى يەكەم) بوو، لە سالى (۵۴۵)ى كۆچى كە بە تازەترىن نوڭگەرى لەو كاتەدا ناو برا.

* يەكەم كەس كە شارى بەغدادی بنیاتنا (ئەبو جەعفەرى مەنسور) بوو، لە سالى (۱۳۶)ى كۆچى دا بوو، كە لەو كاتەدا بەغداد بە شارى (ناشتى) ناسرابوو.

لە نزيكترين دەرگاۋە بچۇرە نىۋ دىلەكانەۋەو بۇ ھەمىشە تىيالىندا نىشتەجى بە

بۇ ھەمىشە تىيالىندا نىشتەجى بە

دلىسۆزى بوو، بىچ مانىدووبوون زۇر بە سادىمىي تەنھا دلىسۆزى دەۋىت، زۇرجارىش ھەر بەو زوبانە وشەيەكت نارسىتە دىكرىت كە لە لوتكىى ئومىدو خەندەو خۇشى ناسودىيەۋە نوقمى دەرياي بىزارىت دىكات، ئەۋەش ھەر وشەيە، بەلام وشەيەكى ناپەسەندى پروخىنەر، كەسانىك ھەن لە كۆمەلگەدا پىشەيان تىكشكاندىنى وزەو خۇشى دەرووبەريانە.

خوتىنەرى نازىز با بىرسىن ناپا نىمە لەو كەسانە نىن كە بە ھۇى وتەكانمانەۋە خۇشەۋىستىمان لە دلى بەرامبەردا تىكشكاپىت؟ دەگونچىت زۇرجار ئەو كەسەى كە راھاتوۋە لەسەر ئەۋەى كە خاۋەنى زامانىكى ناسىن بىت ھەست بىۋە نەكات كە وشەكانى دەپتە تىرىكەو دەيدات لە لوتكىى خەندەو خۇشى بەرامبەركەى، كەۋاپىت بۇ وشەكانمان نەگۈرەن بە ھەلەن بە ۋەسفى گونجاو، بە وشەى پۇزەتەت... رەنگە بە ناردنى كورتە نامەيەك بۇ ھاپرىيەكمان بە سلاۋىكى بىچ خەۋش، ھەۋاپرسىنىكى دۆستانە، خەم ھەلگىرىكى راستگۇيانە بېپتە ھۇى بوژانەۋەى كەسەىك، رزگاركردىنى كەسەىك لە زىندانى خەم خەفەت، پارەزىل نەبىن لە بەخشىنى ئەو دىارىيە مەنەۋىيە، ئەو

كارى كرىدوۋە سەر جەستەت، ھىزى كەم كرىدوۋىتەۋە نانت بۇ نەدەخراۋ خەۋت لى نەدەكەۋت، لە ئەنجامى كىشەيەك كە خۇت بە دەستەۋسان دەزانى لە ناستىدا، بىگومان ھەۋوۋان لەو رۇزە سەختانە ھەنگاۋمان ناۋە، بەلام لەم ساتە داخراۋو بىزاراۋەدا ھاپرىيەكەت ئەندامىكى خىزانەكەت، ياخود كەسەىكى نەناسراۋ، بە پرويەكى گەشاۋەۋە ۋەك مانگى چواردە، بە لىۋىكى پەر لە خەندەو بە زوبانىكى شىرىنى ۋەك ھەنگوین، بىرى ھىناپتەۋە كە تۇ كىت؟

كە تۇ كەسەىكى سەركەۋتوۋىت، ھەلگىرى پەيامى ئاشتىۋ بەختەۋەرىت، ھەلگىز ناپوخىت، بەم وتانە چىا بەستوۋەكەى خەمى دلى تۇ دەستى كرد بە تۋانەۋە، خەندە كەۋتە سەرلىۋەكانت، وزەيەك ھاتەۋە بە گىانتەدا، ھەستە نىگەتەفەكەت گۇرا بۇ ھەستىكى پۇزەتەت، وات زانى ئەۋە فرىشتەيەك بوو ھات پەيامىكى بەختەۋەرى بۇ ھىناپت، دەزانى ئەۋ دەرمانە ئەفسوناۋىيە جى بوو؟ ئەۋ جارەسەرە سحرىيە جى بوو؟ كە تۇى رزگار كرىدو لە كەنارى بىنومىيەۋە گەلنىيەۋە بۇ رۇخى خۇشى خەندەو نۇمىد! ئەۋە زامانى شىرىنو وشەى جوانو

گەرەستو سۆزۈ ئەۋىنو ئەندىشە لە مەۋەكان جودا بىكەنەۋە، ئەۋا تەنھا نامىرىك، يا رۇبۇتەك دەمىنەۋە، بەلام رۇبۇتەك كە بىزۋىنەرەكەى رۇخە، كاتىك دەتۋانىن سودمەند بىن لە ھەستو سۆزۈ ئەۋىن كە بتۋانىن لە ناخمانەۋە بىگۈزىنەۋە بۇ ۋەم كرىدەۋەكانمان، ئەۋ كات تۋانىۋمانە ۋەك مەۋەكى ھاسەنگ مامەلە بىكەن، لە راستىدا ئاشتىۋ پىكەۋە ژيانو خۇشەۋىستىۋ نارامى دەروۋنىۋ خىزانىۋ كۆمەلەيتەش بەم بىنەمايەۋە پەيۋەستە، بە نەمانىشى لىكترازانو نانارامىۋ نىگەرانىۋ لە دەستدانى ھاسەنگىۋ رۇپىشتن بەرمو كەنارى كۇشەگىرىۋ تەنھايىۋ بىچ مەمانەۋىۋ زۇرجار خۇكۈشتىۋ خەك كۈشتىشى بەدۋاۋە دەپت!

بۇ زىياتر تىگەشتن نىستا باپىكەۋە بىر لە پۇژىك لە رۇزە كانى ژيانمان بىكەنەۋە، نىستا بىرىكەۋە لە پەكەك لەۋ رۇزانەى ژيانت كە زۇر مانىدوۋىۋىت ھەستت بە نىگەرانىۋ بىزارىيەكى تەۋاۋ دەكرد، رۇشەنەيەكەت لە ژيانتەدا بە دى نەدەكرد ۋەك لە نىۋ كوردەۋارى دا باۋە دەلەن، (ۋەك پاپۇرەكەت نەۋوم بوۋىت) ھىنەدە دەروۋنت مانىدوۋ داخراۋ بوو كە

وېنەيەكى

سەھىر

و: تاڭگە ھاشىم مەھمەد

پاشايەك ھەبوو، شەل بوو، چاۋىكىشى
كۆپرە بوو، پۇزىكەن ئەم پاشايە بانگىشتى
ھەموو وېنەكەشەكانى ولاتى كىردو لە
كۆشكى پاشايەتەدا كۆپوونەمەيەكى
لەگەلدا سازدان، لە كۆپوونەمەكەدا
داۋاي لە ھەموويان كىرد ھەر يەكەو
وېنەيەكى پاشا بېكىشىت بە مەرچىك
عەيبو كەم كۆپىيەكانى دەرئەكەۋىت لە
وېنەكەدا.

لېرىدا ھەموو وېنەكەشەكان ئەم
داۋاكارىيە پاشايان رەتكىردەو، چۈن
بتوانن وېنە پاشا بېكىش بە دوو چاۋەو،
لە كاتىكدا پاشا يەك چاۋى ھەيە؟! ئەي
چۈن بتوانن وېنە ھەردوۋ قاقچەكانى
بېكىش لە كاتىكدا قاقچىكى لەۋى تىران
كورتىرە؟!

لەم كاتەدا ھەموويان سەرقالى ئەم
مشتومرە بوون، يەكەك لە وېنەكەشەكان
ۋتى، مەن وېنەكە دەكىشەم!!

بەلى ھەستە بە وېنەكەشەكانى پاشا،
بەلام بەراستى وېنەيەكى چاۋان ناياپ
دەرچو، ھەموو نامادەبوۋان سەرسام
بوون، چۈن؟

وېنە پاشا كېشا، كاتىك پاشا
راۋىستادو تەنەكەكى بە دەستەۋىيە لە
كاتى راۋىرەندايە، دەرزان چۈن؟ وېنەكەكى
ۋەدا كېشا كە پادشا خەرىكە نىشان
دەگىرەت لە ئاسكەلەۋ قاقچە شەلەكەكى
چەمانۋەدو چاۋە كۆپرەكەكى ئوقاندوۋە
دەبا ئېمەش بتوانن وېنەيەكى چاۋانى
بەراستەكەمان بېكىشەن، ھەرچەند
عەيبو ئارپىكەكانىان لەبەرچاۋ بېتىو
دىار بېت.

ھەركاتىك ئېمە توانىمان ئەم
وېنەيە بە چاۋانى نىشان بەدەن، ئەۋا
دەبىنە ھۆى داپۇشىنى شتە ئاشىرىن
ئارپىكەكان، چۈنكە پىۋىستە بزانىن
ھىچ كەس بى كەم
كورتى ناپىت، با
ھەردەم سەپرى
نىو
پەرەكە
پەرداخ
بەكەن،
نەك نىۋە
بەتالەكەكى.

سە ر چا ۋە /
ئىنتەرنىت.

كەسە ھەر كەس بېت، خۇندەكارىكت، يان
كېرارىكت بېت، ھەرمەنەرو ھاورپىيەكت
بېت... پاشا ئەندامىكى خىزانەكەت بېت،
ئەۋ ھەلۋىستە چاۋان مەردانەيەت،
ئەۋ ۋتە بىيات نەرو ھەلۋانە لە دلى
بەرامبەردا تۆمار دەبىتو يادى تۆ بۆ
ھەمىشە بە زىندۋىيەتى لە لاپەرەكانى
دلىدا دەمىنەتەۋە، با بزوۋنەرى ئومىدو
خەندەو خۇشى بىن لە ھەر كۆى
بوۋىن پەيامى ئاشتى پەخش كەين،
ئەۋە راستىيەكەۋ ھەر زوۋ ۋتراۋە، (جى
بچىنىت، ئەۋە دەدوۋىتەۋە)، بەراستى
ئەۋە دەمىنەن بىرەمبەردان دەرگىت
ئاۋىنە پەۋشى خۇمانە، ھەلۋىستەكانەمان
پەرچەكەردارەكانەمانە، ھىچ مەۋقەك نىيە
كە خاۋەنى شتەنەك نەبىت كە لانى كەم
جىي دىلخۇشى خۇى بېت تەمانەت ئەگەر
لە روۋخسارو چاۋانىشدا بېت كەۋابىت
بۆ بە سىفەتە چاۋانەكانەمان ناۋى يەكتر
نەھىنەن لە كاتىكدا يەكتر دەدوۋىنەن،
چا ئەۋ كەسە مەنەكە بېت، لاۋىك بېت،
سەۋكى ولاتىك بېت، ۋتە قەشەنگو
چاۋان كارى لى دەكاتو دلى ھۆگىرى
عەشۋو خۇشەۋىستىت دەبىت، بەۋەش بە
ئاسانترەن پىگا دەجىتە دلى بەرامبەردوۋە
بۆ ھەمىشە نىشتەجى دەبىت تىپىد!!

با چىدى پردى پەيۋەندىمان بە
زوبانىكى ئاسىن نەروخىنەن، لەۋەش
دەنباپە ھەركەت پەيامىكى نىگەتەت
لە ناخەۋە نارد بۆ كەسەك، گەر
بە راستەۋخۇش نەبىت تەمانەت لە
ناخىشتە بېت يەكەم كەس خۇتى كە
ھەست بە ئازار دەكەيت، ئەي ناپىنىت
كاتىك ئاگرەك بەربەدى لە ھەرشەك
ئەۋ پىگەيە ئاگرەكەكى پىدا تىدەپەرپىت
دەسۋىتە شۋىنەۋارى ئاگرەكەكى لەسەر
جى دەمىنەت، ئەۋ ناۋە دەرۋىتە
دەمىۋە پىگەكەكى كە پىدا تىپەر دەبىت
تا بە ناۋەكە تەر نەبىت ناۋى پىدا
دەرۋە؟ كەۋاتە ئېمەش ۋشە چاۋانەكان
لە سەرمەتاۋە خۇمان دىلخۇش دەكات، ۋشە
ناپەسەندەكانىش يەكەمجار خۇمان توۋشى
ئازار دەكات، با ھەۋل بەدەن خۇمان بە
خەمخۇرى ھەموۋان بزانىن ھەلگىرى
رازو پەۋنەردەۋى خەمەكانىان بىن،
چۈنكە يەكەمجار خۇمان لە بەرھەمەكەكى
سودەند دەبىن، لە داھاتوۋشدا دەبىنە
خاۋەنى كۆمەلگەيەكى پەر ھەستە سۆزو
نەۋىن كە ھەموۋان بە ئەندامى خىزانى
مەلىك ھاۋاكارى يەكتر بىن، ئەگەر جى
دەرۋەرىش ۋنەبوۋن، ۋتراۋە ۋەك
دەرەخت بە، كاتىك بەردى تى دەرگىن، ئەۋ
بەرھەمى چاۋانىان تى دەرگىت!

چاوپىي كەوتتىڭ لەگەل

نەرىمان ئەنۋەر

داھىيەتلىرى يەكەمىن فرۇكەي كوردى

نەرىمان فرۇكەي

ئەلگۈردە مەسعود شاكر

مىندالى، دواجار تۈنى لە بەھارى ئەمسالدا
خەنەمكەي بىكات بە راستى، ئەۋىش بە
دەستەكانى خۇي يەكەمىن فرۇكەي
كوردى ھەلفراندا ئاسمانى كوردستان،
بۇيە گۇفارى بېرىار، بېرىار دا، ئەمجارە لە
رېڭاي دېمانەيەكى تايىت ئەم داھىيەنەرە
بىدوئىت، كە زۇرىمان بە كورتى ھەۋالى
سەرگەۋىتى ئەم داھىيەنەرەمان بېستوۋە
كە چۇن تۈنى فرۇكەي دروست بىكات،
بەلەم نەك بىم شىۋە ئىستا لە بېرىاردا
دەيخوئىنەنەرە.
بېرىار / سەرەتاي بىرۇكەي دروستكردى
فرۇكەي لە مېشكى تۇدا چۇن سەرى ھەلدا؟
بايا ئەم بىرۇكەيە بە قۇناغى خەۋون
نامانچ، دواتر جىيەجىكرىن تېپەرپوۋە؟

نە خەۋونە دوورەكان مەترىس
دەبىت نەۋەكانى ئەم لاۋە لە
داھاتوۋدا چەند دىخۇش بىن، ئەۋ كاتەي
لە قوتابخانە بەۋپەرى شانازىيەۋە لە لاى
ھارپىيەكانىيان باسى ئەۋەيان بۇ دەكەن،
كە چۇن باۋكىيان ۋەك يەكەمىن گەنجى
كورد تۈنۋىيەتى فرۇكەي دروست بىكات، لە
ۋلاتىكا كە داھىيانى ئەم جۇرە نەك لە
ھەستى تاكەكانى ئەتەۋەكەيدا مەھال بوۋە،
بەلگۈ حۈكۈمەتەكەشى ھەمان بۇچوۋنى
ھەبۋە، ئەۋ گەنجە (نەرىمان ئەنۋەر
صالح) ۋە لە دايكېۋى شارى ھەۋلىرە
خاۋەنى بېروانامەي (سى) ئاۋەندىيە، كە
دروستكردى فرۇكەي بىۋارى فرۇكەۋانى
يەكەي بۋە لە خەۋونە گەۋەكانى

مىندالى، دواجار تۈنى لە بەھارى ئەمسالدا
خەنەمكەي بىكات بە راستى، ئەۋىش بە
دەستەكانى خۇي يەكەمىن فرۇكەي
كوردى ھەلفراندا ئاسمانى كوردستان،
بۇيە گۇفارى بېرىار، بېرىار دا، ئەمجارە لە
رېڭاي دېمانەيەكى تايىت ئەم داھىيەنەرە
بىدوئىت، كە زۇرىمان بە كورتى ھەۋالى
سەرگەۋىتى ئەم داھىيەنەرەمان بېستوۋە
كە چۇن تۈنى فرۇكەي دروست بىكات،
بەلەم نەك بىم شىۋە ئىستا لە بېرىاردا
دەيخوئىنەنەرە.
بېرىار / سەرەتاي بىرۇكەي دروستكردى
فرۇكەي لە مېشكى تۇدا چۇن سەرى ھەلدا؟
بايا ئەم بىرۇكەيە بە قۇناغى خەۋون
نامانچ، دواتر جىيەجىكرىن تېپەرپوۋە؟

يەكەمىن چار فرۆكەگەم ھەلبەرپتەم، ئەمەش ھىزو بىرۋايە خۇبۋونىكى گەورە دەۋىت. مەن رۇخى خۇم لە ناو دەستدا دانابوۋ لەگەل ھاورپىيەكەم، چۈنكە ئىمە ئەو رۇزى فرۆكەگەمان بە ناسماندا ھەلقاراند بە مالمەودمان نەگوتىۋو، لەبەرئەو بەيانىيەكەى ھەموو نەندامانى مالمەود مەچكردو پاشان رۇپىشتم، چۈنكە نەماندەزنى ئايا بە سەلامەتى دەنیشىنەو، ياخود لە ناسمان فرۆكەگەمان تىك دەشكىت.

بىرپار/ ئايا پىتۋايە نەركى تۆ ۋەك تەكىكى نەم ۋلاتە بە دروستكردى يەك فرۆكە تەواو بوو؟

نەرىمان نەنومر: ۋەك پىشتر باسەكرد، سەرەتا فرۆكە لای مەن تەنھا ھەزۋخەونىك بوو، بەلام ئىستا ھالەتەكە گۇرا، چۈنكە مەن تەنھا كلىلى دەرگاكەم بە دەستەپتەو، كەواتە دەپىت برۆمە ژوورەوش بۆ ئەوۋى بزانم چى تىدايەو چىم پى دەرگىت، پرۆزەكانى مەش بە درېزىۋى ژيانەو بەردەوام دوايى ناپەت، بۆيە ناۋەستەم تا گەورەترىن كۇمپانىيە دروستكردى فرۆكەوانى تا ئەو ساتەش كە پەيمانگاپەكى فرۆكەوانى دادەمەزپتەم، گەر نەشمەتۋانى ھەموو ئەو كارانە بىكەم ھىوام ۋايە ھەر ھىچ نەپىت لە بولرى فرۆكەسازىدا بىخەمە سەر پىي خۇى بۆ كەسانى دواى خۇم، چۈنكە مەن نامەۋىت تەنھا باس نەرىمان بىرگىت، بەلگو دەپىت كەسانى تىش لەگەل خۇمدا دروست بىكەم ئەوانىش خەۋنەكانىيان بە دەست بەپتەن، بۆيە لە تازەترىن پرۆژەمدا خەرىكى دروستكردى فرۆكەبەكى ترم، كە ئەۋىش فرۆكەى (۴) نەفەرىيە، لە كاتەزىركىدا (۲۲۰) كىلۇمەتر دەرۋات، (۱۳۰۰۰) ھەزار پى لە زەۋى بەرز دەپتەمەو (۴) كاتەزىش لە ناسمان دەپتەنئەو، دواى ئەۋى بە فەرمىنى سەرۋى ھەرىم فرۆكەخانەى ھەرىر تەسلىم بە مەن كرا، ئىستا كارەكانى فرۆكەى دوۋەمەش ھەر لەۋى بە نەنجام دەمەيەن.

بىرپار/ سەرگەوتن لای نەرىمان چ مانايەكى ھەيە؟

نەرىمان نەنومر: كەسانىك ھەن پىيانۋايە گەر ناۋبانگىيان پەيداكرد جا بە ھەر شىۋەمەك پىت ئەوا ۋا ھەست دەكەن گەپشتوون بە پەلى سەرگەوتن، لە كاتەكدا ھەموۋمان دەزانىن بەشك لەۋانەى ناۋبانگىيان ھەيە ناخۇشتەن ژيانىيان ھەيە، يان ھەيە دىيەۋىت تەنھا پارەيەكى زۆر كۆپكەتەو كە ئەمەش رەنگە لای ئەو

كەسانە جۇرىكى تر پىت لە سەرگەوتن، بەلام ھىچ شتىك لەۋانە لای مەن ماناى سەرگەوتن ناۋەخىش، بەلگو سەرگەوتن لای مەن ئەۋەيە كە چۆن بىتوانم بە داھىنانىكى گەورەو ناپا، ۋلاتەكەى خۇم بىناسىنم بە دونيا، كە ئەمە دواتر خۇى دەپتە پلىكانەيەك بۆ بە دەستەپتەن سەرگەوتنى تر، چۈنكە زۆرچار دەلەن عىراقو كوردستان دواكەوتوون، بۆيە گەر تۆ بەو شىۋەيە ناۋت رۇپىش كەس نامادە نىيە ھاۋكارىت بىكات، يان گۈپت لى بىگىت، مەن پىمۋايە تا سەنۋورپك گەپشتوۋمەتە سەرگەوتن، چۈنكە يەكەم كەسەم لە رۇزەھەلەنى ناۋمەست بەو شىۋەيە فرۆكە دروست بىكەم، كە پىشتر نە لە عەرب نە لە نەتەۋەكانى دى شتى ۋا نەكرىيە، ھەر بۆيە زۆرەي رۇزنامە عەرەبىيەكان ناۋى مەيان ناۋە «عەباسى كورپى فرانسى كوردى» بە ھەمان شىۋە لە چاۋپىكەۋتەمەكانم لەگەل تەلەفەزىۋەكانى «جەزىرە بى بى سىو فۇكس نوپزو ئىم بى سىو المەرىيە».

بىرپار/ گەر تۋانىت كۇمپانىيەكى دروستكردى فرۆكە داھەزىپتە، ئەو كەسەى لاي خۇت كارى پىدەكەيت، نىۋىستە چ مەرجىكى تىدەپتە؟

نەرىمان نەنومر: تا ئىستا دوۋچار سەرۋى ھەرىمى كوردستان بانگەپشتى كىرەۋوم، لە يەكەك لە سەردانەكانەدا پىرسارى ئەۋەى لىكردم كە ئىمە چۆن پىشەكەۋىن بە تاپەتەى لە بۋارى فرۆكەسازىدا؟ لە ۋەلامدا گۈتم، پىش ھەموو شتىك ئىمە پىۋىستەم بە دەستگرتەۋ ھاندانى تاكى كوردى بەھەرەمەند ھەيە، چۈنكە ئىمە گەنجان ھەيە تۋاناي عەقلى گەورە ھەيە، بەلام لايەنە ماددى مەنەۋىيەكەى لاۋازە، بۆيە داۋام لىكرد سەنەتەرى بەھەرەمەندەن دروست بىرگىتو لە ھەموو شارەكانى كوردستانىدا لق بىرگىتەۋ، گۈتم كورد لە رابردو شۇرشى بە چەك كىر، بەلام ئىستا دەپت ئەو شۇرشە بە داھىنانو زانست پىت، دىارە ئەۋىش زۆر بە خۇشەلىيەۋە رەزەمەندى دەرپى، بىرپارى دامەزاندنى پەيمانگاپەكى فرۆكەۋانىشى داۋە بۆ رەھىنانو فەربوون، ئەمە ۋەك مۇدەپەك بۆ ھەموو ئەو كەسانەى خەۋنى داھىنانىيان ھەيە، سەبارتە بە ۋەلامى پىرسارىكەتان دەپت ئەو كەسە ئەم مەرجانەى تىدا پىت:

۱- مەندۋەنەناس پىت. ۲- بە ھىچ شىۋەيەك ناپىت رەخەۋە قەسەى خەك

جۇكى پى داپەت.

۳- گەشپەن پىت لە ژيان بۆ خەۋنو نامانچەكانى.

۴- لە رۋى جەستەپىيەۋە تۋانايەكى زۆرى ھەپىت. پىمۋايە بەم مەرجانە كەسكى بەھەرەمەند دەستەكەۋىت.

بىرپار/ تا ئىستا ھىچ رېزىلېنانىك بۆ سازكارۋە لە بەرامبەر ئەو داھىنانەى كىرەۋتە؟

نەرىمان نەنومر: لە فستىقائى سالانەى ۋەزارەتى رۇشەنپىرى لاۋان خەلەتى «لاۋى داھىنە» سالى (۲۰۰۷) م پى بەخشا، ھەر لە سالى ۲۰۰۷ ۋەزىرى خۇپتەندى بالاۋ تۋىزىنەۋى زانستى بانگەپشتى كىرەم بۆ بەستى سەپنارىك لە كۆلېزى ئەندازىارى كە دواتر لەۋى بۆ ماۋەى سالىك ۋەك مامۇستاي ۋانەبىزى دەرەكى ۋانەى كىرەرىم دەگۈتەۋ، ھەرۋەھا بىروانامەى شەرىفە پىدرا لە لايەن ھىزى ناسمانى عىراقى بە بۆنەى دروستكردى يەكەم فرۆكە لە عىراق، سالى ۲۰۱۰، گەۋەترىن بىروانامەش لاي مەن بانگەكردى سەرۋى ھەرىمى كوردستانە، كە لەگەل تىمەكەم چۋۋىنە لاي پەپى ئەۋەى ئىمە داۋاى بىكەم، بەلگو خۇى بانگەپشتى كىرەن.

بىرپار/ لە دوايىن پىرسارىدا پەيامى تۆ چىيە بۆ ئەو كەسانەى ۋەك تۆ بىرۋەكى داھىنانى گەورەيان ھەيە، بەلام لە نەزى واقىدا جىيەجىيە ناكەن؟

نەرىمان نەنومر: مەن دەمەۋىت شتىك پىش بۆ ھەموو تەمەنەكان، داھىنانو دروستكردى شتى باش لە ژيان كە سوۋدى بۆ مەۋفەيەتى ھەپىت باشتەن ۋەناتەن كەرە لە ژياندا، داھىنانىش سەۋرۋىكى زۆر فراۋاننى ھەيە ھەموو كەس دەتۋانپت خۇشەختو سەرگەوتو پىت لە ژياندا بە داھىنانەكانى، كەواتە پىش ئەۋەى خەۋنو نامانچەكانەن بېنە پىش سەرنەۋ با بىخەيەنە بۋارى جىيەجىيەكەۋە، بەپى ئەۋەى گۈى بە ناخۇشى گىرەتەكان بەدەن، دوناي داھىنان زۆر جىۋاۋزە لەگەل بۋارەكانى دىكەدا، ئەگەر سەپىرىكى ژيانى ھۈنەرەندەكان، يان پارىزانان بىكەپت، دەپىنپت ھەموو ئەم بۋارە ۋەزىكە لە تەمەنىيانو كۇتايى دىت، بەلام تا ژيان مابىت ناتۋانپت لە داھىنان بوۋەستەت، ئەگەر خۇت بىتەۋىت، كەواتە لىرەدا تەمەن ھىچ گىرەگىيەكى نىيە، ھەربۆيە لە ھەموو بۋارەكاندا خانەنىشى ھەيە تەنھا لە بۋارى داھىناندا نەپىت، لە كۇتايىدا دىسان رۋى ئەو قەسەيەم لەو كەسانە دەكەمەۋە كە خەۋنو ناۋاتيان ھەيە، يان دىمانەۋىت داھىنان بىكەن «تەپە ھەرگىز لە خەۋنە دوۋرەكان مەترەن».

ئەو دايكەمى دنيای پرووناك كردەوہ!

ئا؛ ئەسكەندەر رەھىم

مندالېكى باش بوليمەتو زرنگو زېرەكيت..
خەلگى جى دەلېن با بېلېن، تەنھا ئەو شتە
باشە بېيىستە، كە من پېت دەلېم؛ (تۆ
زېرەكتىن مندالى ئەم جېھانەيت!)
دايكەكە لەگەل ھەموو سەروى
سېندەيەكدا، ئەو وتەيە بە گويى
مندالەكەيدا ددایەوہ.. ھەلەتە دايكەكە
ھەر بەو وتەيە رازى نەبوو.. بەلگو
نەركى فېركردنى جگەرگۆشەگەى گرتە
نەستۆى خۆى.. مامۆستای بۆ مندالەكەى
گرتو لە مالمەو وانەيان پى دەگوت.
ھەروەھا بەشېك لە داھاتى رۆژانەى لا
دەدا.. بۆ كرىنى ئەو شتەى مندالەكەى،
بۆ فېربوون تافېركردنەو پىويستەيتى..
لەم كارھى شەكەتو پەست نەبوو..
بەلگو دلخۆشەى مندالەكەى، پالئەرىكى
بەھىز بوو، بۆنەو خەرجى زۆرتى بۆ
بكىشەيت.

مندالەكە گەورەبوو.. پاش تېپەربوونى
بېست سال بەسەر ئەم پرووداوە، ھەموو
جېھان باسو ستايشى ئەو بېمەتەيان
دەكرد.. كە جېھانى پرووناك كەردەوہ.
نايا ئىستە دەزان ئەو مندالە كىيە؟
ئەو مندالە ئەدىسۆن بوو.. داھىنەرى
گۆپى كارەبايى.. ئەو ئەدىسۆنەى كە بووہ
ھۆى پرووناككەردنەو ھەموو جېھان..
لە مېژوودا ئەدىسۆن دووہمىن
كەسە كە زۆرتىن داھىنانى ھەبەت..
ئەو ئەدىسۆنەى بە بىانەو ئەو
گېلەبېرگۆلە، گەمژە تەمەلەو خويەندى
پېناكرېت.. لە فۇتابخانە وەدەرنرا.
ئەدىسۆن لە بارەى دايكەوہ دەلېت؛
پاكتىن بوونەو ھەرى سەر ئەم پرووى
زەمىنەيە. بەلى.. ھەر بەو جۆرەيە..
چونكە ئەدىسۆن پەروەردەى دەستى دايكى
بوو.. ھەروەك ناپلەيۇنىش دەلېت؛ لە
پشت ھەر پياويكى مەزەوہ، ئافەرتىكى
مەزەن ھەيە.. لەبەرنەو دايكى ئەدىسۆن
پالېشتى مندالەكەى خۆى كەرد.. ھۆكارى
سەرمكى پرووناككەردنەو دنياش، بۆ
دايكى دەگەرېتەوہ.

ئىستە دەپرسىن؛ ئەگەر دايكى
ئەدىسۆن وتەى مامۆستاكەى مندالەكەى
پشتراست بگردايەتەوہ.. جى پرووى دەدا؟
دايك و باوكى خۆشەويست؛
تەنھا.. بېروا مەمانەتان بەو ھېزو
وزمىيەى مندالەكەتان ھەيەتى.. ھەروەھا
بەرنامەپىژىو بېراردانتان بۆ دەرھىنانى
توانا بەھەر شاراومكانى.. يەكەم ھەنگاوە
بۆنەو مندالەكەتان پېردەى مەرفايەتى
بگۆرېت.. ئەو ش لاى خوا زۆر ناسانە.

كەردەوہ، وەرى دايەوہ بەرو ھانى دايەوہ..
تا واى لېھات شكاندنو قەسەپىگوتنى
مامۆستای لە بېرچوويەوہ ديسانەوہ
بەرو فۇتابخانە گەرايەوہ.

پاش سى مانگ، مندالەكە بە ئازارو
خەم و تېكشاوى زۆرتەروہ ھاتەوہ..
زېر نەدەبوويەوہ فرمىسك لە كانگەى
چاويەوہ جۆگەلەى بەستبوو.. چونكە
بەرىوہەرى فۇتابخانەكەى بە يەكجارى
ئەو لە فۇتابخانە دەركەردبوو.

دايكەكە دەستى مندالەكەى گرتو
لەگەل خۇيدا بەرو فۇتابخانەكەى بىرد..
پەرسىارى لە بەرىوہەرى فۇتابخانەكەى
كەرد؛ بۆجى بېرىارى دەركەردنى مندالېكى
شەش سالانەتان دەركەرد؟

بەرىوہەرى فۇتابخانەكەى بە
توورەيەكەوہ وەلامى دايەوہ؛
مندالەكەت ھەتا بېلېت بېرگۆلە گېلو
دەيەنگە.. فۇتابخانەكەشمان بۆ ئەو كەسە
دانەمەزراوہ!

ئەم زېنە چەندە سەختو تال دەبېت؛
كاتېك ددانى لە كەسەك جېر دەكاتەوہ..
لەو ش سەختو تالتر ئەوہيە؛ بە پرووى
مندالېكە كە ھېشتا شەش سالانە، پرووى
گروو ترش بگات.

دايكەكە مندالەكەى لە نامېز گرتو
بەرو مالمەو گەرايەوہ.. لە دلى خۇيدا
بېرىارى كارىكى لېبراوانەى دا.. بە جگەر
گۆشەكەى خۆى گوت؛ رۆلەى شېرىم، با
ھەموو خەلگى دنياش، خاشا لە بېمەتەى
زرنگو زېرەكى تۆ بېكەن.. بەلام ئەوہندە
بەسە كە من دان دەنېم بەوہى كە تۆ

مندالېك بە خەمىكى زۆرەوہ، بە
چاوى پى لە ئەسرىنەوہ، بە ھەنسكە
ھەنسكو قولىە قولىى گريانەوہ كە دلى
بەردىنى دەتواندەوہ.. بۆ لاى دايكى لە دلا
شېرىنى گەرايەوہ.

ھەر كە دايكى، بە خەفەتو
تېكشاويەوہ مندالەكەى بېنى.. بەر لە
سنگى، بە دلو دەروونى جوانو بەر لە
وتەكانى، بە ھەستو سۆزى بى وىنەى
لە نامېزى گرت و پى گوت؛ ئەو جېتە
رۆلەى شېرىم؟ بە خودا نامەوېت بۆ
ساتېكىش بە ئازارو خەمەوہ بېنىم..
ھېزى ھەناوم، پرووناكى چاوم، پىم بلى
كى پەستى كەردويت؟ بۆجى ھۆن ھۆن
فرمىسك دەرىزېت؟

مندالەكە بە دەم گريانەوہ گوتى؛
دايەگيان، چىدى بۆ فۇتابخانە ناگەرىمەوہ..
چونكە ئەمېرۆ مامۆستا لە بەرچاوى
ھاوړى ھاوېۆلەكانەدا پى گوت؛ تۆ
مندالېكى گېلو مېشكېووتو بېرگۆلەيت،
كەلگى ھېچ نېيەو ھېچ فېرنابېت.

دايكەكە بە چەمكىكى كراسەكەى،
فرمىسكى جگەرگۆشەكەى سېرى.. بە
لېزمەى سۆزى پروومەتەكانى ماچكەردو
پى گوت؛

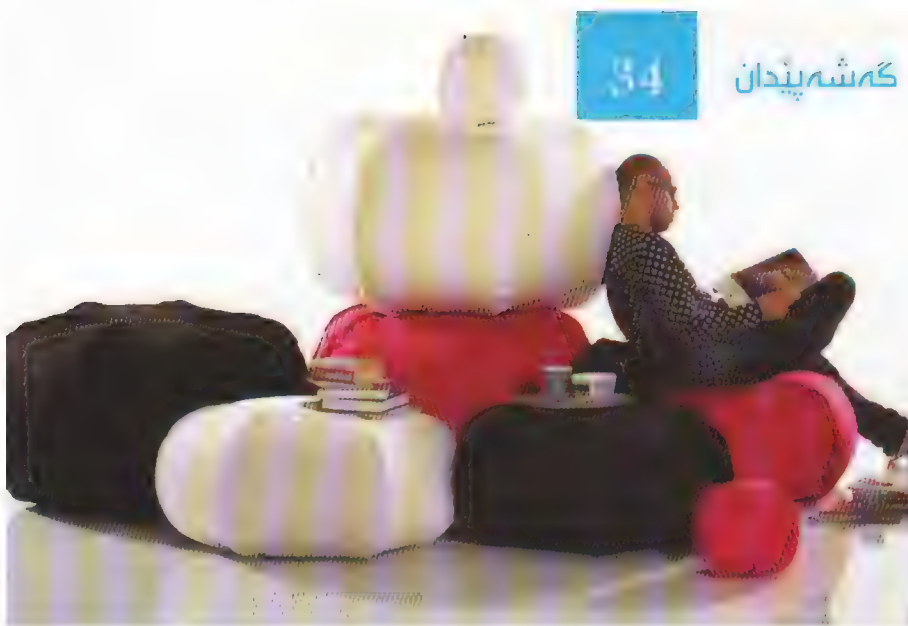
رۆلەى شېرىم ھېچ نېيە.. چونكە
ھېشتا ئەوان بەھەرو تواناى تۆيان
نەدۆزىوہتەوہ.. تا ئىستەش زرنگو
زېرەكەيەكەى تۆيان بۆ دەرەكەوتوہ..
زۆرى پى ناچېت، تېگەشتوويىو
پېگەشتوويىو تۆيان بۆ دەردەكەوېت.
دايكەكە يارى لەگەلدا كەردو ھېورى

چۇن دەتوانىت سەرنىجراكىش

يىت؟

ئا: يىگەر، ئارەس

بەلام پىۋىستە ئەو گەشپىنىيە نەگاتە سۈرى ئەندىشەو خەيال، گەشپىن دان بە ئانومىدى دا نانئىت، بەلگو ھەمىشە بۇ چارسەرى كىشەكانى ھىۋاى ئوئ دەكاتەو لە سۈۋورى تۈۋانكانى خۇيدا، ھەمىشە ھىۋا دەبەخشىتە دلە ئانومىدەكانو داروخاۋەكان، ھەربۇيە كەسانى گەشپىن خۇشەۋىستەن.

خەۋتەم: قىۋلگىردىنى رەخنە بە سىنگىكى ھراۋانەۋە: باش ۋايە رەخنەو بۇچۈۋەكانى كەسانى دەۋرۋىبەرمان بە سىنگىكى ھراۋانەۋە ۋەربىگرىن بە تايىبەتى ئەگەر كەسانى دىلسۇز بىن مەبەستىيان بارمەتىدان يىت، ھەندىچار لە لايەن كەسانىكەۋە رەخنەى رۈۋخىنەر بەرەو رۈۋت دەپتەۋە، بەلام باش يىت، يان خراپ، چاكتىر ۋايە لە ھەردوۋ بارەكەدا ئەو رەخنەو تىيىنىيەنە بە زەردەخەنەيەكەۋە ۋەربىگرىن ھەلەنچىن، ياخۇد لەو كەسانە نەبىن خاۋەنى رەخنەى بىرىندارۋىۋ ئازاردەن، تىرۋانىنى گالئەنامىزىمان نەبىت تا بتۋانىن كەسىكى خۇشەۋىست بىن.

ھەشتەم: بىرگىردنەۋە مامەلە كىردىن بە نىازى باشەۋە:

بۇ ئەۋدى كەسىكى سەرنىجراكىش يىت پىۋىستە ھەمىشە بە نىازى باشەۋە مامەلە بىكەيت، تەننات ئەگەر خاۋەنى ھەموو ئاكارەكانى سەرەۋە يىت، بەلام ئەگەر كەسىك يىت دەۋر يىت لە ھەلەۋەكەۋەتى جوانو باشەۋە، ئەۋە تۇ يەككە لە سىفەتە جوانەكانى سەرنىجراكىشانت لە دەست داۋە.

نۆبەم: راشكاۋى: راشكاۋى سىفەتىكى بىنەرەتتە لە كەسانى سەرنىجراكىشدا، سەرەقا پىۋىستە راشكاۋى يىت لە بىرگىردنەۋە لە خودى خۇت، لە گەشپىنىدا لەگەل خەلەك، بەلام ژيانو مامەلە كىردىن ھەرجارەو بە جۇرئەك لەگەل خەلەكدا.

لەگەلدا دەكات پىۋىستە خەيال نەمان باتەۋە ئاگامان لەو يىت، بۇ ئەۋدى ھەست بەۋە نەكات گىرگى بە ۋەتەكانى نادىت، قىسەى بىن نەبىرەن بەشۋەدەك گۈلى بۇ بىگرىن ھەست بەۋە بىكات مەبەستمانە تا دوا ۋە لەگەلدا بىن بە رۈۋىيەكى گەشەۋە بەۋە شىۋەى كە بۇ خۇمان پىمان خۇشە نازادى بىدەپنىۋ بەشدارىش بىن لە گەتۈگۈگىردن ۋەلامدانەۋە دواى تەۋاۋ بوۋى.

چۈرەم: خۇ بە كەمدانان: ھەندىك كەس لايان ۋايە لە ھىچ شىتەكدا لە كەسى تىر كەمىر نىن ۋۇر بىن كەۋە كۈرپىن، تەننات ئەگەر ھەست بىكەن كەسىك لەو زىاتىر يىت، لە ھەلەۋەكەۋەت دەربىرپىنىيان دا دەردەكەۋىت كە كارىگەرۋىۋەۋە پىي ناخۇشە، ئەۋە پەۋشە دەۋرە لەو كەسانەى لە كۆمەلدا خۇشەۋىستەن، بۇ ئەۋدى لە ناۋ كۆمەلگەدا خۇشەۋىستەن بىن، پىۋىستە خۇمان بە كەم بىزانىن ۋەربىگرىن بەجۇرئەك مامەلە نەكەمىن بەرامبەر لىمان دەۋر بىكەۋىتەۋە.

پىتچەم: دەرەخشىنى سەرسامبوۋن: ھەموو كەسىك پىي خۇشە كە ستايش بىكرىت، بە مەرجىك لە سۈۋورى خۇى دەرنەچىت دەۋر نەبىت لە راستىيەۋە، كەسەكان پىۋىستىيان بەۋە ستايشە ھەيە كە دەپتە ماىەى تازە بوۋنەۋەى تەمەنەيان بە خودى خۇيان، بەلام باشتر ۋايە ئەۋ دەربىرپى سەرسامبوۋنە بە ۋەشەكە بىتو لە كاتى گونجاۋو رىگەيەكى گونجاۋدا يىت.

جا بۇيە ھەۋل بەدە ئەگەر ئاكارى جوانت بەدى كىرد لە بەرامبەردا، ئەۋا ستايشى بىكەۋە سەرسامى خۇتى بۇ دەرىخە.

شەشم: گەشپىنى: كەسى گەشپىن ھەمىشە خۇشەۋىستە، ۋا لە كەسانى تىر دەكات ۋاقىيەنە بۇ جىھان بىروان،

زۇرئەك ئارەۋۋى ئەۋە دەكەن كە سەرنىجى كەسانى تىر بۇ لاي خۇيان رابكىشنىۋ گۈپىستى ستايشىكرىن بىن، ئەمەش سىمايەكە لە سىماكانى ژيان، لەۋانەيە كەسىكى جوان سەرنىجراكىش يىت، بەلام ئەۋ جۇرە جوانىيە ۋەك خۇلەمىش لە ھەۋادا بە با دەدەرت ئەگەر جوانى رۇخ ھاۋرپى نەبىت، گىرگىرتىن شت لە جوانى رۇخدا كىشكرىنى سەرنىجى ئەۋ كەسانەيە كە رۇۋانە لە دەۋرۋىبەرمان دانو مامەلەيان لەگەلدا دەكەن، ئەۋ ئاكارانەى كە دەپنە ماىەى رابكىشنى سەرنىجى كەسانى تىر بىرتىن لە:

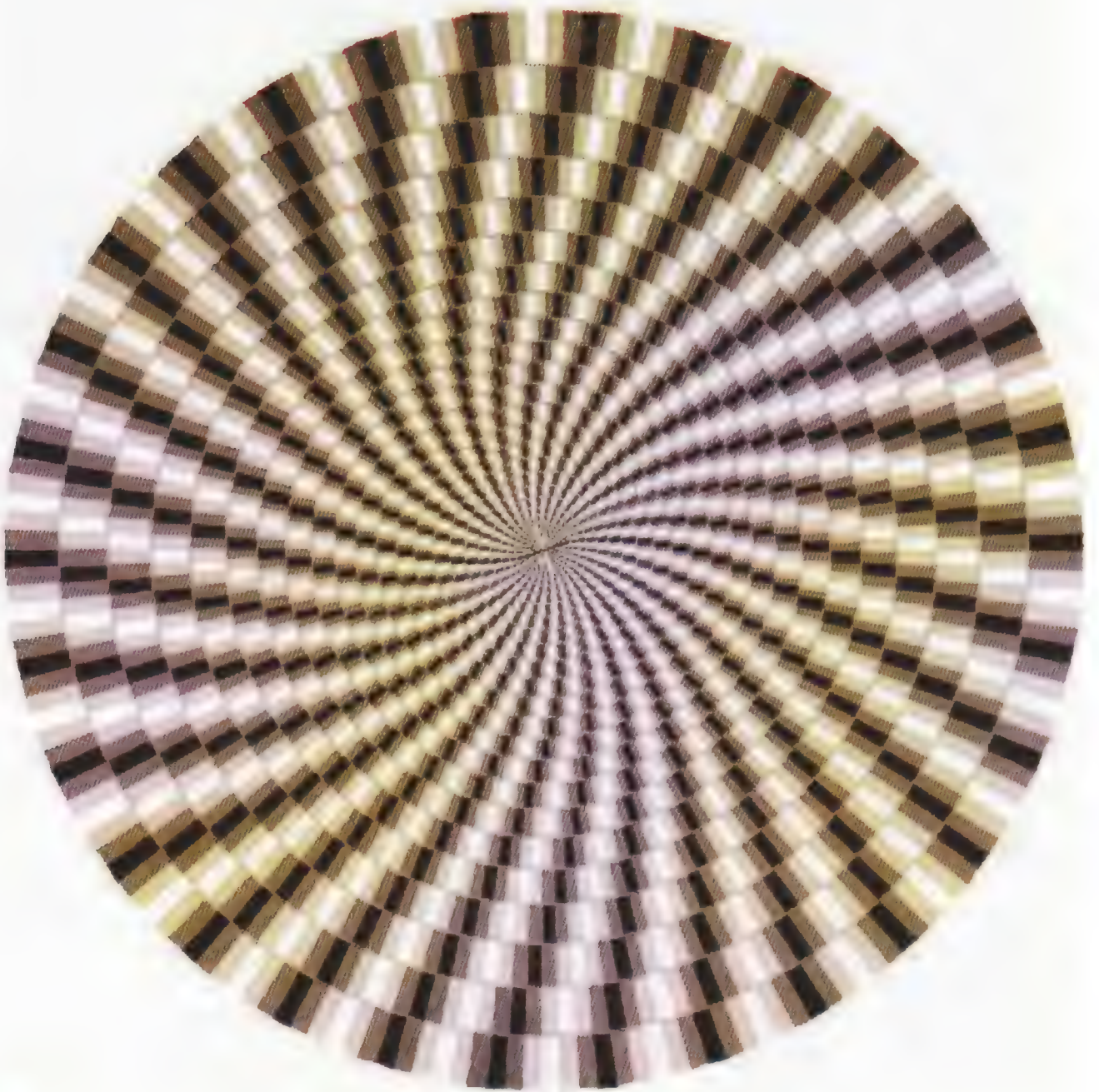
يەكەم: نەدركاندىنى كىشە تايىبەتتەكان: خەۋە خەفەتو نارەجەتى، جەند توخمىكەن لە بىنەرەتەۋە لە مەۋقەكاندا بوۋى ھەيە، مەۋقە كاتىك رۈۋىۋى ناخۇشەيەكان دەپتەۋە ناتۋانئىت بە خىرايى ھەموۋى بىنەبىر بىكاتو لە ناۋيان بەرپىت، بەلام دەتۋانئىت بىان شارپتەۋە، يان بە پىي تۈۋانئىت خۇى كەمىان بىكاتەۋە بۇ ئەۋدى كەسانى تىر بىزار نەكات، چۈنكە ئەۋان ناچار نىن بەشدارى ئەۋ خەمە بىن.

دەۋەم: تىگەپىشتەن لە خەلەك لە بارودۇخەكانىندا: تىگەپىشتەۋە ھەستكرىن، ياخۇد خۇيىندەۋەى ھەستى بەرامبەر، بۇ نەۋۋە كاتىك كەسىك بىزار، يان نەخۇش، يان دلئەنگ دەپت، پىۋىستە بەشۋەدەك مامەلە بىكەن كە نەبىتە زىاتىر نازاردانىۋ نارەجەت كىردىنى، بەلگو ھەماھەنگ بىن لەگەل بارودۇخى ئەۋدا، ياخۇد ئەگەر دلخۇش ئاسۋودە بوۋ ئىمەش دلخۇش بىن ھاۋىەشى بىن لە ھەموو بارەكاندا... ۋاتە رۇزى خەۋە خەفەتەيان بىگرىن بە خۇشەيەكانىيان ئاسۋودە بىن.

سنىم: ھونەرى گۈپىگىرتن: گۈپىگىرتن بۇ كەسانى تىر بە جوانترىن شىۋەۋە بەكارھىنانى ھونەرو ئەتەكىتى گۈپىگىرتن، كاتىك كەسىك گەتۈگۈگۈمان

ویشک

به وردی لهم وینهیه ورد بهره وهو
هیژی میشک و بیرکردنه وهت بخهره کار
بزانه چی ده بینیت؟ تا چ رادهیهک دیدی تیروانیت ورده؟

خۇھەلقورتاندىنى كەسوكار، ژيانى ھاوسەرئىتى دەر وخىنىت!

ناخۇشىيەكانياندا.

* زۇر بەداخەۋە ھەندىك داپك كاتىك پىرسىيار دىكات لە كاروبارى مالى كورەكە لە ھەموو كارىكىدا ھەندى قىسە ھەلسەۋەت دىكات ۈك رەقەك لە خېزانى كورەكە، ۋادىزانىت كورەكە داگىر كراۋە، يان كورەكە ھەموو سۆزۈ خۇشەۋىستى داپكى لە بىرچۆتەۋە، يان كاتىك پىرسىيار دىكات لە كاروبارى مالى كچەكە دىرونناسانى كۆمەلەيتى جەخت لىسەر ئەۋە دىكەن دەلەن ھەمىشە كچ قىسە كەۋكورى نىۋە مالىكە دىگىرچۆتەۋە بۇ داپكى، يا خوشكى ئەمەش ۋادىكات داپك قىسە بىكات لە ھەموو بوارىكى مالى كچەكەدا، بۇيە ئەم شىۋازى خۇھەلقورتاندىنە زۇر بەداخەۋە كىشەۋە زىزىۋونو بىرپىزى لە نىۋاندا دروست دىكات. پىرسىيارى دوۋە؛ خۇھەلقورتاندىنى كەسى ھاۋسەر لە ژيانى ھاۋسەرىدا، ئايا نىشانىيە لىسەرلاۋازى كەسايەتى پىۋا؟

بەلە بەداخەۋە ھەندى ھاۋسەر بەجۇرەك مامەلە دىكات كە زۇرچار خۇھەلقورتاندىنى كەسوكار بەلگەن لىسەر لاۋازى كەسايەتى ھاۋسەرىكە، چۈنكە پىرسىستى خۇى تواناى چارسەركىرنەۋ جىيەجىكرىنى كارەكانى ھەمىت ھىچ كەس ناتوانىت خۇى بەرپىرسىيار

بەپىچەۋانەۋە دىرونجامى خرابى دىپىت، ناپەھەتتەپىيەكى دىروۋنى لە نىۋان كەسوكار ۋە ھەردو ھاۋسەردا دروست دىپىت توۋشى دوۋدىلىۋ گومان دىمىن لە پەكتىرى. لىرەدا دىتوانىن بلىين؛ خۇھەلقورتاندىن زىاتىر لە لايەن داپكەۋە دروست دىپىت، بە ھۇى دلىسۆزىيەۋە بۇ كچو كورى، ئەۋ نەپنىيەش جىيە كەھەمىشە داپك لە ۋاى ھاۋسەرگىرى كچو كورەكە ھەز دىكات بە ھەموو خۇشىۋ ناخۇشىيەكانى مالى كچو كورەكە بزانىت لە ھەموو بوارەكانى ژيانىان دىپىستىت، ئايا دىزانىت ئەۋ خۇھەلقورتاندىنە دىپىتە مایەى كىشە، يا بە پىچەۋانەۋە بۇ خۇشەۋەلى كچو كورەكەمەتى؟

زۇرچار دىپىستىن ناكۆكى دروست دىپىت بە ھۇى پىرسىياركىرنەۋ دىرپىنى راۋوبۇچوۋنى داپك بۇ مالى كورەكەمەۋ كچەكە، بۇ زىاتىر تىگەمىشتەمان لەم بابەتە دىرونناسانى كۆمەلەيتى ئەمچۆرە خۇھەلقورتاندىنە دىكەن بە دوۋبەشەۋە؛

* داپك بە ھۇى دلىسۆزىيەۋە ھەمىشە ھەز دىكات ھەموو ھەۋالىكى نىۋە مالىكەمىان ناگادار بىتو ھاۋبەشىيان بىكات لە خۇشىۋ

* نەپنى خۇھەلقورتاندىنى داپكى كورە كچ

جىيە لە ژيانىاندا؟

* ئايا ئەم كارە دىپىتە مایەى تىكىدانى

ژيانى ھاۋسەرىيان، يان بە پىچەۋانەۋە؟

* خۇھەلقورتاندىنى كەسى ھاۋسەر لە

ژيانى ھاۋسەرىدا، ئايا نىشانىيە لىسەرلاۋازى كەسايەتى پىۋا؟

* لە ج كاتىكىدا پىۋىستە كەسوكار

دىستەۋەرىدەنە نىۋە كاروبارى كورە كچەكانىان؟

* ئايا خۇھەلقورتاندىن بۈۋەتە مایەى

لىك جىبابۈۋەۋە ھاۋسەران، يان گۇرانكارىۋ سەركەۋىتىيان؟

ھەرىكە لە ئەمە كاتىك دەجىنە نىۋە

ژيانى ھاۋسەرىيەۋە، خەۋەن دىپىنىن بە ژيانىكى ئاسۋودمەۋە پىر بىت لە سەلامەتىۋە دىلخۇشى، بەلام بەداخەۋە ھەندىچار ئەم ئاسۋودمىيە بەھۇى نەزانى ھەندى كارى ھەلەۋە دىشپىۋىت. ئەۋىش بە ھۇى خۇھەلقورتاندىنى كەسانى دىۋوبىر لە تاپەتمەندىۋە كىشەكانماندا، كە دىپىتە زىاتىر دروستۋوۋنى كىشەۋە ناكۆكى، زۇرچار خۇھەلقورتاندىن لەبەر كەسى بەرامبەر ئەنجام دىرپىت، بەلام

زبان فیّری کر دم

- زيان ھىرى كىردىم: زۇررىك لە خەلگى ئامۇزگارى
دەكرىن، بەلام كەمىكىيان سوودى لى دەبىنن!

- ژيان فټري کردم؛ که هيو او ټاوته‌گان به دمست نايمن، به‌بی دهرده‌سهریو ماندوبوون.

- ژيان ځيرى كړدم؛ كاتيك كسانى زيرك
دڅه پته كار، دهغه پته هيو او نامانجه كانه،
بهره ده دپسه لمټنيت كه تو لهوان زيركترى!

- **ژیان فیڙی ګردم،** وږبهی ساته ګانی
به ختمه و مری له ژياندا، **ئو** ساتانمن که
دقوانیت **ئو** شتانه به ددست بهیتیت که
خه لکی دلین، هرگیز ناتوانیت **ئو** شتانه به
دست بهیتیت.

- ژيان ځيری گړد؛ نو کسه نازو
بوږانهی له روږو پرووونه وې شکست
نا ترس، نو کسانه که زال دېن به سړ
همو کاره سنگینو سخته کاند، پاشان
سړکو تن به دېست دهین.

- ژيان ځيرى كړدم؛ شكستخواردن خراپترين
 شت نښه هم جيهاندا، بهرگو خراپترين
 شكستخواردن نومونه كه تافى ناكهمنوه.

ۇيان فېرى كىردىم، مەزۇف (۲) كاتىمىز زووتر
بىگاتە سىمى كاردەكى، چاكتىرە لەمەۋى تەنھا يەك
خولەك دىۋانكە ۋىت.

- ژيان ځيری کړدم؛ گړنگ نښه که شکست
 دهڼیتو دمکه ویت، به لکو گړنگ نه وده په
 که نایا دمتوانیت له دوی که وټنو شکست
 هستېتموه؟

- ژمان هیری کردم؛ که شکستخواردن
هه‌لێکی نوێیه بو ده‌ستپێکردنه‌وه‌ی جاری
دووم به زیره‌کی و لێهاتووێیه‌کی باشتر.

- ژيان فيري كردم؛ له كوتاييدا هر
 نهو كه سه سه رده كه ویت، كه توانای خوږاگری و
 نارامگرتنی هههه.

- ژيان فيري كردم، پټويسته مړوف
بهردوام له خږې بېرسيت كه هيواف ناواتو
نارمزوي له چپه لاه ژياندا به دمستي
به نيست؟ نه گهر زانيت، نهوا هيچ بوارك بو
شكست نامتنتهوه.

- ژيان فېرى كردم، له همر باروډوڅنكدايت،
به ږوويه كى خوښه وه پيشوازي له ژيان بكه،
فېرى زهرده خنمو پېكهنين به، خه مه كاني
جيهان مه ده به كولاى خوتدا!

سهرزشتی نه‌کهن له گه‌مه‌تره‌خه‌میه‌کانی.
 * هاوسهر له کاتی بپینی گس‌وکاری
 خۆی وکو گه‌سێکی په‌کسان دربخات، وهک
 دهر‌وناسان ده‌لێن: (توازن فی عمل والقول).
 * پپوسته‌ له‌سهر هاوسهر وینه‌ی
 خیزانه‌گه‌ی له‌ لای گس‌وکاری جوان بکات،
 واته‌: هه‌میشه‌ نه‌و میان یاد به‌ینتیه‌وه که زۆر
 خۆشه‌وێشت و به‌پێژن له‌ لای خیزانه‌گه‌ی.
 به‌ هه‌مان شێوه‌ ناره‌متیش هه‌میشه‌
 پێزو خۆشه‌وێستی هاوسهره‌گه‌ی بۆ مالی
 باوکی دربخات هه‌تا هه‌ردوو‌خیزانی کچو
 کۆرکه‌ خۆش‌حاله‌و ده‌نیابن به‌ ژانی نه‌م
 دوو‌هاوسهره‌.

پرسیاری جوارم؛ نایا خو هه لقور تانان
بووفته مایه ئیک جیابوونه وه هاوسه ران،
یان سه ره گه وتوو گۆز ئانکار بیان؛ بێگومان
هه منی جار قسه هه که، یا ئامۆژگاریه که ده بێته
چار سه ره کردنی کێشه کهو به منچه وانوه وه که
له سه رفه تادا باسه مان کرد له وانیه به بێته ئیک
جیابوونه وه دوو دا به رانی دوو هاوسه ره له یه کتری.
نموونه شه مان بۆ شه به باسه؛ ئا هه رفه ئیک

دەلیت: (من ھەمیشە چاکەو خۆشەویستی
کەس و ھاوسەڕەگەم لە پاد ناچیت،
چونکە بەراستی پارەتەدەرم بوون بۆ ھەموو
بوارێکی ژيانم، لەگەڵ ھاوسەڕەگەمدا تووشی
ھەندێک نازەحەتی بووم ھەزەمنەکرد مانی
باوکم بزانن، چونکە بێگومان بووم لەوێ
کەس و کارم بە بیستی ھەر کەمتەرخەمیەکی
ھاوسەڕەگەم لەگەڵدا زیز دەبوون دلیان
بەرامبەر ھاوسەڕەگەم دگۆزا، ھەمیشە لە
بیریان نەمدەجوو، بەڵام سوپاسی دایکی دیکەم
کە گێشەکی بە بێدەنگی بۆ چارەسەر کردم).

بەلەم بەداخەمۇ ھەندىجار ھەلقورتاندىن
بە يېرىگىندىمۇ يەككى ھەلەنە بە قىسەگىرىنىكى
خىراپ دىنىيە لىكچىباۋىنەمۇ ھەلىقورتان،
مەۋىنەشمان بۇ ئەم بابەتە؛ بەداخەمۇ
بەپىچەۋانەى جىرۇكى يەكەمە، ئاھرىتىك
دەلىت؛ (ھەر كات توۋشى كەمتەرخەمىيەك،
يان كىشەيەك دىمىۋىين، مەن راستەخۇلە لاي
كەسۋىكارم باسەم دىگىردە ھەلىقورتانمۇ لىمەن
دەلىلەمەتسى خۇى لە لاي كەسۋىكارى باسى
دىگىردە، بۇيە ژىانى ھەردەۋىلەمەن بە دەستى
كەسۋىكارمەن بەپىچەۋە دىچۇ، بەشىۋىيەك
ھەمۇ ژىانمان پەربۇ لە تانەۋەتەشمەن، مەن
ھىچ پەزىلەتمەنەمۇ لە لاي كەسۋىكارى
ھەلىقورتانمۇ بە ھەمەن شۇمە كەسۋىكارم
تەنەنەتە ھەزىيان بە بىنىنى نەدەگىردە، بۇيە
لە كۆتايىدا ھەمۇ ئەم ھۆكەرەنە ۋەپەگىردە
جىياتى باپەگىردىنى كىشەكەنەمەن لە لايان بۇمان
چەرسەمە بىكەن، بەپىچەۋانەمۇ لە پەگىرتى
جىباۋىنەمۇ، بۇيە لە كۆتايىدا دەلىمە خۇمان
مەنەلە ھەلىقورتانمۇ بىۋىنە ھەلىقورتان قىسە

بکات له کارمکانی نیو ماله کمیدا، پټویسته
له سر هاوسه به شیوې په کی جوان بو دور بهری
پوون بکاته وه که خوۍ بهر پر سیاره نه که کسی
دیکه، نه م پوهه دور بهر ټنډه گمن خاوه
که سایه تیه کی به هیزو دمتوانیت پوه پووی
همو و که موکو پریمک بیت هوه و ژبانکی
ناسو وده سه سلامت پیکه دهنیت بو ماله کی
خوۍ خه لکیش دنیا دمکات له ژبانی.

پرسپاری سیټیم: له چ کاتیکدا پیوسته
کسو گاری کچو کوپ پرسپار بکمن له
کاروبارمکانی نیومالمکمان؟

پنويسته لىسىمىز ھاوسىران كاتىك پرومېرۇرى
كىشىلەيدەك دەپنەمۇ چەندىچار خۇيان ھەملى
چارىسىمىزگىدىن داۋە بەلەم تۈنلەپ بۇچۇنى
خۇيان چارەسىمىز نەمىزدە، بۇيە لەم كاتەدا
پنويسىمىز لىسىمىز كەسۈر كاريان ئاگادىر بىكەنە،
بەلەم كەسانى زىرەك ئاقىل ھەبۇزىرە
يارمەتپان بىدات نەك كەسانىك كىشىلەك ئالۇزىر
بەكەن ھەمىزدە ھاوسىمىزگە زىياتىر زىز بىكەن لە
يەكەن، ھەمىزدە خۇي گەورە دەمىزمىت;
(ۋان خەتتە شىقاق بىيىنەما ھابىمىتۈ ھىكما مىن ھەلە
ۋىكما مىن ھەلەلەن پىرىدا ىللاھا يۇقىق اللە بىيىنەما
ىن اللە كان ىلىما خىبىر)).

واته: ((ئەگەر ترستان ئەناکۆکی ژنو
میردیک ھەبوو گە پێکەمە ناگونجین، جا
کەستکی دادوەر لە بەنەمالی کچەکەم کۆرەگە
بنێرن بۆ دۆزینەوی ھەلەکانیان، دانانی
چارسەریک بۆ کێشەکانیان، ئەگەر ھەردوو
ھاوسەرەگە رازەبوون پێکیین، ئەو ھەوا
یەکیان دماخت، پێرۆزی دماختە کارەکانیانەم،
خو ئاگادارە بە ئەحوالی ھەموو کەسێک)).

نہم نایم تہ بہ لگم یہ لسمہ ہر پر سیاریمتی
کس و کار بؤ ہاوسہ ران تمنہا بہ مہمہستی
چار سہہ رگردنہو پئوہستہ لسمہ ہاوسہ ران
تمنہا لہم حالہم تہا پاسی کیشمہ کہم کوری
نئو مالہ کہیان بکہن لہ لای کس و کار یان۔

بۆئەھدە ھاوسەران ژاننىكى سەلامەت
بەسەر بەرنو دوور بىن لە ھەموو كىشىەك
پێويستە رەجاوى ئەم خاڵانە بكەن؛

* نيزانين له هه لسو كه وتدا: بۆ ئمو
هاوسه رانهی كه له سمره های هاوسه گریدان و
نهوانه ی چمنه سا ئیكه هاوسه گریدان
گردوو، بۆسته له سر ههردولا به شیوهك
هه لسو كه وت بگه له لای گهسو گاریان،
یا به شیوهك قسه بگه كه كاروباری نیو
ماله كه یان و كه مته رخمیه گانیان دمر نه خه
ههتا گهسو كار له هه موو كاروباریکی
ژباناندا پرسیار نه گهن.

*پتویسته لهسمر کوږ کاتیک خیزان
 ټنګمهڼنیت ناګاداری ئهړکو مافهګانۍ
 مالی باوکی بڼتو ومفادار بیت بۆیان، وډک
 پتویسته ناګاداربت لټیان، همتا کسرو کاری

باشترین بریار

ۋ/راز ھەلەنجەیی

دانیشتبووم خەریکبووم پارمەکانم دەرمارد،
لەو کاتەدا دەنگی پیتی دایکەم بیست بەردو
زۆرەرکەم دەھات، بە خێراییی پارمەکانم لە
ژێر سەرییەکانمدا شاردەموو بە ساردییەکانم
سەیری دایکەم کرد کە ھاتبوو زۆرەرکەمەو،
دایکیشم بە گومانیکەو سەیری کردو وتی:
خەریکی چی بوویت؟

منیش وتم: ھێج، دەبێت بۆ ھێجیش
مۆلەت لە ئێوە وەربگرم؟

پرووخساری دایکەم گۆراو وتی: من نازانم
تۆ لە کێ دەجیت و! ئەوەندە پروواری، بە
ھەر حال ھاتم پێت بلێم کە سەھین مەھدی
خانەوادەکانی دێنە ئێرە بۆ خەزینە،
توخا ئێتر واز لەم کارە مەنڵانەمەیت بێنەو
نابروومان مەبە، ئەگەریش ناتەوێت زەماوەند
لەگەڵ مەھدی بکەیت، گەس زۆرت لێ ناکات،
بەلام بەئێلا بە دراوسێکان بزانن کە تۆ ھێشتا
داواکارت ھەیەو بەلکو لە شەری ئەو کۆرە
نەگەشتەش رێزگارمان بێت. دەزانیت ئەم جارە
باوگت سوێندی خواردوو ئەگەر یاری بە
نابرووی بکەیت دەتتێرێت بۆ لادئ بۆ مالی
پورت تا ئێتر جاوت بە شارو بە ھاوڕێکانت
نەگەوێت.

بە پۆزیکەو پێکەنیو وتم: مەگەر ئێستا
دەیانین؟

دایکەم بە تورەییەو وتی: دەنگت نزم
بکەرەو، دەتەوێت کێشە دروست بکەیت؟ تۆ
ئەگەر گەمەتک دڵ بە دلی منو باوگت بەدەیت
دەزانیت کە ئێمە چاکە تۆمان دەوێت.

لە کاتێکدا کە بە ئەنقەست دەنگم
بەرز دەرکردەو بۆ ئەوێ باوگیشم گۆیی
لێ پێت وتم: باشی من لەو مەداپە کە خۆم
جارەنووێ خۆم دیاری بکەم، بەلام چی بکەم
خۆ جارەیکەم نییە دەبێت بە ئارەزووی ئێوە
بجۆنێمەو.

دایکەم بە جاویکی پەر لە سەرزەشتەو
سەیریکی کردو بۆ ئەوێ ھێج بلێت لە
زۆرەرکەم جوو دەردەو، دوا پۆشتنی
دایکەم خێرا پارمەکانم دەرھێناو دەستەم کرد
بە ژماردن، پارمەکی زۆر نەبوو، بەلام بە
فرۆشتنی ئالتونەکانیشم دەبوو بە پارمەکی
باشو دەتوانی گرێیەک لە کێشەکانی منو
کامەرەن بکاتەو، لە کاتێکدا کە پێکەنینم
بە قەسەکانی دایکەم باوگم دەھات بە خێراییی
پارمەکانو ئالتونەکانو ناسنامەکانم لە
جانتاکەمدا ھەلگرتو دواپش بە ئارامی

پۆشتەم ژێر بەتاننیکەو، شێوی کامەرەن
ھەمیشە لە پێش جاوم بوو بەپانی ھەردووگەم
بۆ ھەمیشە لەم شارە رامان دەرکردو بە
خەیاڵیکی ناسودمەو لە تاران دەبووینە
ھاوسەری پەکتیری لەو ئێتر پتوویستم بە
پازیبوونی باوگم نەبوو، دەتوانی لەگەڵ ئەو
کەسە کە خۆش دەوێت بە ھەر جۆرێک کە
حەزم لێیە بژیم.

نیوشتەو بوو لەخەو ھەستام، مالمە کە بە
تەواویتی بێدەنگ بوو، بە ئارامی خۆم گۆزیو
جانتاکەم ھەلگرتو لە تەنیشتی زۆرەرکە
دایکەم باوگمەو پۆشتەم، نازانم بۆچی
ساتیک حەزم کرد بۆ دواجار سەیریکی دایکەم
باوگم بکەم، بە ھیوایی دەرگای زۆرەرکەمیانم
کردەو، بەلام بێنیم چێگەکی باوگم خاڵییە
سەرم سورما، پانی ئەو بەم نیوشتەو لەکوێیە؟
لە کاتێکدا ھەوڵ دا کە کەس گۆیی لە دەنگی
پێم نەبێت لە قادەمەکان ھاتە خوارەو
دەرگای زۆری میوانەکە نیو کراو مەبوو
پرووناکییەکی لەوێ دەھاتە دەرەو، چومە
بەشت دەرگاکەو لە لایەکی دەرگاکەو سەیری
ناو زۆرەرکەم کرد، باوگم لەسەر بەرمالی
نۆتەمە دانیشتبوو، بەشتی لە من بوو، لەگەڵ
خودا رازو نیازی دەرکرد، بەلام من بە باشی
دەتوانی گۆیم لە گریانو پارانەوکانی پێت،
باوگم دەنگوت:

خواپە من مەنڵەکانم بە نابروو پەرورەدە
کردووم ئارەزووی من خۆشەختی ئەوانە، زیبا
کچی گەورە منو چێگای لە دلی منداپە، من
ناتوانم زۆری لێ بکەم کە لەگەڵ کەسێکی تر
زەماوەند بکات، ھەرچەندە لە ناخی دلەو
دەزانم کە کامەرەن بە کەلکی ئەو نایەت،
خۆت دەزانیت کە ئەم کۆرە چەند جارێک لە
قاسەکانی من دزی کردووم لە کۆلانەکاندا
ژنو کچی خەلکی بێزار کردو، چەند جار
ھەوڵدا کە پێگای راستی پێشان بەم، بەلام بۆ
سودبوو، سەرمەنجام ناچاربووم

لە دوکانەکانم دەری بکەم،
خواپە من نامەوێت
نابرووی ئەم کۆرە
لە بەر جاوی
کچەکانم ببەم،
بەئێلا ئەو
ببیر

بکاتەووم بزانیت کە من لەپرووی
دوژمنایەتیەو کامەرەنم لە دوکانەکانم
دەرنەکردو، ھەرچەندە ئەگەر ئەمە بە زیبا
بلێم باوگم ناکات، خواپە ئومێد بە تۆیە، خۆت
بە جۆرێک خۆشەووستی ئەم کۆرە ناپاکە لە
دلی کچەکانم دەرپۆشەو مەھیلە لەبەر جاوی
دراوسێکانم نابرووم بەریت.

بە بیستنی رازو نیازەکانی باوگم بە
لەشیکی ساردەو بە ئارامی گەرامەو زۆرەرکەم
لەسەر چێگاکەم پالکەوتەم، باوگم کردنی ئەو
قەسەکانی کە بیستم بۆ من کێشە بوو، باوگم
راستی دەرکرد ئەگەر ئەو قەسەکانی بە خۆم
بووتایە مەحال بوو باوگم بکەم، بەلام ئێستا
کە قەسە خۆی لەگەڵ خودا دەرکردو منیش
بە ئەو پستراوی گۆیم لە قەسەکانی بوو، دانی
بووم کە ئەو راستییەکی دەلێت.

سەیری کاتێمەزەکانم کرد دەمزانای کە
ئێستا کامەرەن ھاتووتە سەر کۆلانەکانو
چاوم پێم دەکات، بێگومان لە خۆی دەپرسیت
بۆچی زیبا نەھات؟ ھەر بەم بێرکردنەو یەو
لەسەر چێگاکەم پاکشام، دەبوایە بەخێراییی
پروشتەم، چونکە لەوانەبوو پاسەکانم بەرێ
بکەوێتو بەجێمان بھێلێت، بەلام پەسەر
قەسەکانی باوگم نازاکی شەوانە ئەو
بیر دەھاتەو ئیدی پەشیمان دەبوومەو،
خواپە چی بکەم؟ ئەگەر کامەرەن بەراستی
دەست پێسو ناپەسەند بێت، تەواوی قەسەکانی
درۆی رەنگاوڕەنگ بێت، بەم راکردنە بۆ
عەقڵانەم تەواوی دەرگاگان لەسەر خۆم
دادەخەم، چەند جار لە گۆفارو رۆژنامەکاندا
چیرۆکی ئەو کچانەم خۆیندبوو یەو کە
لەمال رایان کردو، بەلام خۆشەم دلخۆش
دەکرد بەوێ کە چیرۆکی من جیاوازەو جگە
لە راکردن پێگایەکانم بۆ نەماوتەو، چونکە
باوگم بە ھێج شێوێکە رازی نایێت کە من
لەگەڵ کامەرەن زەماوەند بکەم، دەنگوت ئەگەر
کامەرەن مەبەستی کاری خێریوایە

ھەر لە سەرمەتاو بە
نەینیی پەییوندی
لەگەڵ تۆ نە

دەپەستە مېشكى تۆى تېك نەدەداو زۆر بياوانە دەھاتە پېشەو بۆ لای مەن خوازېيىنى دەكرەيت.

ئەو شەو تە بېيەنى خەو نەجوو جەوگەن، ھەرچۆنك بۇو تەنەم بېيەنى گەنگ بېدەم بە خۆم وت؛ كە يە جېئەجېكرەنى ئەم بېيە بۆ ھەمىشە ھەموو شېك لە مېشكە پاك دەكەمەو، نەزىكى نېومرۇبوو كە لە خەو ھەستام نازانەم كەى خەوم لىن كەوتېو، لە خوارو ھەمگە دەنگەك بېر گۆتەم دەكەوت وا دياربوو مېوانەم دەھات، دايكەم خەرىكېو مەلەكەى نامادە دېكرە بۆ خوازېيىيەكەى مەن كە دواى نېومرۇ بۇو، بە ھىواشې جوومە سەر ھادەمگەن سەپرى خوارو ھەمگە كەى باوگەم لەوئە نېبوو، وا دياربوو باوگەم لەوئە نېيە ھەناسەيەكەى ئېسراھىم ھەلگېشاو گەرامەو زوورەكەم جەوگەنى تەلەفۇنى كامەران بووم، جەوگەن نېيەكەم زۆرى نەخايانە كامەران تەلەفۇنى كەوتى؛ لە تەلەفۇنى گەشتىيەو قەسە دەكەم ئاخىر ژاومرۇكە لە دەوروشى ھەبوو بە دەنگەكەى لىسەرخۇ وتى؛ زېيا جې بوو؟ بۆجى نەھاتىت؟ دىتوانىت قەسە بېكەت؟

ھەناسەيەكەى ھۆلەم ھەلگېشاو وتەم؛ چۈنكە ئېتر پېويست بە راكەرنە ناكاتە

كامەران بە سەرسورمانىيەكەو وتى؛ مەپەستە جېيە؟ دىتەوئەت بېيەت پەشيمان بوويتمە لەوئە كە لەگەل مەن بېيەت؟

لە كاتىكە ھۆلەم دا بە دەنگەم وا نېشان بېدەم كە خۇشخەلەم وتەم؛ نا مەپەستە ئەو نېبوو پەستىيەكەى باوگەم رازى بوو كە ئېمە زەمەندە بېكەن بېكەم، دېئەن شەو خۇى ھاتە زوورەكەم پېئى وتەم كە بە زەمەندەمگەن رازىم، جەرى ئافەرمەنەيەكەى مەندووى كەردو، ئەو وتى؛ كە ھەر ئەمەرى دوانىومرۇكەى بېيەتە مالى ئېمە تا قەست لەگەل بىكات.

كامەران بە خۇشخەلەيەو وتى؛ بەرەستە؟ جەمەندە ھەلگېشاو خۇشە؟

لە كاتىكە كە قەسەكەم بېرى وتەم؛ ئەو نامادەيە كە ئېمە ھەر سەپەن پەيەمانەكە بېيەستەن، بەلەم مەرجىكى بۆ دانەوين.

كامەران بە تەندىيەو پەرسى؛ ج مەرجىك؟ بە خۇشخەلەيەو وتەم؛ مەرجەكەى ئەومە كە مەن ھەموو مېرەتەكەم بېخەشم وانە ھېچ شېك لە سامەنى ئەو بە مەن نەگات، ھەر بۆ ئەم مەپەستەش دەپەت ھەموو مېرەتە سامەنەكەى بىكات بەناوى خۇشكەكەمەو.

باوگەم وتى؛ ئەگەر ئەم مەرجە ھېول بېكەن دىتوان ھەر لەم شارەدا مەپەنەو ھاتوچۇش لە نېوانەمەندە ھەپەت.

كامەران دواى بېدەنگەيەكى زۆر وتى؛ بەلەم ئەو سەرومە مەفى تۆشە، باوگەم ناتوانىت تۆ لە مەفى خۇت بېيەش بىكات.

بەن دوودلى وتەم؛ سەرومە باوگەم بۆ مەن گەنگ نېيەو نامادەم لەبەر خاترى تۆ واز لەو مەفەى خۆم بېيەن، خۇ تۆش ھەمىشە

دەنگەكە گەنگى بە پارەگانى باوگەم نادەپتە مەن بۆ تۆ گەنگەم.

كەواتە باشتە وایە ئەم مەرجە ھېول بېكەن لە جەياتى ئاوارمەنەم ھەر لەم شارە مەپەنەو ئەسەر پەسى خۇمان رەوشتەن بېكەم بە ئاسودەيى بېن. گەتوگۇ تەلەفۇنىيەكەى مەن لەگەل ئەو بە بېيەستەن دەنگە دايكەم كە لە خوارو ھەمگە دەكرەم پەچرا.

دەمەزانى لە دلى كامەراندا ئاشوبىكى خراب بەرپە بوو، چۈنكە ئەو زەپەر لە ھەموو كەسەك باوگەم دەناسىو دەمەزانى ئەگەر بېيەركە بىكات، دەپەتە سەر.

لېدەنگەنى دلم زۆر زەپەرى كە، نەمەدەزانى ئاپا كامەران لەسەر بەلەن پەيەمانەكەى خۇى سورە يان نا؟!

بەلەم ديار بوو باوگەم لە مەن باشتە ئەو دەناسى، چۈنكە ئەو رۆزە بە دواو تەنەت تەلەفۇنىش نەكرە، ئەو شەو مەھدى خانەوادەكەى ھاتەن بۆ خوازېيىيە، مالى ئەوان دوو كۆلەن لە خوار خۇمانەو بوو، دايكى ئەو لە مېزىبوو بوو دايكى دەناسى، مەھدى كورېكى باشبوو، تازە خۇتەندى زانكۆ تەواو كەردىبوو، لە كۆمپانەيەكەى كارى دېكرە، ئەو بە پېچەوانەى كامەرانەو جەوى لى سوور نە دەكرەمەو ھەمىشە سەرى دادەخست، ئەگەر كامەران لە ژانەدا نەبووایە يەكسەر رازى دىبووم زەمەندەى لەگەلدا بېكەم، بەلەم ھېشتا ھەر ئومىدى گەرامەى كامەران لە دلدە مابوو.

پۇزانى دواى زۆر بە خەپرى تېپەرى، بەلەم ھېچ ھەلگەل كامەران نېبوو، مەھدى جەمەند جەركەى تەپەش ھاتەو خوازېيىيە مەنىش رازى بوونى خۆم بۆ زەمەندە لەگەلدا راگەيەند.

ئېستە ئېتر دلىيەووم كە كامەران لەبەر پارو سامەنى باوگەم مەنى دەويست، ھەر لەبەرەمەش بوو ھەمىشە دەپەگەت؛ كە لە شەوى راكەرنەكەمەندا ئالتونەكەى دايكەشم لەگەل خۆم بېمە، ئەو پارو ئالتونەكەى مەنى لا گەنگ بوو نەك خۇم!

بەلەم مانگى سەيەمى زەمەندەمەن ناچار بووم ھەموو شېك بە ھاسەرەكەم بېلەم، مەمەكە بوو جەمەند كەسەكەى گومان لېكراو تەلەفۇنىيەن بۆ مەلەو دەكرە، پۇزەك بۆ شت گرەن جوومە بازار كامەرانەم بېنى بە رەفەتارىدا وادەدەكەوت كە بە بېيەنى مەن سەرمەس نېبوو، ھەستەم كە دەمەكە جەوېرەم دەكەت، بە بېيەنى يەكسەر يادگارەيەكەى پېشورەم بېرەتەو، بەلەم خۆم بى ناگەردو بە لايدا تېپەرىم، بەلەم ئەو يەكسەر بەدوامدا ھاتو وتى؛ بە باوگەم وتېو كە ھەلەم بەسەر داواكارەكانتە دەپەن، جەگە لەمەش ناگادارى ئەومەش كە مەرجەكەى باوگەم تەنە لەبەر مەن بوو، ئېستەش پېتە دلىم؛ يان لە مېرەمەكە جەيا دەپەتەو، يان ئەو وئەنەى كە پېكەو گەرمەنەن لە گەمەكەدا بىلاوى دەكەمەو بەلەيەك

بەسەر مېرەمەكەدا دەپەنە كە ھەرگەز بېرى نەجەتەو، كامەران دواى وتى ئەم قەسانە بە خەپرىيە دوور كەوتەو مەنى بە مەتو خەمبارى بەجەن ھېشت، دەمەزانى ئەو مەروفە تەمەكەو شەپەنە ئەو جەو كەرانە بەدوور نېيە، ئەو رۆزە جەمەند سەمەتەك لە شەفەمەكاندا پەسەم كەردو بېرەم كەردەو، جەمەند نە دەكرە ژانەم تېكەپەت نامادەش نېبووم تا كۆتەپى ژانەم لە ترسولەزەدا بېمە، ھەر لەبەرەمەش زۆر بېرەنە جەمەند بۆ سەر كارەكەى مەھدى، بە خۆمە وتەمەرگ جەركەو شەپەنەش جەركە، يان ئەو مەھدى دەم بەخەشتە، يان لېم جەيا دەپەتەو، بەمەرحالە ھەرگەمەن بېتە خۇ لە ھەرەشەكەنى كامەران پەزگەم دەپەت.

مەھدى بە بېيەنەم زۆر سەرى سورماو بە مېرەمەنەيەو سەپەرىكى كەردەم، نەم دەزانى دەپەنە لە كۆتە دەست پې بېكەم، بەلەم كاتەك ھاتەمە سەر خۆم ھەموو شېكەم بەرەستە پې گەتو جەوگەن پېرېبوو لە ئەسەرن، دەمەزانى بە بېيەستەن قەسەكەم بە تەواوى نەپەمەتو تەو بوو، بەلەم لەبەرەمەش كە بەرەستەيەنە ھەموو شېكەم پې گەت نەپەستە كارەنەو خەپرى بەرەمەم ھەپەت.

مەن تەنەتە مەسەلەى راكەرنەكەشم پې گەت، دواى ئەو پې ئەوئە جەوگەنى وەلەم مەھدىم بەجەپەشتە رەپەشتە.

مەھدى تا سەن رۆز نەھاتەو بۆ مەلەو مەنىش ھەموو شەوئەك لە مەلەو دەھاتەو دەجوومە دېكرەم، بە ھەرەلە پۇزەك نەزىكى نېومرۇبوو كە ھاتەو باوگەشم لەگەل بوو، ئەو ھەموو شېكەى بە باوگەم وتېو، لەگەل باوگەدا بەرەسمە شكانەن لە كامەران كەردىبوو، پۇلەسەكەنىش بە يارمەتى باوگە كامەرانەن دۇزىيەو، كامەرانەش لە بېكەى پۇلەسە دانی بەودا نابوو كە بوومە ھۆى بېزارىو نەپەمەش بۆ مەن، بە تەپەتە ئەومەش دەركەوت كە تەلەفۇنە گومان لېكراوگەنى ئەم دوايە ھەر ئەو بوو.

ئەو شەو تە دەنگەكەى باوگەم لە لامان مېوان بوو دواى ئەوئە كە رەپەشتە مەھدى رەوى تېكرەو وتى؛

لەوانەيە بېزارەيەكەنى كامەران تەواو نەپەوئەت، پۇزەك لە پۇزانە دېسان دەست پې بىكاتەو، بەلەم ئېستە ئېتر خەپەلەم ئاسودەيەو دلىيەم كە ھاسەرەكەم مەنى ھەلەزەردوومە تا كۆتەپى تەمەنىش پېش بە بېزارىو نەپەمەشەكەنى ھەموو كەسەكەى وەگو كامەران دەكرەتو پېكە نادەت ھېچ كەسەكەى ژانەى خۇشمان لى تېكەدەت، ھېچ پەوئەكەمەنە ناكەت ھاسەرەكەى بە ھۆى ھەستەشەو پېشەنەيەكى ھەپەت، بەلەم تۆ كەسەكەى كە لە كاتە ھەستەشەدا تەنەتە عەقەت بەكار بېيەنەتو ئەپەرووى خۇتە بېزارەتو پې بە ھەموو ھەمەسە نەزەوومەكانتە بېيەت. مەن بە بوونى تۆ شانازى دەكەم، چۈنكە ھەمىشە لە دۇرەتەن كاتەدا باشتەن بېزارە داو!

په کیک له ګرنگترین لایه نه ګان
دایکانو باوګانې بهر ژن، به خټوګه ږی

مروف له سهرمتايي دمسټپيكرډني
 ژياندا توماري هزري وهك پهميهكي
 سبي وايه، هيچ جوړه سيفهتيكي تيدا
 تومارنمكراوه، نهوه كارپگمرى دموروبهره
 له سهرمتاي ژياندا كام كردارو كام سيفمت
 له هزري نهوهكانياندا توماردهكمن،
 سوودببخش، يان زيانببخش، واته
 مروفهكان له سهرمتاي ژيانياندا هملگري
 هيچ پهماميكي نادروست نين، ومكو درو،
 پوكوكينه، شمړنگيزو فيل و هممو
 پموشته ناپهسندمگان تا خودى خوځيو
 دموروبهرو مروفايهتي پي نازار بدات،
 يمكيك لهو ديارده ناپهسندانه كه
 بمشټوميهكي باو دمبيريټ نهويه كه
 ناودميريټ به وځپيكرډن، هم وشمبه
 له زارواوى ئينگليزيا به (Cheating)
 واته گزي، يان فيل، يان خهلهتانډن
 ناوژمند كراوه، هممه دياردهيهكي ترسناكه،
 پوژانه لهم جبهاندا بمشټوازي جياواز
 دمبيريټ، وهك فيلكرډني دسهلاتدار له
 ژيردمستهكاني، همرانمبر له كارهكي،
 هروښيار له كړپارهكاني... پهلام نهوى
 مهبستمه تيشكي بخمه سمر دياردهى
 فيلكرډن، يان وځپيكرډن تووشى همدنك
 له نهوهكان بووه كه ناودميريټ به
 خوځندكاران جا له ناستي خوځندني
 بمرمټي تا پهمانگو زانكوكان دگريتموه،
 هم دياردهيه به چمندها شټوه له لايهن
 تويزمرانهوه پټناسه كراوه، كه بريتيه له

ئەمشەو تەنیا جېم مەھىللە

يوسف واژەمى

بەس ھەناسەتم گۈل لىنى
بەسەرتامۇيى دلتەنگىدا زال نەم
مەرۋ گەر لىشەم دلتىرىنى لىم زىزو تۈۋرە
زۈيرىنى
بەم شۈۋەش بى بەتۈنى لىنكە
سەنكەم رازەنى
گروۋى كۈزەيى دلم زىركە
بە دەسرازدى نەۋىنى خۇت نەم ساۋايەم بۇ
زنجىركە
چۈتكە ھەرچۈن بى لەگەلم بى تۈيىم
بىزنى ژانە زىانى گىانە ھەر بە
يەكجارى نەمانە
ئەمشەو تەنیا جېم مەھىللە
دەبا غۇرىت سىرم نەكا
بايىن تۈيى ۈرۈم نەكا
نەۋەندە پەردى جگەرم رەش نەكا داخ
بانەۋەندەش
لەدەردو ژان بىزار نەم
بانەلەم ناخ لە دەستى ناخ
خۇشەۋىستەم
بە نىكەسىم مەسىتەرە
بە تەنیا دامەتتى لىرە
يا بەس جامى دلم بگۈلىۋ
ژانى دوۋرى دابىرائى لىھەلقولىۋ
بە دەرياي بىيىنۋ بايائى خەمداچم
نەۋەكۈ گرى ھەناسەم
نەم دارستانو جەنگەلەي دەۋرۈبەرم
پسوتىنىۋ
خۇشەم تىياچم

نازىزەكەي دلۋ گىانم
ئەمشەو تەنیا جېم مەھىللە
با خەم دلم وىران نەكاۋ گىانم ژانم لى
تال نەكا
با لەشكىرى تارىكىستان خۇيىم بەسەرا زال
نەكا
با گىزەلۈۋكەي غەرىبى گىزۇم نەكاۋ
رەشەباي نەم بايائە خەمىلاتم جەنجال
نەكا
جېم مەھىللە
نازىزەكەي
مەرۋ چۈتكە بە دوۋرى تۈ
شەۋگەرم تارىكتىر نەبىۋ
رەگەي بەردو ناسۇ جوۋىم
توۋلانىۋ بارىكتىر نەبىۋ
تەنبايى تىكەم لەشكىنىۋ رەنگو رەگم
دەرنەھىنى
نازانى بەم شەۋەزەنگە دلم تەنگەۋ سەرم
زەنگەۋ سىنەم جەنگەلى پىر جەنگە؟
جېم مەھىللە
بۇجى بە شەۋىش بىدارىم، جەما لە
خەۋىش بىزارىم؟
مەرۋانەرە رەشى چاۋم لەگەل رەشى
رانەھاتوۋم
ھەر جەندە لىۋم بە بارە بە بەزارە
بارتەھاتوۋم
لەگەلم بە
تەنبا تىرەيى بىيىمەكەت ھاۋدەنگم بىت
خۇشەل نەم

نەۋەكەنمانن، ماندوۋونىان جىگەي رىزە
كە دەتۈنن رۆلەكەنەي بەشۈۋەكە
پەرۋەردەمكەن كە دىاردەي قۇبىيەكە
بەشۈۋەكە بىزاروۋ نادروست
تەماشابكەن، گرنگە پەرۋەردەكاران ئەۋە
بزانن ھىچ دىكۋ باۋكەك شادمان نىيە
كە نەۋەكەنى ئەۋان بە ماندوۋونو
شەۋنخوۋنى پەكەنى خۇيىندىن دەپىن،
كەسانىكىش دەگەنە ھەمان پەۋ پاىە
بە فېلۋ كارە نادروستەكەنەي، ئەم دوو
نەۋەيە لە ج ياساپەكە پەۋايە بە يەك
چاۋ تەماشابكەن؟!

گرنگە نەۋەكەن خاۋەنى
كەسايەتتەك بىن كە دوۋر بىت لە
دىاردە نادروستەكەن، ھەمىشە رىگە بىن
لەم جۆرە دىاردانە، گرنگە بزانرەت لە
كام خۇيىندەكارەيت، ئەۋ خۇيىندەكارەي
كەسايەتتەكەي دروستى بۇ خۇيى بىت
ناۋەۋ بەھەرەكەنى دۈزۈۋەتەۋەۋ ناراستەي
بىرگەندەۋەكەنى دروستەۋ لە پىناۋ
راستگۈيى ۋ ھەستەردن بە بەرپەرسىارەيتى
دەۋى، ياخۇد ئەۋ خۇيىندەكارەي ھەلگەي
بىرۈكەي خرابوۋ ناپەسەندەۋ بى باكانە
كارەكەنى ئەنجام دەداتو بۇ گەيشتەن بە
ئامانجەكەنى يەك لايەنە بىر دەكەتەۋە،
لايەنەكەنى تر فەرامۇش دەكات، پەنا بۇ
فەلگەردن خەلەتەندىن دەبات.

مامۇستايان پەرۋەردەكاران
ماندوۋونىان بەرز دەنرخىنرەيت، بەلام
يەكەكەن لە لايەنەكەنى دىكە، كە گرنگە
نەۋەكەن ئاشنا بىكەن كە ئەم دىاردەيە
جەندە قىزەنەۋەۋ جەندە زەرمەندە بۇ
كەسايەتەي؟ سزاكەنى ئەم دىاردەيە جىيە
لە ۋوۋ ياساپەۋە؟

راگەياندەكەن لە رىگەي دراماۋ
شانۋەگەريپەۋە ئەم دىاردە ناپەسەندە بە
نەۋەكەن ئاشنا بىكەت كە ج كارىگەريپەكەي
ھەيە لەسەر كەسەيتەي؟ زۆرچار دەينە
قوربانى كارە فېلاۋيەكەنەي بۇ ھەتا
ھەتايە دەپتە باجى كارە ناپەسەندەكەنەي
بەدەن.

ئەۋ بىرۋانامانەي بە ھەۋلۋ تىكۈشانو
ماندوۋونو كۆلەندەۋ بەرنامەپىزىۋ
شەۋنخوۋنى نارامگەريۋ بەردەۋامبۈۋو
ھەستەردن بە ھاۋكارى دايكانو باۋگان
ۋ مامۇستايان ھاۋزىنەكەنەي بە دەست
ھىنراۋ، تەنبا خاۋەنەكەنەي نىرخەكەي
دەزانن، بۇ ھەتا ھەتايە سوۋد دەپەخىشەيت
بە خۇيانو دايكانو باۋگانو مامۇستايانو
ھاۋزىنەكەنەي، بە ھاۋكارى ھەموۋمان دەپىنە
خاۋەنى نىشەتەنەكەي ھەموۋ رەۋشە بالاکان
جىگەي رەۋشە ناپەسەندەكەن دەگەنەۋ.

ئا: نېرگىز ئەحمەد

ماسسولكەكانى خۇت رەق مەكە

شۇڧىرەكان لە ماتۇر سوارەكان تورە دەبن. ئەوانەى بە شىۋەيەكى ناپاساىى دەمىرنەمە. بە ھەمان شىۋە خەلگى لە شۇڧىرو شۇڧىر لە خەلگى توورە دەبن. كە دەمىتە ھۇى دواكەوتن بۇ سەركارو شۇڧىنى مەبەستىيان.

* توورەمبون لە يارىيەكاندا.

لەوانە تۇپى پى، تىنس، مەلەگردن. بە جۇرەك خەلگى لە دۇى يەكلى ھاندەندەن توورە دەبن. ئەمەش بە ھۇى رەچاۋنەگردنى خالە ياسايەكانەومىيە، تا كار دەگاتە شەروپىكاندان.

* خالىكى دىكە بىيەلنى خەلگىيە لەگەل دەورەبەرو بەرامبەرى خۇى، گەر تۇش چاۋەروانى ئەۋە دەكەيت، خشتەى كاتەكانى خۇت لەسەر خشتەى كاتەكانى خەلگى رېكەخەيت. ئەۋا دۇنيابە ئەۋا كات بە دوو چاۋ ناپىنىتو بە خۇت دەللىت، من ماھى خۇمە، توورە بېم. چونكە ئەۋە دوو كاژىرە منى لە چاۋەروانىدا راگرتوۋە.

* لەوانەيە دوابەدۋاى ھەر قۇناغىكى توورەمبونو رەقتارىكى توندوتىز، بە خۇت بللىت، بەزمىت بچووللىتو بەزمىت بە خۇتدا بىتەۋە.

خەم بۇ خۇتو ئەم بخۇيت. پاشان كەسەش نىيە ۋەكى پىكات دۋاى ئەم پەشىمان بوونەموت.

* بە توورەمبى ناتوانىت بە شىۋەيەكى روونو ئاشكرا، بىر بىكەتەۋە. بۇيە دەتمەۋىت لە رۇشنىرى بېبەرى بىت. ئىدى بۇ دركى ئەۋا خالە لاۋازو دىۋانە ناكەيت، لەوانەيە بە خۇت بللىت، مۇڧ ھەلگى توورەمبونە. ئەم بىانۋە بۇ خۇت داتاشىو بللىت، "مۇڧ پىۋىستى بە توورەمبونە".

* كاتىكەش باسى ھۇكارىكى سىستىو لاۋازى توورەمبىمان بۇ كردن. دەمەۋىت بە كورتى تىشك بىخەينە سەر ئەم لايمەنە،

* ئەۋانەى دىلخۇش توورە نابن،

ئەۋانە ئەۋا كەسانەن چەند تايبەتمەندىيەكان لە بىرو كردارو ناكارى خۇپاندا سەپاندوۋە. ئەۋا كەسانەى

خۇت مەدە ماسسولكەكانت رەق بېن بى ھىچ سوود ۋەرگرتنىك. ھەمىشە ھەموو جموجوۋلەكانت بىخەرە ژىر چاۋىرىيەۋە. ھەر دوو دەستو ماسسولكەكانت، شلو نەرم بىكە، ماسسولكەكانت رەقو جىر مەكەروە لە ھەلگرتنى كىلۇگرامىكدا كە ۋا ھەست بىكەيت سەد كىلۇگرامت ھەلگرتوۋە، چونكە بە راستى شلەۋزانو ئالۋىزو ناچىگىرى دەروونى بەردەۋام، لەگەل جىيەنى ناۋەۋەدا كە ئاشتىو تەبايىو ئاسۋودىيە، خۇى بۇ خۇى نەپنى تەندروستى مۇڧو تەمەندىرىيەتى. بىگومان لە ھەمان كاتدا نەپنى جوانىو تەۋاۋا كاملى مۇڧە...

خوپنەرى نازىز، مۇڧە ديارو نەرمەكان، ئەۋانەى سەدان سالە ئەم دىنبايەن جىيەشتوۋە، بەلام بەرھەم ۋانستو زانىيارىيەكانىيان، لە لاى ئىمە سەدە بە سەدە بە نەمى ماۋنەتەۋە ھەمىشە سوۋدىيان لى ۋەردەگىر.

* لىرەدا بە گرنگى دەزانم بە كورتىو پوختى، چەند ھۇكارىكى توورەمبون بىخەمەروو. بىگومان لاى ھەمەۋان ئاشكرايە. مۇڧ توۋشى گرۇبونو ۋاۋوبوۋنەۋە دەمىت. ئەمەش لە لاىەن ماسسولكەكانەۋە توۋشى ھەلچوونى دەروونى دەبىتەۋە. بەلام ئەم گۇرانانە، لە ناۋچەيەك، يا ۋلاتىكدا لەگەل پىشەۋ ۋلاتىكى دىكەدا جىاۋازە. لە كۆمەلگەكانىشدا لە مۇڧىكەۋە بۇ مۇڧىكى دىكە جىاۋازە. بۇيە ئەم چەند خالە دەخەينەروو،

خالەكانى توورەمبون

*

ھەندىجار مۇڧ باۋەمبون بە خۇى لە دەست دەدات. لە كاتىكدا ئەمە كۆمەلگەيەكى بىنەرتى مۇڧەۋ خۇشى ناگادارى ئەم لەدەستچوۋنەيە. بۇيە دەمىت ئەۋە بزانىن تۇ ناپىتە ئەۋا كەسەى كە بتوانىت خەلگى بەرپوۋە بىيەيت، لە كاتىكدا خۇت پىۋىست بەۋە ھەمىت خۇت بەرپوۋە بىيەيت. ئەمەشت بى ناكىت. مەگەر خۇت ژىنى خۇت بەرپوۋە بىيەيت. ھەر لەبەرئەۋەيە رىگە بە

توورەمبون لە ناو ئۆتۆمبىلدا،

بەشى دوۋەم كۈتايى

دايك چۈن دەپنە سەرچاۋى زىرەكى مىندالەكمى

لە ھىچ پۈۋىمكەۋە خۇيان خەرىك ناكەن بە دانگەرىيەۋە. كاتىك بېيىن خاۋەنى دەسكەۋىتىكى مەزىن، بە مافى سەرمەكى ئەۋ كەسەى دەزانى دىخۇش دەيىن. بىر لەۋە ناكەنمەۋە كە ھەمۋو كەسەىك لە پۈۋى دارايىيەۋە يەكسان بېت. نە گەلەيى لە كەس دەكەن، نە رەخنە لە كەس دەگىرۋە نە بە خراپى باروگوزەرانى كەسانى دېكەش خۇشحال دەيىن. ھىندە سەرقالى كارى خۇيان، بە جۆرىك نازان دراۋسىكانيان خەرىكى چىن. ئەۋانە باشتىن كەسەى كە خۇيان خۇش دەۋىتو لە دەرفەتەكاندا گىرنگى بە پىشكەۋەتنى خۇيان دەمەن.

* توۋرەبۈۋەن لە پۈۋاۋو كارۋىتەك كە لە سەروۋ دەسەلاتى تۆۋەنە. لەۋانەيە سىياسەت، پەيۋەندى دەرىكى، يان ئابۋورى بە دلى تۆ نەبىت. بەلام خۇدى توۋرەبۈۋەن ئابىت بە گۆرۈنكارىيى ھىچ شىتەك.

نەم چەند خالە چەند ھۆكارىكى زۆر كەمبۈۋەن لە توۋرەبۈۋەن كە شىتەكى خەرمانىكە. بەلام ئىمەى مەۋف ئابىت ئەۋەمان لە بىر بېچەت كە ھىچ توۋرەبۈۋەنەك، ئاتۋانىت ياساى ھىچ ۋاتىك بگۆرەت. بېگومان ياساش بە دلى ھەمۋو لايەك نىيە. بۇيە توۋرە دەيىن. ئەمەش ئەنجامى بېدەسەلاتىيە. بۇيە گوتراۋە، ئارامگىرتن تالە، بەلام بەرھەمەكەى شىرىنە.

* ئەنجامو بەرھەمەندى لە ھەلىۋاردى تۈرەيىدا:

- ھەر كاتىك بە ھۆى گىرەتو ئاستەنگو سەختىيەكەۋە، توۋشى تەنگەۋە قەيرانىك بوۋىت. ھەسەت بە بېيۋايىۋو شەكەتىۋ دارمان دەكەيت. دەكرىت قىنو توۋرەيىت ھەلئەرىزىت. لەم بارمدا لە بىرى ئەۋەى بەسەر ھەستەكانتدا زال بېت. قىنو توۋرەيى دەپىت بە چىگرەۋەيەن.

- توۋرەيى دەتۋانىت بېيانۋەيەكى ئاراستەۋخۇ بېت بەۋەى كە دەلەن، چى بىكەم ئاتۋانە بېدەنگ بەم. بە دەستى خۇم نىيە. بەمچۆرە ئەم ئاكارە ئازىرانەى خۇت بە ئاكارىكى ژىرانەى دەزانىت.

- لە كاتى توۋرەبۈۋەن كارىك بۇ خۇت ئادۋزىتەۋە. بۇيە خۇلەكى ساتەكانت لە كارى بېسەروپەردە بە فەيرۋ دەدەيت. ئەۋەى دەپنە ھۆى توۋرەبۈۋەن، پىشكەۋەتن لىۋى دوۋرە پەرىز دەپىت. بەرھەمەند دەمىنۋو بەزمىيان بە خۇياندا نايەتەۋە. رەقۋ قىنىان لەگەل خۇياندا نىيە. ئەگەر لىيىيان بېرسىت، ئايا تۆ خۇت خۇش دەۋىت؟ لە ۋەلامدا دەلەن، ھەلەت خۇم خۇش دەۋىت. ھەمۋو پۇژىكى نۆى، بە پۇژىكى شادىبەخىش دەزان.

ژماردن لە بەردەمىدا، ھەمۋو شىتەك بە دەنگىكى بەرز لە بەردەمىدا بزمىرە، پەرسىارى لى بىكە چەند يارى ھەيە؟ پەنجەكانى دەستى ژمارەيان چەندە؟ سالىك چەند مانگە؟ پاشان ئەۋە بە دى دەكەيت كە لەبەرگىردى ئەم زانىيارىانە ھانى دوۋبارە كىردەۋەى دەمەن، ئەمەش دەپنە ھۆى گەشەگىردى زىاترى زىرەكى مىندال.

كىتەپ... ھاورپى ئەمپۇۋ سەيىن، ھەمۋومان سۈدى خۇيىندەۋە دەزانىن بە نىسبەت مىندالەشەۋە خۇيىندەن ۋادەكات پەيۋەست بېت بە كىتەپو دەنگى بە سۆزى خۇتەۋە، ھەروەھا ھاندەرىشى دەپنە لە داھاتوۋشدا پابەند بېت پېيەۋە، باشتىر ۋايە لە كاتى خۇيىندەۋەى چىرۋىكىدا ناۋى مىندالەكە بىخەيتە شۈپن ناۋى ئەۋە كەسەى پۇلى چىرۋىكەكە دەگىرەت، بەمەش زىاتىر چىز لە چىرۋىكەكە دەپنەت، زىاتىر گەشە بە داھىنانو بىرگىردەۋەى دەمەن.

پىنمايى بۇ مىندالانى كەم تۈانا سىن سالى بەرەۋ سەر، - ياساى ۋىنە،

ھەمۋو ۋىنەكانى خىزانەكەتان لە ئەلبومىكىدا كۆبەردەۋە، پاشان پىشانى مىندالەكەى بىدە با سەيىريان بىكاتو بېيانناسىتەۋە لە كاتىكىدا ئەگەر كەسەىك لە ئەندامانى خىزان لە رېگەى تەلەۋىنەۋە قەسەى لەگەل مىندالەكەدا كىرد لەۋ كاتەدا ۋىنەى ئەۋە كەسەى قەسەى لەگەلدا دەكات پىشانى بىدە بۇئەۋەى يارمەتى بىدەيتو بىتۋانىت پەيۋەندى نىۋان ۋىنەۋە رەنگ بە يەك بگەيەنەت، ھەروەھا دەتۋانى ۋىنەى ئازەلە مالىيەكانى دەۋرۋەرت بگىرەتو داۋاى لىيەكىمىت ئاۋەكانىيان لەبەر بىكاتو تايەتەندەيەكانىيان بزانىت، زىيانىشى نىيە گەر تۆ لاساى دەنگى ئازەلەكانى بۇ

بىكەيتەۋە، چۈنكە ئامانچى تۆ گەشەپىدانى ژىرى مىندالەكەتە، بەلام دەپنەت ۋىرەيىت لە چۈننىيەتى لاسايىكىردەۋەى ئازەلەكان بە دەنگىكى لەسەرخۇ كە نەبىتە ھۆى ترساندىن، ۋىپرى گەشەگىردى زىرەكى دەپنە ھۆى پەۋاندەۋەى ترس لاي مىندال، دانانى دوۋ ۋىنەى ھاۋشىۋە لەبەردەمىداۋ داۋاى دۇزىنەۋەى ئەۋە جىۋاۋزىيە لىيەكە كە لە نىۋان ۋىنەكاندا ھەيە ئەم كاردش تۈاناي تەركىزگىردىۋو رەبۋونەۋەى زىاد دەكات.

- كاتى نوۋستىن، پىش نوۋستىن لە باۋەشى بگەرۋە كەمەك لە تەنىشتى دابىنىشە پەرسىارى لى بىكە دەربارەى پۈۋاۋە خۇشەكانى ئەۋە پۇژەى، تەنانت ناخۇشەكانىش، ھەروەھا ھۆكارى ژماردىن بۇ رۈۋىبگەرەۋە بۇئەۋەى ھەست بىكات تۆ ئادۋاساتەكانى پۇژ بايەخى بېدەدەيت.

- بۇ دەردەۋەى مال، لە مالەۋە بەمچىى مەھىلە بۇئەۋەى ھەست بە بىزارىۋو گۆشەگىرى نەكات، بۇيە لەگەل خۇتدا بېيە دەردەۋە تەنانت بۇ سۆپەرمارگىتىش، چۈنكە بېيىنى پۈۋوخسارى ئەناسراۋى ھاۋلاتيان دەپنە ھۆى ئاسۋودەيى مىندال گەر بۇ كاتىكى كەمىش بېت، كۈرتە باسكى ئەۋە شتانەى بۇ بىكە كە مىندالەكە لە رېگادا بەرجاۋى دەكەۋىت، چۈنكە لەۋ كاتانەدا مىندال لە پۈۋى دەروۋىنىيەۋە لە ھالەتتىكى ۋەھاۋايە بە ئاسانى بىتۋانىت زانىيارىيەكان لەبەر بىكات داۋاشى لىيەكە ھەۋلىدات رەنگى شتەكانى دەۋرۋەبەر لەبەر بىكات. بۇئەۋەى جارىكى تر بېيانناسىتەۋە بۇنەۋەنە رەنگى مېۋەكان، يان ئۆتۈمىل، يان جىۋبەرگەكان ۋەك (كراسى زەرد، سىۋى سۈۋر، ئاسمانى شىن، گەلاۋ سەۋزۋ... ھتە).

خوۋە كۆمەلەيتىيە پەسەندەكان ئاراستەى بىكەن، بەبى ئەۋەى سزادانەكە بېيىتە ھۆى ئەۋەى متمانە لە مندالەكە بسەنئەتەۋە ناۋمىدى بىكات، بە ھۆى ترساندەۋە بىت، يان لە گرنگى بى ئەدانى مندالەكەۋە بىت، ئەۋەىش لە ۋانگەيەكەۋە كە دايكو باۋك زۆرچار لە دۇنيا بوۋنى خۇيانو گومان باشىيان بەرامبەر مندالەكانىيان گرنگى نادەن بە پەرۋەردەكرىيانو پاشان ھەست دەكەن مندالەكانىيان بەۋ شىۋمىيە نەبوۋە، بەيچەۋەنەى گومانە باشەكانى خۇيانەۋە بوۋە.

چارەسەر:

ئەگەر دەتەۋىت بەسەر ترسى مندالەكەتدا زال بىت، ئەۋە پىۋىستە ۋاز لە مندالەكەت بېيىتى لە كاتىكدا كە ھەست بەۋە دەكەيت كە مندالەكە دوۋچارى ترسو تۇقاندن دەبىتەۋە، لىتى گەرئى با بە ئازادى بى ترس گوزارشت لە دەروۋنى خۆى بىكات، پاشان بە ھىمىنيەۋە ئەۋەى دەتەۋىت بەشنىيەى لە مندالەكەى بگەيەنە، لىرەدا دوۋچار سوۋدەمەند دەبىت، ھەم مندالەكە بە گۆيت دەكات، لە ھەمان كاتىشدا مندالەكە لە تۇقاندن دوۋر دەخەيتەۋە.

دايكانو باۋكان دەتۋانن خۇيان لە ترساندىنى مندالەكانىيان بپاريزن لە كاتى پەرۋەردەكرىياندا، ئەۋەىش لە رېئى گرتەبەرى ھۆكارەكانى پەرۋەردەى دروستەۋە، ئەۋەىش بە ئاراستەكرىنى مندالەكانىيان بە سۆزو خۇشەۋىستىو لەسەرخۇ، دوۋر لە گيانى ھەلچوۋون تۇقاندن ھەلئىۋكەۋى دىلپەقەنەۋە سەرزەنشترىن، كە ئەم جۆرە ھەلئىۋكەۋەتەنە ھۆكارىكى سەرەكىن تا مندالەكە متمانەى خۇى لە دەست بىداتو لە ژيانى ۋۆزانەدا دوۋچارى ناۋمىدىۋ رەشېنى بېيىت.

لە كۆتايىدا پىۋىستە ئامازە بەۋە بىدەم كە مندالەكەل گەۋرەبوۋنىدا بە شىنەيى ئەۋ ترسە ئاسايىيەى نامىنىت، كە پىشتر ئامازەمان پىدا، بەلام ئەگەر ئەۋ ترسە گەيشتە رادەى تۇقاندن بە ئاشكرا لە مندالەكە بەدى كرا، ئەۋ ئەۋ ترسە لە مندالەكە دەبىتە نەخۇشى، واتە ترسەكە لىرەدا لە ھالەتلىكى ئاسايىيەۋە دەبىتە نەخۇشى، ئىتر لەم ھالەتەدا پىۋىست بەۋە دەكات كە دەستبەجئ مندالەكە بگەيەنە لاي پىزىشكو پىسپۆرە تايەيتىيەكان ھەتا بىتۋانن چارەسەرى گونجاۋيان بۇ بىدۆزەۋەۋە ھاۋكارىيان بىكەن. سەرچاۋە: ئىنتەرنىت.

بىت تا لە ۋانەكانى دا شىكست نەھىنىتو سەرگەۋەن بەدەست بېيىت، ئىتر لىرەۋە ۋۆلۋ كارىگەرى پەرۋەردەكار زۆر گرنگە لە ۋوۋى ھاندانى قوتابىيەكانىيان بۇ كۆشكرىن لە ۋانەكانداۋ بىرىنى قۇناغەكانى خۇيىندن بە سەرگەۋەتۋىي.

ھەرۋەك لە تۆيىنەۋەكاندا دەرگەۋەتۋە كە ترس لە لاي قوتابىيانى كچ زياترە لە رەگەزى بەرامبەر، كە ئەم ترسەش زياتر لە تەمەنى سى سالىيەۋە دەست بى دەكات، ئەگەر لە پىش ئەم تەمەنەدا مندالەكەى بە ماركىك بگەۋىت ئەۋە بەبى ترس يارى لەگەل ماركەدا دەكاتو ھەۋ دەدات دەستى لى بىدات، لەگەل ئەۋەى مندالەكە تەمەنى بەرەۋە گەۋرە بوۋن دەرۋات ئىتر ماناۋ واتاى ترس دەزانىت، كە ئەمەش دەگەرئەۋە بۇ زىاد بوۋنى ئەزمۋونى مندالەكە، پىۋىستە ئەۋەش بزانىن كە زۆرەى ئەۋ مەترىسيانەى لە لاي مندالەكە دروست دەبىن، ھالەتلىكى نا بابەتىۋ ناۋخۇيىيەۋە پەيۋەندى بە ئەندىشەۋە خەيالىۋە ھەيە، ھەركات خەيالىۋە ئەندىشە لە لاي مندالەكە زۆر بوۋ زياتر ھەست بە ترس دەكات، لەبەرئەۋە لەسەر دايكانو باۋكان پىۋىستە كە ھەۋل بىدەن بۇ دوۋرخستەۋەى مندالەكانىيان لەۋ ئەندىشەۋە خەيالىۋەى كە دوۋر لە راستىيەۋە، مندالەكانىيان تى بگەيەنن لەۋەى كە جىياۋازى ھەيە لە نىۋان ۋاقىعۋ خەيالىدا.

ھەندىك لە دايكو باۋكان ھەلەيەكى زۆر گەۋرە بەرامبەر مندالەكانىيان ئەنجام دەدەن، ئەۋەىش ئەۋەيە كە بە شانازىيەۋە ترساندىن ۋەك فشارىك بەكار دەھىنن لە بەرامبەر مندالەكانىياندا ھەتاۋەكو بەگۆيىيان بىكەن! ۋەكو دەللىن: شىرىنى مەخۇ نەخۇش دەگەۋىت، بەلام مندالەكە زىرەكۋ وريكان ھەر زوۋ نەيىنى ئەم جۆرە بانگەشانە ئاشكرا دەكەن! ئىتر لىرەۋە كىشەيەكى زۆر گەۋرە سەر ھەلدەدات ئەۋەىش ئەۋەيە كە مندالەكە متمانەى بە دايكو باۋكى نامىنىت!

ئەۋەشى كە زۆر قورس و نەگونجاۋە جىياۋازىۋ جىا كرىنەۋەيە لە نىۋان ترسو تۆلەدا لە پەرۋەردەكرىنى مندالەكە سزادانى مندالەكە لە بەرامبەر ھەر سەرپىچىيەكدا دەبىت سزادانەكە نەگاتە ئەۋ ناستەى كە بېيىتە ھۆى تۇقاندنى مندالەكە، بە پىچەۋەنەشەۋە نابىت سزادانەكە ھىندە كەم بىت، كە مندالەكە بەبى بايخە سەمىرى بىكات، واتە بە شىۋمىيەكى گشتى دەبىت سزادانەكە مامناۋەند بىتو تۋاناي ئەۋەى ھەبىت كە مندالەكە بەھىز بىكاتو بەرەۋە رەۋشتو

سلاۋ دايە

ۋ. فەرىد ھەمە غەزىز

سلاۋ... بە رۇچىك كە ۋەك ئاسمان شىن بىتو ۋەك دەريا پاكۋ زولال...
سلاۋ... بە دەستانىك كە پالپىشتو پەناى ھەمىشەيىن...
سلاۋ... بە چاۋانىك كە ماقولترىنۋ گەۋرەترىنى چاۋانى دىيان...
سلاۋى من لە تۆ... ئەى ئاستانەى بەزەيۋ ئەى سەرپەناى خۇشەۋىستىۋ ئەى تروپكى سۆز...

سلاۋى من بۇ تۆ ئەى دايەگىيان!
تەنھا دەتۋانن عەشق لە دەستە مېھربانەكانى تۇدا بىدۆزىنەۋە... خەزانى نىگاكانى من، لە خەزانى نىگاكانى تۇدا جىگىر دەبىن. تۆ تەۋاۋى ساتەكانى تەۋى، لە شەۋەى ژيانى منىت... ناۋى ژيانى تۆ، پاكترىن ۋەشى جىھانە ئەى دايەگىيان.
بى تۆ بوۋن، واتە تەنھايىۋ ساتەكانى بى تۆيى، سىخناخ لە تەنھايى. من شەۋانە بى تۆ، لە ماسىيە سوۋرەكەى ھەۋزى دراۋىكەمان، تەنبا ترم. خۇزگە پىش رۇيشتىت، ئەزمۋونى تالىۋ سوپرىۋ ساردىي بى دايكىيت بۇ من باس بىكرىايە... لەۋانەۋە قەدرى ساتەكانى بى تۆيىم بزانىيايە. من بى تۆ، لائەكەم پىرپە لە بۇنى عەترى تۆ... ئەى دايكە كۆچىرەۋەكەم.
سەرچاۋە/ روزھاي زندگى.

پېئويستت بە بەرد ھەيە؟

ئا/ بەرزان ئەبوبەكر

دەربەتتەنەھەدو بېخەينە سەر كورسيەكەى
خۆى؟!

بازرگان بە بېئىنى ئەم ڕووداو
يەكجار خەمبار بوو، ماوەيەك بە
سەرسامى ڕاوستا، باوەشى بە منداڵەكەدا
كردو داواى لېيوردنى لېكرد...

پاشان باوەشى بە منداڵە ئىفليجەكەدا
كردو لە چالەكەدا دەريھناو خستىيە
سەر كورسيەكە، دەسپىكى لە گىرفانىدا
دەريھناو بىرنەكانى بۆ پاككردەو، كە
بە ھۆى كەوتنە نىو چالەكەو دووچارى
ھاتبوو...

پاشان منداڵەكە زۆر سوپاسى
بازرگانەكەى كردو لى پىرسى، ئىستا
دەبىت مەن جى بىكەم بۆ چاككردنەھەى
ئۆتۆمبىلەكەت؟

بازرگانەكەش وەكو كەسكى مېھربان
دەستى بە سەريدا ھىناو وەلامى داھەو،
كورى شىرىنم خەمبار مەبەو شتېكى
ئەو تۆ نىيە، ئۆو خۆش بىن، ئۆتۆمبىل
شاينى باسكردن نىيە...

ئەوھەش كە جىگەى سەر سورمان
بوو ئەوھىو، كە بازرگانەكە بىريدا
ئۆتۆمبىلەكەى چاك نەكاتەو، بۆئەھەى
ھەر كات سەيرى كرد ئەو يادەورىيەى
بىر بىتەو، ھەروھەا بۆئەھەش كە ھىج
كەسكى دى ناچار نەبىت بەردى تى
بگىرەت تا ئاۋرى لى بەداتەو...

لە راستىدا ئىمە لە ڕۆژگارېكىدا دەۋىن،
سەرقالى خەمەكان تىايدا يەكجار زۆر بوو،
ھەموو ھەولى كۆكردنەھەى سەروەتو سامانىن...
وا گومان دەبەين تا سەروەتو سامانمان زۆر
بىت، بەختەورمان زىاد دەبىت!

نازانىن كە بەختەورى لە زۆرى
سەروەتو ساماندا نىيە، چەندىن كەس
ھەيە لەم ژىنەدا خاومنى سەروەتو سامانى
بى شومارن، بەلام خاومنى بەختەورى
نەين...

لە كۆتايىدا دەلەين: ڕەنگە زۆر كەس
ھەبىن پىويستيان بە ئاۋردانەوھەك
ھەبىت: بەلام كەس ئاۋرپان لى نادانەو،
تەكايە با چىدى پىويستت بە بەرد نەبىت
بۆ ئاۋردانەو لە ھەزاران و بىنەوايان...

بە بازرگانەكەى گوت: (زۆر بە داخەو،
بۆ ئەو ڕووداو، بىمبۆرە...!)

لە راستىدا مەن نەمەدەزانى ج
كارىك بىكەم، لە بەيانى زووھەو لەم
شۆينەدا وەستاوم، چاومى كەسكى
ئاۋرم لېداتەوھەو لايەكەم لى بىكاتەو،
بەلام ھىج كەس وەلامى نەدامەو،
تەنھا كەسكى بە دەمەوھە نەھات...
پاشان لەگەل ھەلومىرنى فرمىسەكانى
نامازەى بۆ ئەوھەرى شەقامەكە كرد،
كوپىك لە سەر زەويەكە كەوتىو،
دواتر بە دەم گريان و ھەنسكەو بەرەو
لاى كورپەكە ڕۆيشتو گوتى: ئەم كورپەى
لە نىو ئەم چالەدا كەوتووە بىرامە!

ئەو ناتوانىت بە ڕىگەدا بىروا،
قاچەكانى بە تەواۋى لە كار كەوتوون...
لەگەل ئەم بىرايەمدا لەم ڕىگەيەو
دەريشتىن، پالم بە كورسيەكەيەو دەنا،
لە ناكاو ھاوسەنگى كورسيەكە تىكچوو،
كورسيەكە لە دەستم ترازو كەوتە ئەم
چالەو، مەيش زۆر ھەولمدا بەرزى
بىكەمەو بىخەمە سەر كورسيەكە، بەلام
نەمتوانى، دەستم لە زۆر ئۆتۆمبىل ڕاگرت
تا يارمەتىم بەدەن، بەلام كەس نەوستا،
براكەشم لەو چالەدايە، ئىدى دەبوا
مەن چىم بىكرەيە تا كەسكى ئاۋرم لى
بىداتەو ھاوكارىم بىكات؟! تەنھا ڕىگەيەك
كە بە بىرمدا ھات بۆ ڕىگاركردى بىراكەم
ئەوھىو كە بىردىك بىگرمە ئۆتۆمبىلەكەى
خاوم ئۆتۆمبىلەكە لەبەر ئۆتۆمبىلەكەى
خۆى ڕابووھەستىت و حال و گوزەرانى
ئىمەش بىيىو يارمەتىم بەدات بۆ
دەريھنانى بىراكەم!!

خالە گيان ئىستا نامادەبىت
يارمەتىم بەدەبىت تا بىراكەم
لەو چالە

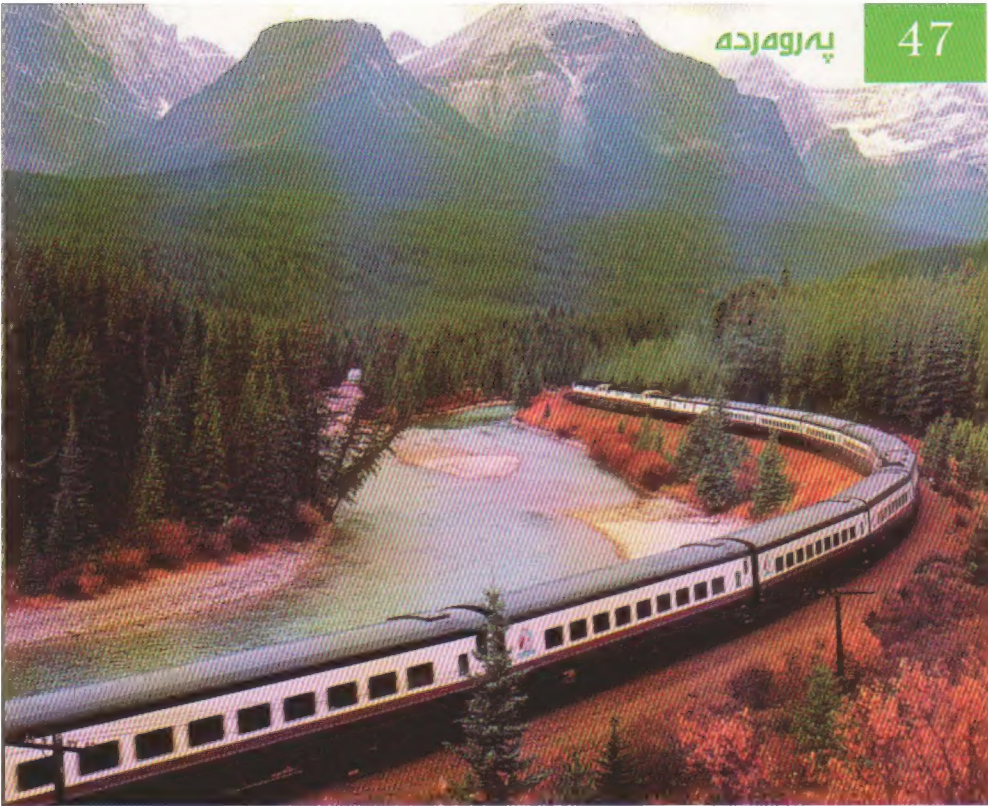
بازرگانىك بە سوارى ئۆتۆمبىلە
نۆيەكەى كە لە جۆرى (جاكوار) بوو،
بە نىو يەكەك لە شەقامەكاندا بە دلىكى
خۆشەو بەرەو نووسىنگەى كارەكەى
دەريشت، لە ناكاو ئۆتۆمبىلە نۆيەكە كە
چەند ڕۆژىك بوو كرىبوو، بە بەردىكى
گەورە لە لاى راستى شەقامەكەو پىكرا!
بازرگانەكە بە خىرايى لە ئۆتۆمبىلەكە
داھەزى تا بزانىت كى بوو ئەو بەردى
گرتە ئۆتۆمبىلەكەى سەيرى ئەو زىانەش
بىكات كە بەر ئۆتۆمبىلەكەى كەوتووە...
لەو كاتەدا مندالىكى بىنى لە سووچىكى
شەقامەكەدا وەستاوو، كە بە ڕووخسارىيەو
نشانەى ترسو دلەراۋكى ديار بوو...
بازرگانەكە لە كاتىكدا پەستىو تورەيى
نىوچەوانى تارىك كرىبوو، لە منداڵەكە
نەزىك بوويەو...

يەخەى منداڵە بىچارەكەى گرتو بە
دىوارەكەو نووساندىو زۆر بە تورەيى
پى گوت، نەزان بۆچى ئەو كارەت كرد،
بۆ ئۆتۆمبىلەكەت لەكەدار كردم، بۆ ئەو
بەردەت گرتە ئۆتۆمبىلەكەم؟

دەزانىت بەم كارەت دەبىت ھەموو
سەروەتى خۆشتو باوكىشت بەدەبىت بۆ
پىكرەنەھەى ئەو زىانەى بەر ئۆتۆمبىلەكەم
كەوتووە...

لەو كاتەدا ھۆن ھۆن فرمىسك لە
چاۋى منداڵەكە دەھاتە خوارەو، بە
قورگىكى پى لە گريان و بە چاۋى لە
ئەسرىو بە دەنگىكى كزۆل و خەمبارەو

لە ساتىڭدا ھەممۇ شىتېك گۇرا

بەھمەن لەتيف فەتحوۋا

(ستېفېن كوفى) پىسپۇر لە بوارى
ھونەرى بەرپۈرەردىن، سەركردايەتى
بەرپىدائى تۈنەكەن، دەلەت:

بەھمانىيەكى رۇزى يەكشەممە لە
يەكەك لە شەمەندەفەرەكانى نىۋرەكاندا
بووم، دانىشتوۋانى ناو شەمەندەفەرەكاندا
بە ھېمىنى دانىشتىۋون، ھەندىكىيان
رۇزنامەيان دەخوۋىندەۋە، لە كاتىڭدا
ھەندىكى تىران لە بىر كىرەنەۋەمىيەكى
قۇلدابوۋون ھەندىكىيان چاۋيان لېكناۋو
تا ماندوۋىتەن دەرچىت، بە گىشى كەشەكە
ھېمىن ئارام بوو.

لە ناكوا پىۋاۋىكە مەندەكانى سۈرى
شەمەندەفەرەكان بوون، ھەربەگەشتىن
مەندەكان كىردىيان بە گالەۋ گەپو
بىزىۋى كەشە ھېمىن ئارامەكەيان گۇرى
بەۋاۋە ژاۋو دەنگەدەنگ، باۋكىشىيان لە
تەنىشت مەۋە دانىشتو چاۋەكانى لېكنا،
ھەروەكو ئەۋەى ناگى لى نەبىت چى لەۋ
ناۋەدا رۈۋ دەدات؟!

مەندەكان ھاۋارىيان دەكرەۋ بۇيەكەيان
دەسەندەۋە، شىتان لە يەكتر دەكرە،
تەنەت گۇۋارو رۇزنامەى خەلگەكەشىيان
دەفراند، بەرەستى ساتىكى پىر لە بىزارى
نارەھەت بوو...

لەگەل ھەمۇ ئەمانەشدا باۋكەكە
بەبى دەنگى دانىشتىۋو، بەبى ئەۋەى
تەنەۋە (بىدەنگ بىن، يان دابىش) ۋىك
بەرامبەر مەندەكانى لەزارى بىتە
دەروە...

بەرەستى نەمەدەتۋانى باۋمى بىكەم
باۋكىك ھەبىت ھېندە خەمساردو
كەمەرخەم بىت، ناگادار بىت مەندەكانى

كەسانى دى بىزار دەكەن ئەمىش لە
شۈبى خۇى نەجۋىتو كارىك نەكات؟
كات تىپەرى باروۋخەكە بەم شىۋەيە
بەردەۋام بوو، ئارام نەماۋ رۈۋم كىرە
باۋكەكەۋ پىم وت: بەرپىزم مەندەكانە
بوۋنەتە مەيە بىزارى نارەھەتى بۇ
زۇر كەس، بەرەستى مەن سەرسام كە تۇ
ناتۋىت تۇزىك ئاراميان بىكەتەۋە رىگە
نەدەت لەۋە زىاتىر بىزارمان بىكەن؟!
تۇ... تۇ... كەسكى بى ھەستو
كەمەرخەمىت...

باۋكەكە چاۋەكانى ھەلەپنا، ۋەك
بىتە تا ھەست بە باروۋخەكە بىكات، بە
ھېمىن لەسەرخۇيەۋە وتى:

پاست دەكەت ھەق بە تۈيە... دەۋايە
مەن كارىكەم بىكرەيە... بەلام ئىمە ئىستا
لە نەخۇشخەنە گەپۋىنەتەۋە... نىزىكەى
كاتىمىرەك لەمەۋبەر دايكى ئەم مەندەكانە
كۇتا ھەناسەكانى ژيانى ھەلمىزى...
ھەربۇيە مەنىش مەشكەم كار ناكاتو تۈۋانى
بىر كىرەنەۋەم نىيە... ھەستىش دەكەم
ئەم مەندەكانەش تاساۋون نازان چۇن
رۈۋبەرۋى ئەم پاستىيە تالە بىنەۋە.

(كوفى) دەلەت: بىر لە ھەستو نەستى
مەن بىكەنەۋە لەۋ كاتەدا؟

دەستەبەجى دىم پىر بوو لە نازارو خەم
بۇ ئەۋ پىۋە، ھەستى بەزىۋى دىسۋى
بەبى سۈر لە دىمەۋە ھەلدەقۇلا؟

پىم وت: خىزانەت كۆچى دۋايى
كىرەۋە؟ بەرەستى بە بىستى ئەم ھەۋالە
زۇر خەمبارم... دەتۈنەم يارمەتەت بىدەم؟
لە ساتىڭدا ھەمۇ شىتېك گۇرا، ھەمۇ
بىر كىرەنەۋەمىك سەبارەت بەۋ پىۋە لە

چەند چىكەيەكە پىچەۋانە بوۋەۋە.
چىرۋكەكە كۇتايى ھات... بەلام پى لە
خۇمان بىرسىن...

چەندە زۇلم لە خۇمان دەكەين،
كاتىك بىر يارىكى خىراۋ بى بىنەما، لە
ناكامى ھەلە تىگەشتىنەك، بەسەر كەسە
نەزىك، يان دۈۋەركەنەماندا دەسەپىنەن، بى
ئەۋەى ھەۋلەدەين ھۇكارى ئەۋ ھەلۋىستە
نەشىۋەى بەرامبەرمان بىزانىن، چەندە
زۇلم لە ھاۋرىكانەمان دەكەين...

رۇزىكىش ھۇكارەكە دەزانىن
بەرجاۋەمان رۈۋ دەبىت، دەزانىن ئەۋ
بىرەرى لە كاتى تۈرەپىدا بى بىنەما
دەرمان كىرە، نا دروستو ناداپەرۋەرە
بوو، ئازار دەچىزىن پىۋىستىشمان بە
ئازاپەتەيەكى كەم ۋىنە دەبىت تاپتۈۋان
بەشىمان بىبىنەۋە داۋاى لىۋوردن بىكەين
لەۋ گۇمانە خىراپەنى بىر دۈۋەمانە.

بىگۇمان ئەم چىرۋكە كۇمەلەك
رۈۋەۋى ژيانەمان بە بىر دىنەتەۋە، كە
لە زۇرىكاندا سەمكارو لە ھەندىكاندا
سەم لىكراۋ بوۋىن...

بەلام لە ھەمۋى گىرەنگىر ئەۋەيە،
ھەۋلە بىدەين رەۋشمان چۈۋان بىتو
پەلە نەكەين لە بىرەرداندا دەرەرى
ھەلۋەكەۋى كەسانى دەۋرەبەرمان.

گەر ھەلەمان كىرە پەلەمان كىرە، پاشان
رۈۋون بوۋەۋە لەسەر ھەلەين، پەلە بىكەين
لە داۋاكرەنى لىۋوردن لىخۇشبوۋندا.

ئەگەر سەم لىكراۋ بوۋىن، با ھىرى
لىۋوردەيى لىخۇشبوۋون بىن... چۈنكە
ئەۋە نازاپەتى پاستەقەيەۋە رەۋش
چۈۋانىيە لەگەل كەسانى دەۋرەبەرمان...

سۆز بەخشىن!

شېخانى

كاتىكىش دەمانەۋىت يارمەتتايان
بەدىن.. مەبەستمان سەلماندىنى خۇدى
خۇمانو چاۋشۇركردنى بەرامبەر بېت.
ھەزاران كەمدەرامەتانىش، ۋەكو ئىمە
مرۇفنى زۇر جار لە ئىو پۇشاكى دپاۋو
پىنەكراۋى ئەۋاندا، دلىكى گەۋرە ۋەستىكى
بەرزو كەلەمرۇفكىكى گەۋرە دەزى.

زۇر بە ھەلەدا دەجىن.. ئەگەر تەنھا
بە چاۋى سەرومتو سامانەۋە، لە مرۇفەكان
بىروانىن.

بۇ سارپىزى بىرىن ناسۇرىيەكانى
ئەۋانىش.. ئەگەر ھىچمان لە تۈانادا
نەبوو.. خەندەمەكى گەش، ۋەتەيكى خۇش،
سلاۋىكى گەرم، دەستىكى نەرم، باۋەشىكى
پىرسۇز.. گەۋرەترىن بەخشىنە!!

چۈنكە خواردنەكە بەخشىنى مائە..
بەلام ئەم كارە سۆزبەخشىنە. يەكەمىيان
سك تىر دەكات.. بەلام دوۋەمىيان دل!
شېۋازى يەكەم پاسەۋانەكە زەللىل
دەكات. ۋا دەكات كە ھەست بكات ۋەك
سوالگەرىك ۋايەو پاشماۋەى خواردنى پى
دەدەن..

بەلام شېۋازى دوۋەم ۋا دەكات كە
ھەست بكات، دۇستىكى نازىز.. يا مىۋانىكى
بەپىزى ئىمەيە.

ئەم ئەدەبە بەرزەو ئەم زەۋقە جوانە..
پىۋىستە ھەموومان فېرى بىين ۋەزانىن كە
بەخشىنى سۇزو خۇشەۋىستى، لە ھەموو
جۇرمەكانى بەخشىن گەۋرەترە.

ھاۋكات دەبىت ئەۋەش بزانىن كە نابىت
بە ھۇى ھەزارى پىداۋىستىيەكانى ژيانەۋە..
مرۇفایەتى مرۇفەكانمان لەلا كال
بىتەۋە.

ئەدىبى گەۋرە ەلى تەنتاۋى دەلېت،
رۇژىك خزمەتكارەكەم بىنى، تۇژىك
قاسۇلىۋا بىرنجى كىردە سەر سىنىيەكى
مىرو تۇژىك باينجان ۋەچەند لەتەخەيارو
دەنكە قەيسىيەكىشى فرېدايە سەرو
ھەلىگرت تا بىيات.

پىم گوت، ئەمەت بۇ كىيە؟
گوتى، بۇ پاسەۋانەكەمە.. خانم
فەرمانى پىكردوۋم، بۇى بىم.
پىم گوت، بگەپىۋە.. چ بى زەۋقىيەكە!
ئەم كارەى تۇ.

ئادەى سىنىيەكە چوار قاپو
كەۋچىكەكە چەقۇيەكە پەرداخىك ئاۋ
بەينەۋ ھەر جۇرە خواردنىك لە قاپىكى
سەربەخۇى پاك ۋاۋىندا دابى.

دۋاى ئەۋەى، ئەۋەى پىم گوت..
جىبەجىپى كىردو ھەموۋى لەسەر
سىنىيەك دانا، ھاۋرئ بە كەۋچەك چەقۇ
پەرداخەكە، گوتەم، ئىستا بۇى بىم!!

دۋاتىر پىم گوت، بىم كارەت ھىچ
زىيانىكە كىرد؟ ئەم پىكۈپىكىيە
لە خۇدى خواردنەكە
باشترە!

